

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο Σχέδιο Νόμου Υπουργείου Εσωτερικών

«Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) – Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. – Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας και άλλες διατάξεις»

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

«Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.)»

Α. Επί της αρχής.

Ο ν. 1069/80 (Α' 191), το θεσμικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), επί τρεις δεκαετίες και πλέον, αποτέλεσε ένα πλήρες και αξιόπιστο θεσμικό και αναπτυξιακό εργαλείο, για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών και την αναβάθμιση των υπηρεσιών στον τομέα ύδρευσης-αποχέτευσης της χώρας (πλην των περιοχών Αθήνας και Θεσσαλονίκης). Με το νόμο αυτό, προβλέφθηκε η ίδρυση και τέθηκε το πλαίσιο λειτουργίας αυτοτελών και, σε μεγάλο βαθμό, αυτόνομων ως προς τους Δήμους επιχειρήσεων, που, με κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, διαχειρίζονται το σημαντικότερο φυσικό, δημόσιο αγαθό, το νερό. Είναι γεγονός ότι, πριν από τη συγκρότηση του υφιστάμενου πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δ.Ε.Υ.Α., η κατάσταση των δικτύων και των υποδομών και ο τρόπος παροχής των υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης στην περιφέρεια της χώρας εγκυμονούσαν σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον.

Τριάντα επτά έτη μετά τη θέσπιση του ν. 1069/1980, είναι αυτονόητο ότι το θεσμικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας των Δ.Ε.Υ.Α. θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, να εκσυγχρονιστεί και να διαμορφωθεί κατά τρόπο που θα ενσωματώνει την πλούσια εμπειρία από την έως τώρα δραστηριότητα των Δ.Ε.Υ.Α., θα ανταποκρίνεται στις σημερινές συνθήκες και θα αντιμετωπίζει με αποτελεσματικότητα τις ανάγκες της κοινωνίας ως προς τη διαχείριση και τη χρήση του σημαντικότερου φυσικού, δημόσιου αγαθού, του νερού. Από την άλλη πλευρά, η ίδια η εμπειρία από την εφαρμογή και επί των Δ.Ε.Υ.Α. ρυθμίσεων οριζόντιου χαρακτήρα, που δεν προσιδιάζουν στη φύση, το χαρακτήρα και τον καταστατικό σκοπό των επιχειρήσεων αυτών, επιβάλλουν την επανεξέταση συγκεκριμένων πτυχών του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας και στελέχωσής τους, κατά τρόπο εξειδικευμένο, που θα ανταποκρίνεται σε προφανείς ιδιαιτερότητες των Δ.Ε.Υ.Α. σύμφυτες με το ίδιο το αντικείμενό τους.

Από το 1980, έτος ψήφισης του ιδρυτικού νόμου των Δ.Ε.Υ.Α., μέχρι σήμερα, επιχειρήθηκε αρκετές φορές η αναθεώρησή του, με σκοπό την άρση επιμέρους προβλημάτων και δυσλειτουργιών που παρουσιάζονταν, κατά την εφαρμογή του. Στο πλαίσιο αυτό, συντελέστηκαν αρκετές τροποποιήσεις, που αφορούσαν ιδίως τη διαδικασία

σύστασης των Δ.Ε.Υ.Α., τη διαδικασία ελέγχου των αποφάσεων των Δ.Σ., τη διαδικασία κατανομής του ειδικού τέλους 3%, την παράταση της διάρκειας του ειδικού τέλους του 80% κ.α. Η τελευταία τροποποίηση του ν. 1089/80 έγινε με τον ν. 4071/2012 (κατοχύρωση παγίου τέλους, επιχορήγηση των Δ.Ε.Υ.Α. μέσω των Κ.Α.Π., έλεγχος των αποφάσεων του Δ.Σ. των επιχειρήσεων, τιμολόγια για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες). Οι τροποποιήσεις αυτές, όμως, ήταν κυρίως αποτέλεσμα γενικότερων θεσμικών αλλαγών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (π.χ. μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες, «Καλλικράτης») και είχαν αποσπασματικό, παρακολουθηματικό ή επικαιρικό χαρακτήρα, περισσότερο, παρά επιχείρησαν συστηματικές κατατάξεις και αναπροσαρμογές του γενικού θεσμικού πλαισίου των Δ.Ε.Υ.Α. Επιπλέον, με τις τροποποιήσεις αυτές δεν αντιμετωπίστηκαν ζητήματα επί των οποίων είχαν αναφύει ερμηνευτικές αμφισβητήσεις και δυσχέρειες, όπως λχ θέματα σχετικά με τη σύνθεση των Δ.Σ. των Δ.Ε.Υ.Α., ή με τη διαδικασία λύσης των επιχειρήσεων και τα οποία, ελλείψει ειδικών ρυθμίσεων, αντιμετωπίζονται μέχρι σήμερα με προσφυγή στις γενικές διατάξεις του Δημοτικού Κώδικα, σύμφωνα με σχετική ρητή παραπομπή.

Πέρα, όμως, από την ανάγκη ρυθμιστικής αντιμετώπισης αντίστοιχων κενών ή αδυναμιών του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, η οργανωτική και λειτουργική αναβάθμιση των Δ.Ε.Υ.Α. προκύπτει σήμερα ως ανάγκη και ενόψει σημαντικών εξελίξεων και νέων δεδομένων που έχουν προκύψει, κατά τις τρεις αυτές δεκαετίες ισχύος του ν. 1069/1980 και οι οποίες τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού και αναδιοργάνωσης του θεσμικού πλαισίου των Δ.Ε.Υ.Α. Ειδικότερα:

Η λειτουργία των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης και του ΕΣΠΑ, από τις αρχές της δεκαετίας του '90 μέχρι σήμερα, βελτίωσαν σημαντικά το χρηματοδοτικό καθεστώς του ν. 1069/80 που ήταν εξαιρετικά δυσμενές για τις ΔΕΥΑ και είχε οδηγήσει τις περισσότερες επιχειρήσεις στο δανεισμό. Σχετικά πρόσφατα, μάλιστα, εξαλείφθηκε η ίδια συμμετοχή των Δ.Ε.Υ.Α. στον προϋπολογισμό των έργων τους που σημειωτέον είναι υψηλότατου κόστους κι όχι άμεσης απόδοσης. Οι αναπτυξιακές και επενδυτικές προοπτικές και δυνατότητες, εντούτοις, των Δ.Ε.Υ.Α. δεν μπορούν να εξαντλούνται στη εισροή πόρων από ενωσιακά χρηματοδοτικά εργαλεία. Η περιβαλλοντική, κοινωνική, οικονομική και αναπτυξιακή σημασία των έργων που εντάσσονται στο πεδίο δραστηριότητας των Δ.Ε.Υ.Α. είναι τέτοια, που καθιστά απολύτως αναγκαία την πρόβλεψη ρυθμίσεων, που θα παρέχουν νέες αναπτυξιακές δυνατότητες και πρόσβαση των Δ.Ε.Υ.Α. σε επενδυτικά εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις της εποχής και στην ανάγκη εκσυγχρονισμού των υποδομών και των υπηρεσιών τους.

Μία κρίσιμη καμπή στην πορεία των Δ.Ε.Υ.Α. υπήρξε ο ν. 3852/2010 (το πρόγραμμα «Καλλικράτης»). Με βάση τον «Καλλικράτη» και τις αλλαγές στον αυτοδιοικητικό χάρτη οι Δ.Ε.Υ.Α. συγχωνεύθηκαν μεταξύ τους και προέκυψαν μεγαλύτερες Δ.Ε.Υ.Α., με διευρυμένη χωρική αρμοδιότητα και μεγαλύτερο αντικείμενο. Οι Δ.Ε.Υ.Α. που δεν συγχωνεύθηκαν, επέκτειναν τη χωρική τους αρμοδιότητα στο σύνολο του «Καλλικρατικού» Δήμου με αποτέλεσμα σήμερα να λειτουργούν 130 Δ.Ε.Υ.Α. που εξυπηρετούν 5.221.077 κατοίκους σε 3.800 περίπου Δημοτικά Διαμερίσματα, δηλ. τον μισό πληθυσμό της χώρας. Μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» οι Δ.Ε.Υ.Α. έπρεπε να ενσωματώσουν το προσωπικό των Δ.Ε.Υ.Α. που συγχωνεύθηκαν, να λειτουργήσουν το σύνολο των εγκαταστάσεων και δικτύων με ενιαίο τρόπο στο σύνολο της νέας χωρικής τους αρμοδιότητας και να συνεχίσουν και ολοκληρώσουν την εκτέλεση των έργων ύδρευσης-αποχέτευσης παρέχοντας ταυτοχρόνως υψηλού επιπέδου υπηρεσίες ύδρευσης-αποχέτευσης στους πολίτες. Ωστόσο, η υπαγωγή

τους σε ρυθμίσεις που εφαρμόστηκαν με οριζόντιο τρόπο στο δημόσιο τομέα (π.χ. αναστολή προσλήψεων προσωπικού αορίστου χρόνου) δημιούργησαν σοβαρά εμπόδια στην εύρυθμη λειτουργία των επιχειρήσεων και περιόρισαν το δυναμικό τους σε μια περίοδο που αυτό, ακριβώς λόγω της διεύρυνσης του χωρικού πεδίου αρμοδιότητάς των επιχειρήσεων, θα έπρεπε να ενισχυθεί.

Η Οδηγία-Πλαίσιο 2000/60/ΕΕ για μία κοινή πολιτική υδάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, νομοθέτημα με σοβαρούς περιβαλλοντικούς στόχους και πρωτοποριακό χαρακτήρα, η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με τον ν. 3199/2003 και το π.δ. 51/2007 αποτελεί, επίσης, ένα σημαντικό ορόσημο για τις Δ.Ε.Υ.Α. Οι Δ.Ε.Υ.Α. πλέον, και σε αντίθεση με τον ν. 1739/87 που τις θεωρούσε χρήστες και όχι διαχειριστές των υδατικών πόρων, όπως στην πραγματικότητα είναι, συμμετέχουν σε οργανωμένα και θεσμοθετημένα σχήματα και όργανα διαμόρφωσης και άσκησης της υδατικής πολιτικής της χώρας. Η Οδηγία αυτή και το εθνικό δίκαιο που την ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη, επηρεάζει σημαντικά τις Δ.Ε.Υ.Α., κυρίως σε ό, τι αφορά την τιμολογιακή τους πολιτική. Συγκεκριμένα, οι ΔΕΥΑ θα πρέπει να διαμορφώνουν την τιμολογιακή τους πολιτική σύμφωνα με την αρχή της ανάκτησης του κόστους (οικονομικό κόστος, κόστος φυσικών πόρων, περιβαλλοντικό κόστος) του ύδατος, που προβλέπει η εν λόγω Οδηγία και η αντίστοιχη εθνική νομοθεσία. Η πρόβλεψη αυτή θα πρέπει να ενσωματωθεί στο θεσμικό πλαίσιο των ΔΕΥΑ, ώστε να δεσμεύει τις επιχειρήσεις με τρόπο σαφή και ξεκάθαρο.

Με βάση όλα τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία του βασικού δημόσιου φυσικού αγαθού που διαχειρίζονται οι Δ.Ε.Υ.Α., του νερού, αλλά και την ευρωπαϊκή εμπειρία του τομέα ύδρευσης – αποχέτευσης, σύμφωνα με την οποία κυρίαρχη τάση στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. είναι οι υπηρεσίες ύδρευσης-αποχέτευσης να παρέχονται από δημόσιες και κυρίως δημοτικές επιχειρήσεις, που λειτουργούν με οικονομική, διοικητική και λειτουργική αυτοτέλεια, το πλαίσιο ρυθμίσεων που εισάγεται με το παρόν σ/ν, περιλαμβάνει διατάξεις που κατατείνουν στον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις Δ.Ε.Υ.Α., σε μία σειρά από τομείς της οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Β. Επί των άρθρων.

Με το άρθρο 1 αντικαθίσταται το άρθρο 1 του ν. 1069/1980. Με τη νέα διατύπωση του άρθρου προβλέπεται ρητά ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των Δ.Ε.Υ.Α., παρατίθενται αναλυτικότερα τα πεδία δραστηριότητας των Δ.Ε.Υ.Α., με τη λήψη υπόψη των σύγχρονων αναγκών και όρων λειτουργίας των Δ.Ε.Υ.Α. και το σήμερα ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης, ενώ προβλέπεται η σύνταξη οικονομικοτεχνικής μελέτης, ως απαραίτητος όρος για τη σύσταση Δ.Ε.Υ.Α., με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου και έγκριση του Συντονιστή ή του ασκούντος καθήκοντα Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Με το άρθρο 2 αντικαθίσταται το άρθρο 3 του ν. 1069/1980. Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ορίζεται αναλυτικά η σύνθεση και ο τρόπος ορισμού του Δ.Σ. των Δ.Ε.Υ.Α (τόσο για την περίπτωση Δ.Ε.Υ.Α. στις οποίες συμμετέχει ένας μόνο Δήμος, όσο και στις περιπτώσεις συμμετοχής περισσότερων του ενός Δήμων), προβλέπεται ότι, στην περίπτωση των αιρετών

μελών του Δ.Σ., ένα τουλάχιστον μέλος υποδεικνύεται από τη μειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου, ενώ προβλέπεται ακόμη και η συμμετοχή στη διοίκηση εκπροσώπου των εργαζομένων και εκπροσώπου ενός περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα του οικείου Δήμου.

Με το άρθρο 3 αντικαθίσταται το άρθρο 5 του ν. 1069/1980, με σκοπό να την προσαρμογή του τρόπου λειτουργίας και των αρμοδιοτήτων της διοίκησης των Δ.Ε.Υ.Α., στις σύγχρονες απαιτήσεις κάθε μιας επιχείρησης, με σημαντικό αναπτυξιακό και επενδυτικό έργο. Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, εναρμονίζεται η διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής των Δ.Ε.Υ.Α. με την ανάγκη ανάκτησης του κόστους του νερού, σύμφωνα με το άρθρο 8 του π.δ. 51/2007 και τις εκάστοτε αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, που αναφέρονται στους γενικούς κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδρευσης. Η αρμοδιότητα του ΔΣ για το διορισμό του Γενικού Διευθυντή επεκτείνεται και στους Διευθυντές των Υπηρεσιών των Δ.Ε.Υ.Α., σύμφωνα με τις αντίστοιχες προβλέψεις των Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας τους, ενώ δίνεται η δυνατότητα στο Δ.Σ., δεδομένης της παρατεταμένης δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, να λαμβάνει αποφάσεις σχετικές με το διακανονισμό οφειλών των καταναλωτών προς τις Δ.Ε.Υ.Α., με σκοπό την αύξηση της εισπραξιμότητας, αλλά και τη διευκόλυνση ευπαθών ιδίως κοινωνικών ομάδων, να ανταποκριθούν στις σχετικές οφειλές τους.

Με το άρθρο 4 αντικαθίσταται το άρθρο 6 του ν. 1069/1980, με σκοπό να προσαρμοστούν τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή, στις αναπροσαρμογές που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο αναφορικά με το πεδίο αρμοδιοτήτων των διοικήσεων των Δ.Ε.Υ.Α.

Με το άρθρο 5 αντικαθίσταται το άρθρο 10 του ν. 1069/1980 και συμπεριλαμβάνονται, πλέον, στα έσοδα των Δ.Ε.Υ.Α. το τέλος χρήσης δικτύων αποχέτευσης και ομβρίων, το τέλος αντικατάστασης υδρομετρητή, καθώς και τα έσοδα από την άρδευση, στην περίπτωση που η Δ.Ε.Υ.Α. αναλαμβάνει και το αντικείμενο αυτό. Επίσης, δεδομένων των αμφισβητήσεων που έχουν κατά καιρούς παρατηρηθεί αναφορικά με την υποχρέωση και των φορέων του Δημοσίου να καταβάλουν το ειδικό τέλος 80 % για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, η διάταξη ορίζει ρητά ότι οι φορείς αυτοί δεν απαλλάσσονται του τέλους αυτού.

Με τη διάταξη του άρθρου 6, προστίθενται παρ. 3, 4 και 5 και εισάγονται νέες ρυθμίσεις αναφορικά με το ειδικό τέλος για τη μελέτη, κατασκευή και επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης. Ειδικότερα: Με το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 1069/1980, προβλέπεται η υποχρέωση είσπραξης εκ μέρους των ΔΕΥΑ, τέλους, σε ποσοστό 80% επί της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος, προς σκοπό τη μελέτη, κατασκευή ή επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης. Η υποχρέωση αυτή επιβλήθηκε αρχικά για μία δεκαετία, ενώ με νεότερες διατάξεις η επιβολή του τέλους επεκτεινόταν για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα με αποτέλεσμα να ισχύει έως σήμερα. Με τη διάταξη του άρθρου 6 του παρόντος, παρέχεται η δυνατότητα στις Δ.Ε.Υ.Α., είτε να αναστέλλουν την είσπραξη του ανωτέρω ειδικού τέλους, εφόσον υφίσταται η προϋπόθεση της μη ύπαρξης οικονομικών υποχρεώσεων που να συνδέονται με τα έργα, για την εκτέλεση των οποίων επιβάλλεται και τα οποία

χρηματοδοτούνται από το εν λόγω τέλος, είτε να ορίσουν ποσοστό μικρότερο από αυτό, επί του οποίου υπολογίζεται το εν λόγω τέλος (80%). Επίσης, προβλέπεται ότι είναι νόμιμες αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των Δ.Ε.Υ.Α., με βάση τις οποίες οι Δ.Ε.Υ.Α. δεν προχώρησαν στην είσπραξη αυτού του τέλους, εφόσον κατά το χρόνο λήψης της σχετικής απόφασης ίσχυε η ανωτέρω προϋπόθεση. Τέλος, με την παρ. 2 του άρθρου 6, ρυθμίζεται η νομιμότητα των λειτουργικών δαπανών Δ.Ε.Υ.Α. που καλύφθηκαν με διάθεση του ειδικού εσόδου του άρθρου 11 του ν. 1069/1980 και αναστέλλεται κάθε πειθαρχική ή ποινική διαδικασία ή διαδικασία καταλογισμού, σε βάρος των μελών των οικείων Διοικητικών ή Δημοτικών Συμβουλίων.

Με τη διάταξη του άρθρου 7, αντικαθίσταται το άρθρο 18 του ν. 1069/1980 και προβλέπεται διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή των ορκωτών ελεγκτών που διενεργούν τον διαχειριστικό έλεγχο των Δ.Ε.Υ.Α., με σκοπό την εξοικονόμηση μίας δαπάνης, που σήμερα είναι συχνά δυσανάλογη του ανατιθέμενου έργου και δημιουργεί σε πολλές Δ.Ε.Υ.Α. σημαντικό οικονομικό κόστος.

Με τη διάταξη του άρθρου 8, προβλέπεται η αντικατάσταση του άρθρου 19 του ν. 1069/1980 και παρέχεται η δυνατότητα στις Δ.Ε.Υ.Α. να εκπληρώνουν τη βασική τους υποχρέωση για ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού και των δημοτών, όχι πλέον μόνο με την έκδοση του Ειδικού Ενημερωτικού Τεύχους Καταναλωτή, αλλά –διαζευκτικά και για λόγους εξοικονόμησης της σχετικής δαπάνης- και μέσω της ανάρτησης των σχετικών στοιχείων στον διαδικτυακό τους τόπο.

Με τη διάταξη του άρθρου 9 τροποποιείται το άρθρο 22 του ν. 1069/1980, προκειμένου να επικαιροποιηθεί η διαδικασία ανάθεσης έργων και προμηθειών των Δ.Ε.Υ.Α. και να προσαρμοστεί στα γενικώς ισχύοντα για τις δημόσιες συμβάσεις.

Με το άρθρο 10, ενοποιούνται τα άρθρα 25 και 26 του ν. 1069/1980 σε ένα ενιαίο άρθρο, που καθορίζει τους όρους διαμόρφωσης της τιμολογιακής πολιτικής των Δ.Ε.Υ.Α και προβλέπει ότι αυτή θα προσδιορίζεται με βάση την αρχή της ανάκτησης του κόστους του νερού, σύμφωνα με το αρ. 8 του π.δ. 51/2007, τον ν. 4117/2013 και τις εκάστοτε Αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, που αναφέρονται στους γενικούς κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα καθορισμού ειδικών τιμολογίων για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, σύμφωνα με το αρ. 10 του ν. 4071/2012.

Ο ν. 1069/1980 δεν περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για τη διαδικασία λήψης απόφασης περί λύσης των Δ.Ε.Υ.Α. ούτε και για τη διαδικασία εκκαθάρισης που θα πρέπει να ακολουθεί τη λύση αυτών. Δεδομένου ότι στο παρελθόν υπήρξαν περιπτώσεις Δ.Ε.Υ.Α. οι οποίες καταργήθηκαν χωρίς σοβαρό λόγο και στη συνέχεια διαπιστώθηκε η ανάγκη ίδρυσής τους εκ νέου, αλλά και ενόψει της σημασίας των επιχειρήσεων του αντικειμένου αυτού για τις τοπικές κοινωνίες, με τις διατάξεις του άρθρου 11, προβλέπεται ότι, για τη λήψη απόφασης περί λύσης των Δ.Ε.Υ.Α., απαιτείται πλειοψηφία των $\frac{3}{4}$ του συνόλου των μελών του οικείου ή των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων και προσδιορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία εκκαθάρισης που ακολουθεί τη λύση των Δ.Ε.Υ.Α.

Με τη διάταξη του άρθρου 12, παρατείνεται εκ νέου η προθεσμία επέκτασης της χωρικής αρμοδιότητας των Δ.Ε.Υ.Α. Η παρούσα ρύθμιση κρίνεται επιβεβλημένη, καθώς υπάρχουν περιπτώσεις δήμων, οι οποίοι, λόγω ελλιπούς στελέχωσης, δεν έχουν ολοκληρώσει ακόμη τις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου να ληφθεί η σχετική απόφαση επέκτασης της χωρικής αρμοδιότητας των Δ.Ε.Υ.Α. τους.

Με τη διάταξη του άρθρου 13, αποκαθίσταται το νομικό κενό που έχει προκύψει, αναφορικά με την εφαρμογή διατάξεων που αφορούν συγχωνεύσεις κοινωφελών επιχειρήσεων και ειδικότερα το βαθμό κατά τον οποίο, στις σχετικές ρυθμίσεις περί της κατάταξης στις νέες επιχειρήσεις του προσωπικού των συγχωνευθεισών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβάνεται ή όχι και το προσωπικό της προϋπάρχουσας –απορροφώσας- επιχείρησης. Ειδικότερα: Με το άρθρο 109 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87) ρυθμίστηκε η διαδικασία της υποχρεωτικής συγχώνευσης των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης των ΟΤΑ που συνενώνονται σε μία, με ταυτόχρονη μεταφορά όλου του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, στη νέα επιχείρηση. Για τη νομιμότητα της, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, μεταφοράς προσωπικού κατά την έννοια των διατάξεων αυτών αρκούσε το πραγματικό γεγονός της απασχόλησης και με απλή σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, καθώς σκοπός του νόμου ήταν η αντιμετώπιση του ανακύπτοντος κοινωνικού ζητήματος της απώλειας μακροχρόνιας κατά κανόνα, εργασίας των υπαλλήλων στις λυθείσες δημοτικές επιχειρήσεις, καθώς και η αξιοποίηση της αποκτηθείσας εμπειρίας τους σε όφελος της νέας επιχείρησης που προκύπτει. Η εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης είχε ως αποτέλεσμα να καταταγούν οι εργαζόμενοι που μεταφέρθηκαν σε θέσεις εργασίας αορίστου χρόνου και να συνεχίσουν να απασχολούνται και να αμείβονται στο πλαίσιο έγκυρων συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας (ΕφΔωδ 31/2014, ΕλΣυν Τμ. Ι. Πράξη 138/2012, 48/2012, 6/2012, 165/2011, 208/2011, 218/2010, Γνωμ ΝΣΚ 194,2013, 203/2012).

Ωστόσο, από την ανωτέρω ρύθμιση εξαιρέθηκαν αναιτιολόγητα οι εργαζόμενοι της προϋπάρχουσας Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης στην οποία συγχωνεύθηκαν ή απορροφήθηκαν οι υπόλοιπες του Δήμου. Η παράλειψη του νομοθέτη - οφειλόμενη προδήλως σε νομοτεχνική αβλεψία ή παραδρομή- να εντάξει και το εν λόγω προσωπικό στη δυνατότητα κατάταξης σε θέσεις εργασίας αορίστου χρόνου στη νέα δημοτική επιχείρηση που προέκυψε δια συγχωνεύσεως ή απορροφήσεως, τελεί εξ αντικειμένου σε αντίθεση με την περί ισότητας διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 4 του Συντάγματος. Τούτο καθώς εισάγει διαφορετική μεταχείριση, όσον αφορά την εφαρμογή ενός ευνοϊκού μέτρου, μεταξύ εργαζομένων, οι οποίοι παρέχουν την εργασία τους με την ίδια έννομη σχέση, υπό τις ίδιες ακριβώς συνθήκες και σε όμοιους φορείς, ενώ δεν συντρέχει λόγος γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, ο οποίος θα μπορούσε να δικαιολογήσει τη διαφορετική αυτή μεταχείριση (Γνωμ. ΝΣΚ 39/2011).

Με την διάταξη, συνεπώς, του άρθρου 13 αποκαθίσταται το ανωτέρω νομοθετικό κενό, το οποίο πρέπει να καλυφθεί με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 109 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87).

Η διάταξη του άρθρου 14 προβλέπει ένα πλαίσιο δυνητικής παροχής ταμειακών διευκολύνσεων προς τις Δ.Ε.Υ.Α., με τη πρόβλεψη της δυνατότητας εξόφλησης

ληξιπρόθεσμων οφειλών τους προς τους οικείους Δήμους, με καταβολή σε πολλαπλές ισόποσες δόσεις και χρονικό ορίζοντα δέκα ετών, καθώς και της δυνατότητας διαγραφής προστίμων και προσαυξήσεων σε ήδη βεβαιωμένες ληξιπρόθεσμες οφειλές τους προς τους Δήμους. Αντίστοιχα, παρέχεται και η δυνατότητα συμψηφισμού οφειλών των οικείων Δήμων προς τις Δ.Ε.Υ.Α, με σκοπό την ταμειακή διευκόλυνση αμφοτέρων.

Με τη διάταξη του άρθρου 15 προβλέπεται, σε συμμόρφωση προς όσα έγιναν δεκτά από σειρά σχετικών δικαστικών αποφάσεων, η υπαγωγή του προσωπικού και των Δ.Ε.Υ.Α. σε διατάξεις μισθολογικού περιεχομένου, που αφορούν τους φορείς του κεφαλαίου Β' του ν. 3429/2005 (Α' 314) και οι οποίες θέτουν όριο στις μειώσεις μισθολογικών αποδοχών στις οποίες μπορεί να υποβληθεί το προσωπικό των φορέων αυτών.

Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των Δ.Ε.Υ.Α., οι επιχειρήσεις αυτές αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, διεπόμενα από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, διαθέτοντας ίδια διοίκηση, ανεξάρτητη ταμειακή υπηρεσία και ιδιαίτερο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, με βάση τον οποίο γίνεται η οικονομική τους διαχείριση, ίδια περιουσία και ίδιους πόρους, ανεξάρτητη και αυτοτελή εσωτερική οργάνωση και λειτουργία, με βάση κανονισμούς που συντάσσονται από τα όργανα διοίκησης αυτών. Το προσωπικό των εν λόγω επιχειρήσεων απασχολείται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου και το μισθολογικό καθεστώς αυτών ρυθμίζεται με συλλογικές συμβάσεις εργασίας, οι οποίες συνάπτονται μεταξύ της πλέον αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων αυτών και του φορέα εκπροσώπησης των εργοδοτικών επιχειρήσεων. Έως τη λήξη του έτους 2012, οι αποδοχές των εργαζομένων στις Δ.Ε.Υ.Α. είχαν υποστεί μειώσεις α) σε ποσοστό έως 10%, κατά το έτος 2010 και β) σε ποσοστό έως 25% έως την 31.12.2012 (ν. 3833/2010, 3845/2010, άρθρο 31 ν. 4024/2011). Όπως έχει κριθεί με σειρά αποφάσεων και πράξεων των ελληνικών δικαστηρίων (ενδ. η ΑΠ 113/2017, η γνωμοδοτικού χαρακτήρα Πράξη της Ολομέλειας του ΕΣ -17^η Γενική συνεδρίαση της 24.9.2016-, η 28/2016 ΜΠΚαβάλας, η 31/2016 ΜΠΣερρών, η 60/2016 ΜΠΚαρδίτσας κ.α), περαιτέρω μειώσεις -που θα περιάγουν τις μισθολογικές αποδοχές των εργαζομένων στις εν λόγω επιχειρήσεις σε επίπεδο κατώτερο του 65% του μέσου κατά κεφαλήν μισθολογικού κόστους που ίσχυε κατά το τέλος του έτους 2009- δεν είναι νόμιμες. Περαιτέρω, από την εφαρμογή των διατάξεων του ενιαίου μισθολογίου και στις Δ.Ε.Υ.Α., προκλήθηκαν πολύ σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία των επιχειρήσεων αυτών, λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα τους (πέραν του συνήθους ωραρίου λειτουργίας, προς αντιμετώπιση βλαβών και άλλων έκτακτων περιστατικών, ανθυγιεινές συνθήκες απασχόλησης κ.α.), με συνέπεια να μην είναι δυνατή η εκτέλεση υπέρωριακή εργασίας από το προσωπικό επιφυλακής κ.λ.π. Εξάλλου, δεδομένης της πλήρους συνάφειας αντικειμένου και συνθηκών λειτουργίας μεταξύ αφενός των Δ.Ε.Υ.Α. και αφετέρου της Ε.Υ.Δ.Α.Π. και της Ε.Υ.Α.Θ. -καθώς οι επιχειρήσεις αυτές έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης στη χωρική έκταση αρμοδιότητάς τους-, δεν δικαιολογείται διακριτική μεταξύ τους μεταχείριση ως προς το πλαίσιο διαμόρφωσης των μισθολογικών όρων του προσωπικού τους.

Ενόψει των ανωτέρω, με το άρθρο 15, προβλέπεται η υπαγωγή και των Δ.Ε.Υ.Α. στις ρυθμίσεις της παρ. 5 του άρθρου 31 του ν. 4024/2011 (Α' 226), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ έως την 31.12.2018, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

«Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων αυτών»

Γενικά επί των ρυθμίσεων του Μέρους Δεύτερου.

Το πλέγμα των διατάξεων που συγκροτούν το πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των νομικών τους προσώπων, διέπουν τους όρους της οικονομικής τους διοίκησης, διαμορφώνουν τα μέσα σχεδιασμού της αναπτυξιακής τους πολιτικής και ρυθμίζουν τους όρους διορισμού, υπηρεσιακών μεταβολών και εργασίας του προσωπικού τους, καλύπτει ένα ευρύτατο πεδίο θεματικών και, όπως είναι ευνόητο, αντιμετωπίζει ρυθμιστικά ένα μεγάλο φάσμα ζητημάτων είτε θεσμικού – οργανωτικού χαρακτήρα είτε και λεπτομερειακού. Το ίδιο το γεγονός ότι, υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τις συνταγματικές προδιαγραφές οργάνωσης και λειτουργίας της, συντρέχει γενικό τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, αφενός καθιστά πρόδηλη την ευρύτητα και τη συνθετότητα των σχετικών με αυτή δυνητικών πεδίων ρυθμιστικής παρέμβασης και διατηρεί, ως εκ τούτου, πάντοτε επίκαιρο το αίτημα για βελτιωτικές ή και διορθωτικές παρεμβάσεις, αφετέρου όμως προσδιορίζει και τη φύση, την οικονομία και τα αναγκαία χαρακτηριστικά τέτοιων παρεμβάσεων από τον κρατικό νομοθέτη, ο οποίος, καταλείποντας στους αυτοδιοικητικούς θεσμούς το ευρύτερο δυνατό πεδίο αυτοτέλειας στη διοίκηση των θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, θα πρέπει, κατά κανόνα, να επιχειρεί παρεμβάσεις συστηματικού, δομικού και οριζόντιου χαρακτήρα.

Στο πλαίσιο αυτό, ήδη μετά την ολοκλήρωση του έργου της Επιτροπής του άρθρου 5 του ν. 4368/2016, για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, βρίσκεται σε εξέλιξη ένας ευρύτατος διάλογος για την οργάνωση και το σχεδιασμό μίας συνολικής μεταρρυθμιστικής πρότασης, που θα καλύπτει όλο το εύρος των θεσμικών, οργανωτικών και λειτουργικών, παραμέτρων, που υλοποιούν το αποκεντρωτικό πρόταγμα, μέσα από τους θεσμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι σαφές ότι κάθε τέτοια μεταρρυθμιστική παρέμβαση, πέρα από μία εξαντλητική διαβούλευση με τους θεσμικούς εκπροσώπους των αυτοδιοικητικών φορέων και μία συστηματική επεξεργασία όλων των επιμέρους δομικών παραμέτρων του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προϋποθέτει και έναν αναστοχασμό, αναφορικά με το βαθμό εκπλήρωσης των στόχων κάθε προηγούμενης μεταρρύθμισης, προκειμένου να καταστεί δυνατή, μέσα από τη διαμόρφωση των ευρύτερων δυνατών συναινέσεων, η υπέρβαση των όποιων διαπιστούμενων αδυναμιών και η επίτευξη ουσιαστικών βελτιώσεων.

Όπως είναι ευνόητο, μία τέτοια διαδικασία προϋποθέτει έναν αναγκαίο χρόνο ωρίμασης, μπορεί δε να πραγματοποιηθεί με όρους επιτυχίας, μόνον αν καταστρώνεται με αξιώσεις ρύθμισης των σχετικών ζητημάτων κατά τρόπο διαρκή και με ορίζοντα μακροχρόνιο, απαλλαγμένη από την ανάγκη άμεσης ρυθμιστικής απάντησης σε ζητήματα επιμέρους,

παροδικά ή συνδεδέμενα με την τρέχουσα επικαιρότητα. Είναι, ωστόσο, επίσης ευνόητο ότι, ενόσω διαρκεί μια τέτοια διαδικασία, ζητήματα παρόμοιου χαρακτήρα, που αναφύονται από την υφιστάμενη πραγματικότητα και που συνδύονται με την παρούσα συγκυρία, προκύπτουν κατά τρόπο επιτακτικό και καθιστούν αναγκαία μία άμεση αντιμετώπιση, η οποία εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να συγχρονιστεί με τη ωρίμαση μιας συνολικής μεταρρυθμιστικής παρέμβασης. Αντίστοιχα ζητήματα, είναι δυνατόν να αναφύονται σε όλο το εύρος των αυτοδιοικητικών θεμάτων, από την άμεση δε ρυθμιστική τους αντιμετώπιση μπορεί να συναρτάται η υπέρβαση σοβαρών λειτουργικών δυσχερειών των αυτοδιοικητικών φορέων, η αποτροπή ή η επίλυση σοβαρών οικονομικών ή κοινωνικών προβλημάτων, για τους φορείς αυτούς, το προσωπικό τους ή ευρύτερα για τις τοπικές κοινωνίες.

Με το Μέρος Δεύτερο του παρόντος Σχεδίου Νόμου και ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη μία ευρεία διαβούλευση για τη συγκρότηση μίας συνολικής μεταρρυθμιστικής πρότασης για το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σκοπείται η αντιμετώπιση μίας σειράς επιμέρους ζητημάτων, που οι ίδιοι οι θεσμικοί εκπρόσωποι φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι φορείς εκπροσώπησης των εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά και η ίδια η πραγματικότητα και η παρούσα οικονομική και κοινωνική συγκυρία έχουν αναδείξει ως χρήζοντα μίας επείγουσας ρυθμιστικής αντιμετώπισης. Όσο και αν τα ζητήματα αυτά είναι, από τη φύση τους, αποσπασματικά ή εμφανίζονται ως αποτελέσματα αδυναμιών του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου -και επομένως η επίλυσή τους θα μπορούσε να επιτευχθεί στο πλαίσιο μιας συνολικής αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης-, ο επείγων χαρακτήρας τους ή, κατά περίπτωση, η σοβαρότητα που θα μπορούσε να έχει η χρονική μετάθεση της αντιμετώπισής τους, καθιστούν αναγκαία μία άμεση ρυθμιστική παρέμβαση.

Με το Κεφάλαιο Α', σκοπείται η αντιμετώπιση μίας σειράς ζητημάτων που σχετίζονται με την οργάνωση και λειτουργία των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου αυτού αντιμετωπίζουν ιδίως θέματα σχετικά με τη λύση επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. και σοβαρές εκκρεμότητες που δημιουργούνται σε σχέση με την περιουσία και το προσωπικό τέτοιων επιχειρήσεων, τη διασφάλιση της συνέχισης προγραμμάτων ή την αξιοποίηση πόρων και χρηματοδοτικών εργαλείων που πρέπει να κατευθυνθούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, την προστασία και διευκόλυνση λειτουργίας βασικών κοινωνικών δομών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την ειδική μέριμνα για παραμεθόριους και μικρούς νησιωτικούς ή ορεινούς δήμους, καθώς και ζητήματα σχετικά με τη διευκόλυνση της άσκησης των καθηκόντων των αιρετών εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Με το Κεφάλαιο Β', αντιμετωπίζονται ζητήματα σχετικά με την οικονομική λειτουργία, τα έσοδα, την περιουσία και την αναπτυξιακή πολιτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου αυτού καλύπτουν ρυθμιστικά ζητήματα που σχετίζονται με τη χρηστή και αποδοτική διαχείριση των οικονομικών των Ο.Τ.Α., την καταγραφή και αποτύπωση των οικονομικών τους στοιχείων, παρέχουν τη δυνατότητα διευθέτησης οφειλών μεταξύ Ο.Τ.Α. και νομικών τους προσώπων ή έναντι του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, διευκολύνουν σημαντικά τη δυνατότητα εξόφλησης ληξιπρόθεσμων οφειλών πολιτών έναντι Ο.Τ.Α. μέσα από την εισαγωγή της ευχέρειας συνομολόγησης ρυθμίσεων που αφενός διευκολύνουν σημαντικά τους πολίτες σε μια ιδιαίτερα δυσχερή οικονομική

και κοινωνική συγκυρία και αφετέρου επιτρέπουν την αύξηση της εισπραξιμότητας των εσόδων των Ο.Τ.Α., διοχετεύουν σε μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς δήμους διαθέσιμων που είχαν συγκεντρωθεί από την είσπραξη του φόρου ζύθου και παρέμεναν, από την κατάργηση του φόρου αυτού και εντεύθεν, ανενεργά, ρυθμίζουν τη μεταβίβαση των ακινήτων των σχολικών μονάδων στους δήμους κ.α.

Τέλος, με τις ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Γ' εισάγονται ρυθμίσεις σχετικές με το προσωπικό των Ο.Τ.Α. με γνώμονα τόσο τη διευκόλυνση της εύρυθμης λειτουργίας των υπηρεσιακών τους μονάδων όσο όμως και την αναβάθμιση των όρων παροχής της εργασίας τους και της διασφάλισης της υγείας και ασφάλειας κατά την παροχή των υπηρεσιών τους. Με τις διατάξεις του κεφαλαίου αυτού, ειδικότερα, ρυθμίζονται ζητήματα που σχετίζονται με εκκρεμότητες από παλαιές προκηρύξεις διαγωνισμών πρόσληψης στους Ο.Τ.Α. που δεν είχαν ολοκληρωθεί λόγω της αναστολής των προσλήψεων, επετείνονται και επί του προσωπικού των Ο.Τ.Α. διατάξεις σχετικές με υπηρεσιακές μεταβολές και μετακινήσεις που ισχύουν επί του προσωπικού του δημοσίου και είναι σημαντικές για τη λειτουργική διευκόλυνση των αντίστοιχων υπηρεσιών, αποκαθίστανται αδικίες που παρέμεναν σε εκκρεμότητα και παρήγαν επί σειρά ετών δυσμενή αποτελέσματα για συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων, που είχαν υποστεί διακριτικά δυσμενή μεταχείριση, με ρυθμίσεις όπως οι σχετικές με την υποχρεωτική θέση αυτών σε διαθεσιμότητα, προβλέπονται σειρά ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία -όπως οι σχετικές με τα Μέσα Ατομικής Προστασίας και ιδίως η σχετική με τη συμπερίληψη στους δικαιούχους αυτών και των εργαζομένων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου ή έργου- ή για την παροχή ενός στοιχειώδους μισθολογικού αντισταθμίματος για κατηγορίες εργαζομένων που απασχολούνται σε συνθήκες που επιβαρύνουν την υγεία τους ή τους εκθέτουν ακόμα σε επαγγελματικούς κινδύνους, ρυθμίσεις που διευκολύνουν λειτουργικά τους Ο.Τ.Α., όπως η βελτίωση του καθεστώτος εκτέλεσης έργων με αυτεπιστασία ή για την ανάθεση καθηκόντων σε υπαλλήλους Περιφερειακών Ενοτήτων σε νησιωτικές περιοχές, ρυθμίσεις σχετικές με την υπηρεσιακή κατάσταση και τη διευκόλυνση παροχής των υπηρεσιών των μουσικών των Ο.Τ.Α. κ.α.

Ειδικότερα επί των άρθρων του Μέρους Δεύτερου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

«Διατάξεις σχετικές με την οργάνωση και λειτουργία των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων αυτών – Διατάξεις σχετικές με την καταστατική θέση των αιρετών»

Άρθρο 17

Θέματα λύσης επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρείται η συστηματοποίηση των διατάξεων καθώς και η επίλυση ζητημάτων που έχουν προκύψει κατά τη διαδικασία λύσης των επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού.

Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 αναδιατυπώνονται οι παράγραφοι 7, 7α, 7β, 8 και 9 του άρθρου 109 του ν. 3852/2010, έτσι ώστε να επιτευχθεί μια ορθολογικότερη, συστηματικότερη και πιο κατανοητή περιγραφή του άρθρου αυτού. Πράγματι, οι συνεχείς τροποποιήσεις, συμπληρώσεις ή αντικαταστάσεις του προαναφερόμενου άρθρου με σειρά μεταγενέστερων νόμων, καθιστούσαν δυσνόητη την ανάγνωση και ερμηνεία του, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται παρερμηνείες. Με τον τρόπο αυτό, λοιπόν, επιδιώκεται να ξεκαθαριστούν τα ζητήματα που ανακύπτουν από την ερμηνεία της διάταξης αυτής. Ειδικότερα, ρυθμίζεται το ζήτημα της κάλυψης της ζημίας που προκύπτει κατά τη συγχώνευση κοινωφελών επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. ή Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), με τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 109 του ν. 3852/2010. Περαιτέρω, δίδεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α και τους λοιπούς φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης που κατέχουν την πλειοψηφία ή το σύνολο των μετοχών ανωνύμων και αναπτυξιακών εταιρειών Ο.Τ.Α. να καταβάλουν τις οφειλές των εταιρειών αυτών προς το Ελληνικό Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία και προς τρίτους, περιλαμβανομένων και δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, εφόσον αυτές τελούν υπό εκκαθάριση ή λυθούν και τεθούν υπό εκκαθάριση μέχρι τις 30.09.2017. Επιπλέον, ορίζεται ότι το ύψος των οφειλών που μπορεί να αναλάβει ο κάθε φορέας προκύπτει από το λόγο συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο. Με τη διάταξη αυτή ουσιαστικά δίδεται παράταση σε προηγούμενη αντίστοιχη ρύθμιση που είχε εισαχθεί με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4257/2014 και η οποία προέβλεπε την δυνατότητα καταβολής των ανωτέρω υποχρεώσεων από τον οικείο Ο.Τ.Α. μέχρι τις 30.06.2015. Δεδομένου, λοιπόν, ότι κάποιος ΟΤΑ είτε δεν πρόλαβαν, είτε δεν έλαβαν γνώση της σχετικής διάταξης, κρίνεται απαραίτητη η επέκταση της σχετικής προθεσμίας.

Με την παράγραφο 2 δίνεται η δυνατότητα στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α., περιλαμβανομένων των ανωνύμων αναπτυξιακών εταιρειών πρώην Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, που λύνονται, να μεταφέρεται με την ίδια σχέση εργασίας σε μέτοχο Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού, εφόσον αφενός η συμμετοχή του οικείου ΟΤΑ στην εταιρεία αυτή είναι ίση ή υπερβαίνει το 90% του μετοχικού κεφαλαίου και αφετέρου η εταιρεία έχει ήδη λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση, η οποία όμως δεν έχει περατωθεί, ή λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση μέχρι 30.09.2017. Σε κάθε περίπτωση διευκρινίζεται ότι ο χρόνος λύσης δεν μπορεί να είναι προγενέστερος της έναρξης ισχύος του ν. 3852/2010.

Προς αποφυγή ερμηνευτικών προβλημάτων διευκρινίζεται ότι το προσωπικό που μεταφέρεται με την ως άνω διαδικασία κατατάσσεται σε προσωποπαγείς θέσεις, αντίστοιχες των τυπικών προσόντων του, με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμό οργάνου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, λαμβανομένης υπόψη της προϋπηρεσίας του για κάθε μισθολογική, βαθμολογική και ασφαλιστική συνέπεια. Επιπλέον, οφειλές των επιχειρήσεων που λύνονται και των οποίων το προσωπικό μεταφέρεται στον οικείο Ο.Τ.Α., προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων αποδοχών του μεταφερόμενου προσωπικού τους, μπορούν να καταβάλλονται από τον οικείο Ο.Τ.Α., μετά από αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή περιφερειακού συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Με την παράγραφο 3 καθορίζεται η δυνατότητα και περιγράφεται η αντίστοιχη διαδικασία εκκαθάρισης των αναπτυξιακών ανωνύμων εταιρειών Περιφερειών και εταιρειών στις οποίες συμμετέχουν οι εταιρείες αυτές με ποσοστό μεγαλύτερο του 50%. Ειδικότερα, ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη λύση των εταιρειών αυτών καθώς και το αρμόδιο όργανο για τη λήψη της σχετικής απόφασης. Επιπλέον, προσδιορίζεται το περιεχόμενο της σχετικής απόφασης η οποία πρέπει να περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την εκκαθάριση και τον τρόπο άσκησης των ασκούμενων δραστηριοτήτων από τις επιχειρήσεις που λύνονται. Επιπρόσθετα, ορίζεται ότι τα πάσης φύσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις των εταιρειών αυτών, περιλαμβανομένων των οφειλών προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, καθώς και των δεδουλευμένων αποδοχών του προσωπικού τους, αναλαμβάνονται από την οικεία Περιφέρεια μετά από απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου. Με την απόφαση λύση δύναται επιπλέον να προβλέπεται και η μεταφορά του προσωπικού που υπηρετούσε στους φορείς που λύνονται. Τέλος, ορίζεται ότι για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των εμπραγμάτων δικαιωμάτων των επιχειρήσεων της παραγράφου αυτής στην οικεία Περιφέρεια γίνεται ατελώς η μεταγραφή της απόφασης του Περιφερειακού Συμβουλίου και του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως που έχει δημοσιευτεί.

Με την παράγραφο 4 παρέχεται η δυνατότητα στο προσωπικό δημοτικών επιχειρήσεων με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού σταθμού, οι οποίες έχουν λυθεί και τεθεί υπό εκκαθάριση μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, να μεταφερθούν στον οικείο Δήμο. Προϋπόθεση για τη μεταφορά αυτή είναι το προσωπικό που μεταφέρεται να απασχολούταν πραγματικά, κατά την ημερομηνία λήψεως της απόφασης λύσης, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και να είναι ήδη εγγεγραμμένο στο μητρώο ανθρωπίνου δυναμικού ελληνικού δημοσίου. Ως εκ τούτου η ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταφοράς δε συνιστά νέα πρόσληψη. Παρόμοια διάταξη είχε προβλεφθεί και στην παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 4071/2012 με την οποία οριζόταν ότι με τη λύση των επιχειρήσεων αυτών μεταφέρεται και το αντίστοιχο προσωπικό, εφαρμοζόμενων των κείμενων διατάξεων. Εντούτοις, η ρύθμιση αυτή κατέστη αλυσιστελής, δεδομένου ότι οι διατάξεις στις οποίες παρέπεμπε και μπορούσαν να εφαρμοστούν είχαν καταργηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4071/2012. Προς αποκατάσταση λοιπόν της σύγχυσης και των αδικιών που δημιουργήθηκαν εξαιτίας της διάταξης αυτής κρίνεται αναγκαία η διευκρίνιση του ζητήματος αυτού με την εισαγωγή της προτεινόμενης διάταξης.

Άρθρο 18

Ρυθμίσεις σχετικές με τις πολυμετοχικές αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, εξειδικεύονται και διευκρινίζονται οι υφιστάμενες ρυθμίσεις του άρθρου 252 του ν.3463/2006 για τη λειτουργία των πολυμετοχικών Αναπτυξιακών Ανωνύμων Εταιριών Ο.Τ.Α., με ρητή πρόβλεψη περί μη ένταξης στους Φορείς του Δημοσίου Τομέα και της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς οι εταιρείες αυτές δεν υλοποιούν αυτοδιοικητικές αρμοδιότητες και δεν ανήκουν σε ΟΤΑ κατά την έννοια της

επίτευξης αυτοδιοικητικού σκοπού.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 252 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ) που κυρώθηκε με το ν. 3463/2006 (Α'114) οι επιχειρήσεις, τις οποίες μπορούν να συνιστούν ή στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν οι ΟΤΑ, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στις ανωτέρω διατάξεις, ορίζονται, κατά τρόπο αποκλειστικό, με δύο μορφές, ήτοι των δημοτικών ή κοινωφελών επιχειρήσεων και των ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ (βλ. ΕΣ 126/2010 Πράξη-Τμ. VII). Υπό το σχήμα των ανωνύμων εταιρειών συνιστώνται και λειτουργούν οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. πολυμετοχικού χαρακτήρα οι οποίες συνιστώνται και λειτουργούν με τη συμμετοχή των αποκλειστικώς οριζόμενων προσώπων (είτε μόνον ΟΤΑ α' ή β' βαθμού ή και άλλων φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, είτε των ανωτέρω νομικών προσώπων με τη συμμετοχή φορέων του δημοσίου τομέα, συνεταιρισμών, επιστημονικών φορέων κ.λ.π.), κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο 252 παρ. 3 περ. β' του ΚΔΚ. Στις εταιρείες αυτές, οι ΟΤΑ και οι λοιποί φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης κατέχουν, απαραίτητως, την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. Η οργάνωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των ΟΤΑ στο σχήμα των αναπτυξιακών εταιρειών εκφράζει το σκοπό δημιουργίας ενός πολυμετοχικού σχήματος, αφού στις εταιρείες αυτές μπορούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο φορείς του ιδιωτικού δικαίου και φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης με κοινό στόχο την προώθηση της ανάπτυξης (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 33/2013). Τέλος, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 262 του ΚΔΚ οι ως άνω επιχειρήσεις αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Προκύπτει, δηλαδή, ότι οι πολυμετοχικές αναπτυξιακές εταιρείες διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, δική τους περιουσία και πόρους για τη λειτουργία και την αντιμετώπιση των εξόδων τους, που προέρχονται αποκλειστικά από την καταβολή αμοιβής στα πλαίσια συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και προγραμματικών συμβάσεων, που η ίδιες συνάπτουν. Όπως εξάλλου έχει κριθεί η οικονομική τους διαχείριση ενεργείται με βάση δικό τους προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων και ως εκ τούτου, το ταμειακό τους συμφέρον δεν ταυτίζεται με το δημόσιο συμφέρον (βλ. και ΟΛΑΠ 5/2011). Επίσης, δεν επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή από ΝΠΔΔ, ενώ απαγορεύεται και η άμεση ή έμμεση επιχορήγησή τους από τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού (άρ. 265 παρ. 3 ΚΔΚ). Ως προς τη διοίκηση των εταιρειών αυτών, αυτή εκλέγεται από τη ΓΣ των μετόχων της και λειτουργεί αποκλειστικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες του ιδιωτικού τομέα, χωρίς να ασκείται εποπτεία από κάποιον φορέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, ενώ οι πολυμετοχικές αναπτυξιακές εταιρείες δεν υπάγονται ούτε στον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρ. 275 και 276 του Ν. 3852/2010). Ο έλεγχος επί των επιχειρήσεων αυτών ασκείται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων και από ουδεμία διάταξη προκύπτει ότι παρεμβάλλεται οποιοδήποτε όργανο ΟΤΑ στη διαδικασία λειτουργίας, λήψης αποφάσεων και την εν γένει δραστηριότητά τους.

Ενόψει των ανωτέρω συνάγεται ότι οι εταιρείες αυτές δεν υπάγονται στην ευρεία έννοια του Δημοσίου τομέα (άρ. 51 παρ. 1 του ν. 1892/1990) και δεν αποτελούν «δημόσιες επιχειρήσεις» κατά την έννοια του άρ. 1 παρ. 1-3 του ν. 3429/2005, αλλά ούτε και στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, δεδομένου μάλιστα ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια του ΕΣΟΛ, καθώς οι πολυμετοχικές αναπτυξιακές εταιρείες δεν χρηματοδοτούνται ούτε ελέγχονται από την Κεντρική Διοίκηση (βλ. ΜΠρΚαβ 27/2016, ΜΠΑ 2310/2014, ΜΠρΕδ 71/2015 ασφ., ΜΠρΠρεβ 182/2015).

Τέλος, με τη ρύθμιση της παρ. 2 ορίζεται ότι στο διοικητικό συμβούλιο των αναπτυξιακών

επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. θα συμμετέχει υποχρεωτικά ένας δημοτικός σύμβουλος, ο οποίος υποδεικνύεται από τη μείζονα μειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου του αντίστοιχου Δήμου. Σε κάθε περίπτωση, τα 2/5 των μελών του Δ.Σ. των αναπτυξιακών επιχειρήσεων προτείνονται αναλογικά από τη μειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου. Τέλος, για λόγους διαφάνειας ορίζεται ότι οι αποφάσεις του Δ.Σ. και όλες οι πράξεις που αφορούν σε οικονομικής φύσεως θέματα των εταιρειών αυτών αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο «Διαύγεια».

Άρθρο 19

Συμμετοχή περισσότερων δήμων σε δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού

Με την προτεινόμενη διάταξη, παρέχεται η δυνατότητα σε δήμους, στα όρια των οποίων δε λειτουργούσαν και δε λειτουργούν δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, να συμμετέχουν σε υφιστάμενες τέτοιες επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν σε όμορους δήμους ή τουλάχιστον σε δήμους που βρίσκονται εντός της ίδιας περιφέρειας. Η ρύθμιση αυτή καθίσταται αναγκαία καθώς, σύμφωνα με την ισχύουσα διάταξη της παρ. 1γ του άρθρου 107 του ν. 3852/2010, η δυνατότητα συμμετοχής σε τέτοιες επιχειρήσεις περιορίζεται μόνο για τους δήμους εκείνους, στα χωρικά όρια των οποίων λειτουργούσαν αυτές ήδη, κατά την ημερομηνία εφαρμογής του ν. 3852/2010. Δεδομένου, λοιπόν, ότι δεν είναι πλέον δυνατή η σύσταση τέτοιων επιχειρήσεων, ενώ παράλληλα υφίσταται έντονο το ενδιαφέρον από πολλούς Δήμους να συμμετέχουν σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις.

Λόγω της καινοφανούς αυτής ρύθμισης, η οποία εισάγει ένα νέο μοντέλο συμμετοχής σε δημοτικές επιχειρήσεις ραδιοτηλεόρασης, κρίθηκε αναγκαίο να προβλεφθεί η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή αυτή, ενώ παράλληλα προβλέπεται και ο τρόπος λειτουργίας των επιχειρήσεων αυτών μετά την είσοδο νέων δήμων. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ομαλή συνέχιση της λειτουργίας των επιχειρήσεων αυτών καθώς και η ισότιμη μεταχείριση των δήμων που συμμετέχουν σε αυτές, με σεβασμό στους σκοπούς και τη λειτουργία τους. Ειδικότερα, για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας των επιχειρήσεων αυτών προβλέπεται ότι οι δήμοι που συμμετέχουν θα τις επιχορηγούν κατά το ποσοστό της συμμετοχής τους σε αυτές, σύμφωνα με την ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 4 παρ. 3 του π.δ. 25/1988. Επιπλέον, προς διασφάλιση της λειτουργικής τους ανεξαρτησίας, προβλέπεται ότι οι επιχειρήσεις αυτές θα διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο στο οποίο θα συμμετέχουν εκπρόσωποι των δήμων που τις επιχορηγούν. Παράλληλα, προς διασφάλιση των συμφερόντων των εργαζομένων αλλά και της αμεροληψίας των μέσων αυτών προβλέπεται η συμμετοχή στο ΔΣ τόσο εκπροσώπου των εργαζομένων όσο και εκπροσώπου της οικείας ενώσεως συντακτών.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι η συμμετοχή και άλλων δήμων στις επιχειρήσεις αυτές δε θα επηρεάσει τις υφιστάμενες θέσεις εργασίας.

Άρθρο 20

Κατάργηση παρ. 8 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010

Με την παρ. 8 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 προβλέφθηκε η αναστολή των προσλήψεων ειδικά για τις δημοτικές επιχειρήσεις με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού. Επίσης δόθηκε η δυνατότητα, κατόπιν απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, να αρθεί η αναστολή αυτή. Εντούτοις, ούτε από την αιτιολογική έκθεση του νόμου ούτε από κάπου αλλού προκύπτει η σκοπιμότητα και η αναγκαιότητα της εν λόγω αναστολής ειδικά για τις επιχειρήσεις αυτές. Ως εκ τούτου, με την προτεινόμενη διάταξη, προς αποκατάσταση της αρχής της ίσης μεταχείρισης, καταργείται η ρύθμιση αυτή ώστε να ισχύσει για τις δημοτικές αυτές επιχειρήσεις ο,τι ισχύει γενικά για τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά πρόσωπα αυτών.

Άρθρο 21

Ερμηνευτική διάταξη

Κατά την παρ. 4 του άρθρου 252 του ν. 3463/2006, οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. που συνιστώνται βάσει ειδικών διατάξεων νόμου, οι οποίες διέπουν την οργάνωση και λειτουργία τους, αποτελούν αντίστοιχες επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού. Περαιτέρω, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 παρέχεται η δυνατότητα στους δήμους να έχουν μόνον μία επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους οικείους δήμους. Από τις ανωτέρω διατάξεις, συνδυαστικά ερμηνευόμενες, προκύπτει ότι οι ΟΤΑ μπορούν να συνιστούν και να συμμετέχουν σε δημοτική επιχείρηση με χαρακτήρα διάφορο από τις λοιπές επιχειρήσεις. Μία από τις περιπτώσεις δημοτικών επιχειρήσεων διαφορετικού, άλλως ειδικού χαρακτήρα δύναται να αποτελεί και επιχείρηση με ειδικό σκοπό την ενημέρωση, ψυχαγωγία κλπ. των δημοτών της περιφέρειας του Δήμου, η οποία θα λειτουργεί στα πλαίσια των ειδικών διατάξεων του ν. 1730/1987, του π.δ. 25/1988 και του νεότερου ν. 2328/1995, σε συνδυασμό με το άρθρο 15 του Συντάγματος, του οποίου εξάλλου επίκληση γίνεται και στο προοίμιο του π.δ. 25/1988 (βλ. πράξη ΕλΣυν υπ' αριθμ. 380/2009). Η επιχείρηση αυτή, μη έχουσα κερδοσκοπικό χαρακτήρα και μη δυνάμενη να επιβάλλει τέλη, δεν είναι δυνατόν να εξασφαλίσει τη λειτουργία της κατ' άλλο τρόπο, παρά μόνο με την οικονομική αρωγή του ΟΤΑ στον οποίο συνεστήθη, δεδομένου ότι οι λοιπές επιχειρήσεις των ΟΤΑ εξασφαλίζουν την επιβίωσή τους με την επιβολή τελών και δικαιωμάτων, λειτουργούσες με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια προς εξυπηρέτηση του κοινού (βλ. ΣτΕ 4740/1998). Ως εκ τούτου, αφενός σε συμμόρφωση προς εκδοθείσες πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ επί του ζητήματος (βλ. 32/2013 και 380/2009 πράξεις του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και υπ' αριθμ. 51/2002 γνωμοδότηση του ΝΣΚ) και αφετέρου προς αποφυγή αντίθετων ερμηνειών, διευκρινίζεται ότι η διάταξη του άρ. 4 παρ. 3 του π.δ. 25/1988, η οποία προβλέπει τη δυνατότητα, χωρίς περιορισμό, χρηματοδότησης από τον οικείο ΟΤΑ συσταθέντος ραδιοφωνικού (πλέον ραδιοτηλεοπτικού) σταθμού, ως ειδική διάταξη, δεν καταργήθηκε αλλά εξακολουθεί να ισχύει και μετά τη δημοσίευση και ισχύ νεότερων διατάξεων, γενικού χαρακτήρα, οι οποίες αναφέρονται κατά τρόπο γενικό στην απαγόρευση επιχορήγησης από τους ΟΤΑ των υπ' αυτών συνιστώμενων δημοτικών

επιχειρήσεων (βλ. άρ. 277 παρ. 8 του π.δ. 410/1995, άρ. 202, 259 και 265 του ν. 3463/2006). Και τούτο διότι οι επιχειρήσεις στις οποίες αναφέρονται οι διατάξεις αυτές έχουν διαφορετικό σκοπό από τις επιχειρήσεις ραδιοτηλεόρασης, που συνιστώνται επί τη βάση ειδικού νομοθετικού πλαισίου.

Άρθρο 22

Επιχορήγηση από Ο.Τ.Α. α' βαθμού νομικών προσώπων αυτών, που συνιστώνται για την υποστήριξη της υποψηφιότητάς τους για το θεσμό της «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης»

Ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης μπορεί να αποτελεί ένα σημαντικό όχημα για την πολιτιστική, οικονομική, τουριστική και εν γένει αναπτυξιακή αναβάθμιση και ενίσχυση μιας πόλης. Σε περιπτώσεις όπου μία πόλη επιτυγχάνει να αναλάβει τη φιλοξενία του θεσμού είναι σημαντικό να δύναται να αξιοποιήσει κάθε δυνατή ενίσχυση που είναι σε θέση να της προσφέρει ο οικείος δήμος. Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, ενισχύεται το ήδη υφιστάμενο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, που προβλέπει τη σύσταση δημοτικών επιχειρήσεων που αναλαμβάνουν την υποστήριξη της υποψηφιότητας μιας πόλης και προβλέπεται η δυνατότητα επιχορήγησης της αντίστοιχης επιχείρησης από τον οικείο Ο.Τ.Α., καθώς και τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ τους, προκειμένου να διευκολυνθεί η επιτυχής διοργάνωση των εκδηλώσεων και των σχετικών δράσεων, ενώ προβλέπεται η υποχρεωτική λύση και εκκαθάριση των επιχειρήσεων αυτών, μετά την ολοκλήρωση του σκοπούς τους αυτού.

Άρθρο 23

Μεταφορά στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από ν.π.δ.δ. αυτών που καταργήθηκαν

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, δίνεται παγίως η δυνατότητα μεταφοράς προγραμμάτων από ν.π.δ.δ. των Ο.Τ.Α. στους οικείους δήμους, με την αντίστοιχη μεταφορά του προσωπικού που καλύπτει τις ανάγκες των προγραμμάτων, υπό την προϋπόθεση να δύναται, εκ του σχετικού θεσμικού πλαισίου, ο δήμος να υλοποιήσει το πρόγραμμα, με σκοπό την αδιάλειπτη παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών και την απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις μετάβασης των προγραμμάτων στην τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο του ΕΣΠΑ 2016-2020, που έχει ήδη εκκινήσει και, για το λόγο αυτό, προβλέπεται αναδρομικότητα από 1/7/2016 και μεταγενέστερα. Με την εν λόγω ρύθμιση, ορίζεται επίσης ότι τα έργα που υλοποιούνταν από καταργηθέντα ν.π.δ.δ., των οποίων η περιουσία περιήλθε στους οικείους δήμους, καθώς και τα απαιτούμενα χρηματικά εργαλεία, χρηματοδοτήσεις, ευρωπαϊκά επενδυτικά προγράμματα κ.λπ., τα οποία τους είχαν μεταβιβασθεί, περιέρχονται στους διαδόχους τους Ο.Τ.Α., α' βαθμού, από την κατάργησή τους, με απόφαση του αρμόδιου δημοτικού συμβουλίου. Με την εν λόγω διάταξη ρυθμίζεται επίσης και το ζήτημα της, αναγκαίας για την ολοκλήρωση των προγραμμάτων, παράτασης ή ανανέωσης, από τους δήμους, των αντίστοιχων συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Διευκρινίζεται, τέλος, ότι, για τη μεταφορά των προγραμμάτων, δεν τίθεται ως προϋπόθεση η κατάργηση του ν.π.δ.δ.

Άρθρο 24

Ρυθμίσεις για την εύρυθμη λειτουργία των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων

Με τη συγκεκριμένη νομοθετική διάταξη, τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ) εξαιρούνται από τη ρύθμιση που εισήχθη με την παρ. 8 του άρθρου 265 του ν.3463/2006 για τις ανώνυμες εταιρείες των ΟΤΑ και επεκτάθηκε σε όλες τις κατηγορίες δημοτικών επιχειρήσεων που η σύστασή τους γίνεται μετά την 1.1.2011, με τις όμοιες της παρ. 8 του άρθρου 262 του ν.3852/2010, περί υποχρεωτικής λύσης, εφόσον για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις, μετά διετία από την ίδρυσή τους, είναι ζημιογόνες, ή τα ίδια κεφάλαιά μειωθούν κάτω του 50% του μετοχικού τους κεφαλαίου. Δεδομένου ότι τα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ λειτουργούν στην πλειοψηφία τους με τη μορφή κοινωφελούς επιχείρησης ή ανώνυμης εταιρείας, με σκοπό αποκλειστικά τη διάχυση πολιτισμικών δράσεων και ελεύθερης καλλιτεχνικής έκφρασης, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με ιδιαίτερο τρόπο σε σχέση με τις λοιπές εταιρείες των ΟΤΑ και να τους δοθεί η δυνατότητα λειτουργίας και η απρόσκοπτη άσκηση του πνευματικού τους ρόλου, ως κέντρα πολιτισμού.

Εν δευτέρως, δεδομένου ότι με τις διατάξεις του άρθρου 3 του νόμου 4405/2016 προβλέφθηκε ειδική αποζημίωση για μετακινήσεις εκτός έδρας, καθώς και για τη διανυκτέρευση των μετακινούμενων με εντολή του Εθνικού Θεάτρου και του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδας και στο πλαίσιο της αρχής της ίσης μεταχείρισης, κρίνεται ως αναγκαία η επέκταση της ευμενούς αυτής διάταξης και στα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα της χώρας, ως δομές που παρέχουν εξίσου καλλιτεχνικό έργο με τις δύο παραπάνω κρατικές σκηνές και η απρόσκοπτη μεταφορά των μετακινούμενων εργαζομένων, με σκοπό την προετοιμασία, οργάνωση και εκτέλεση των καλλιτεχνικών παραγωγών τους, χρήζει διασφάλισης.

Άρθρο 25

Συνέχιση υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων της Ε.Ε.

Επειδή σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006), σε συνδυασμό με αυτές της παρ. 2 του άρθρου 111 του ν.3852/2010 όπως ισχύει, οι διαδημοτικές επιχειρήσεις του τελευταίου εδαφίου της ως άνω παραγράφου υποχρεούνται σε λύση μετά το πέρας του χρόνου λήξης που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη, κατ'εφαρμογή της παρ. 9 του άρθρου 269 του ν.3463/2006, κρίνεται αναγκαία η προτεινόμενη ρύθμιση, προκειμένου οι επιχειρήσεις αυτές, των οποίων ο χρόνος λειτουργίας έχει παρέλθει βάσει του καταστατικού τους χωρίς να έχουν εκπληρωθεί οι σκοποί που τίθενται από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα στα οποία συμμετείχαν, να συνεχίσουν να λειτουργούν μέχρι την εκπλήρωση των σκοπών αυτών.

Άρθρο 26

Όροι, προϋποθέσεις και δικαιολογητικά για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπων

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επικαιροποιείται η νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση ΚΥΑ που ρυθμίζει τους όρους, τις προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδοτόπων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία τους, προκειμένου να περιληφθεί στους συνυπογράφοντες το σύνολο των συναρμόδιων Υπουργών, ενόψει ιδίως της λειτουργίας παιδοτόπων και εντός ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων, καθώς και εντός πλοίων. Επίσης προβλέπεται ρητά η ισχύς της υφιστάμενης ΚΥΑ υπ' αριθμ. 36837/2007 (Β' 1364) μέχρι την έκδοση της νέας απόφασης.

Άρθρο 27

Λειτουργία παιδικής χαράς στο ΚΠΙΣΝ και σε άλλους χώρους του δημοσίου

Με την προτεινόμενη διάταξη καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη λειτουργία της παιδικής χαράς στο πολιτιστικό πάρκο «Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος», το όργανο και η διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου της καταλληλότητας λειτουργίας της.

Επίσης, με την προτεινόμενη εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση ΚΥΑ μεταξύ των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας & Ανάπτυξης και Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και οι τεχνικές προδιαγραφές για την κατασκευή και λειτουργία των παιδικών χαρών σε χώρους του Δημοσίου, τα όργανα και η διαδικασία αξιολόγησης και ελέγχου της καταλληλότητας λειτουργίας τους, η διαδικασία συντήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 28

Προσθήκη εδαφίου στην παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 2503/1997

Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίνεται στις περιφέρειες η δυνατότητα να εξουσιοδοτούν τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τα ιδρύματα της χωρικής τους αρμοδιότητας, προκειμένου να πραγματοποιούν τα ίδια την προμήθεια καυσίμων και τροφίμων, κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στην παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 2503/1997 (Α'). Στην ρύθμιση, όπως είναι ευνόητο, δεν εμπίπτουν τα νομικά πρόσωπα της οικείας Περιφέρειας.

Άρθρο 29

Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 176 του ν.3852/2010

Γίνεται διόρθωση της παρ. 2 του άρθρου 176 του νόμου 3852/2010, κατά την αναφορά στην αρίθμηση της περίπτωσης ια' αντί της σωστής ιβ'. Λόγω προφανούς σφάλματος εκ παραδρομής έχει τεθεί η αναφορά της περ. ια, η οποία δεν συνδέεται νοηματικά και ως εκ τούτου έχει δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα.

Άρθρο 30

Παράταση προθεσμίας άρθρου 43 του ν.4369/2016 (Α' 33)

Με την παρ. 2 του άρθρου 43 του ν.4369/2016 (Α' 33) ορίστηκε ότι έως την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των δημοτικών παιδικών σταθμών μέχρι τις 31.12.2016, θέση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας επέχει για τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς που λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των δήμων ή ως υπηρεσία αυτών, η συστατική πράξη του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή ο οργανισμός εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου, εφόσον πρόκειται για υπηρεσία.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η προθεσμία της παρ.2 του άρθρου 43 του ν.4369/2016 (31.12.2016) έχει παρέλθει χωρίς να έχει ολοκληρωθεί το θεσμικό πλαίσιο για την έκδοση άδειας και λειτουργίας των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών με την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος που προβλέπεται στην παρ.1 του ως άνω άρθρου είναι αναγκαία η παράταση της ως άνω τασσόμενης προθεσμίας από τη λήξη της και μέχρι την 31.12.2017, προκειμένου οι δημοτικοί παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, που λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των δήμων ή ως υπηρεσία αυτών, να έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην συγχρηματοδοτούμενη πράξη «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» του Ε.Σ.Π.Α. μέχρι να ολοκληρωθεί το θεσμικό πλαίσιο αδειοδότησής τους.

Άρθρο 31

Ωράριο λειτουργίας των Διευθύνσεων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η αρμοδιότητα του Περιφερειάρχη να καθορίζει το ωράριο λειτουργίας των Διευθύνσεων Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφέρειας σε σχέση με την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών που προκύπτουν από φυσικά φαινόμενα ή τεχνολογικά συμβάντα, όπως, λόγου χάρη, σεισμοί, πλημμύρες,

χιονοπτώσεις, σε 24ωρη ή 12ωρη βάση κατά τις εργάσιμες ημέρες του έτους, τις Κυριακές και τις εξαιρέσιμες ημέρες του έτους, με απόφαση του, προς κάλυψη σχετικού νομοθετικού κενού στην υφιστάμενη νομοθεσία. Η απόφαση των οικείου Περιφερειάρχη εκδίδεται στην αρχή κάθε έτους και συνοδεύεται από πρόβλεψη για τη δέσμευση της σχετικής δαπάνης.

Άρθρο 32

Βραβεία και χορηγίες για την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων και των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Με την παρούσα διάταξη επεκτείνεται η αρμοδιότητα των Περιφερειών για θέσπιση βραβείων και χορηγιών και στον τομέα των ψηφιακών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ). Η εφαρμογή του εν λόγω θεσμού θα αποφέρει συνεργασίες ωφέλιμες για την πολύπλευρη ανάπτυξη του τομέα των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και θα βοηθήσει στην άρση των οικονομικών και γραφειοκρατικών αντικινήτρων.

Παράλληλα, υλοποιούνται οι κοινοί στόχοι, που έχουν τεθεί σε επίπεδο ΕΕ, για την ενίσχυση της καινοτομίας και της πλήρους αξιοποίησης των δυνατοτήτων που προσφέρει η ψηφιοποίηση, οι ΤΠΕ και οι νέες τεχνολογίες, ενώ αυξάνονται και οι ευκαιρίες για απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων, στόχος που αποτελεί βασική προτεραιότητα της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής 2016 – 2021.

Άρθρο 33

Τροποποίηση του Π.Δ. 75/2011

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου αυτού τροποποιείται η πρώτη παράγραφος του άρθρου 16 του Π.Δ. 75/2011 σχετικά με τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων (Π.Ε.Δ.). Πιο συγκεκριμένα με την προτεινόμενη τροποποίηση διευκρινίζεται ότι για τη συνεδρίαση της Π.Ε.Δ. σε τόπο διαφορετικό από την έδρα αυτής αρκεί η σύμφωνη γνώμη της απλής πλειοψηφίας των μελών του Δ.Σ.

Επίσης, δεδομένου ότι η πρώτη παράγραφος του άρθρου 21 του Π.Δ. 75/2001, ορίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Π.Ε.Δ., με απόλυτη πλειοψηφία των μελών του, αποφασίζει για τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας και για τον Κανονισμό Προσωπικού των Π.Ε.Δ., με τη διάταξη της δεύτερης παραγράφου, ορίζεται ότι οι περαιτέρω νόμιμες ενέργειες, προκειμένου οι αποφάσεις αυτές του Δ.Σ. των Π.Ε.Δ. να αποκτήσουν κανονιστική ισχύ, είναι η έγκρισή τους από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και, ακολούθως, η δημοσίευσή τους στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

Άρθρο 34

Παροχή κινήτρων σε εργαζόμενους από Ο.Τ.Α. παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών

Με την διάταξη του άρθρου αυτού, δίνεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών, και στα Ν.Π.Δ.Δ. αυτών να παρέχουν δωρεάν σίτιση και κατάλληλο κατάλυμα διαμονής για τους υπαλλήλους τους, τους ιατρούς και νοσηλευτές του Κέντρου Υγείας, τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού Σώματος, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του ΕΚΑΒ καθώς και στους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης των ανάλογων πόρων. Για το είδος και τη χρονική διάρκεια των παροχών αυτών, αποφασίζει κάθε φορά και για κάθε περίπτωση το οικείο Δημοτικό ή Διοικητικό Συμβούλιο αντίστοιχα. Η εν λόγω ρύθμιση επιλύει σημαντικά προβλήματα που έχουν να κάνουν με την οικονομική ενίσχυση των ως άνω επαγγελματικών κατηγοριών που έχουν πληγεί από τη μακροχρόνια κρίση που βιώνει τα τελευταία χρόνια η χώρα μας, παρέχοντάς τους ταυτόχρονα και κίνητρα μετακίνησης σε παραμεθόριες και νησιωτικές περιοχές. Ταυτόχρονας, δημιουργείται και η δυνατότητα οικονομικής ενίσχυσης των ως άνω περιοχών, δεδομένου ότι αυξάνεται η αγοραστική δύναμη των εν λόγω επαγγελματικών κατηγοριών, κάτι που επιδρά θετικά στην αύξηση της εγχώριας ζήτησης των παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών. Δεδομένου δε ότι η προβλεπόμενη ρύθμιση είναι δυνατή για τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα, παρέχεται η δυνατότητα μετά από στάθμιση των οικονομικών τους δυνατοτήτων να αποφασίσουν υπό ποιες προϋποθέσεις μπορούν να δώσουν κάποια ή κάποιες από τις παροχές και σε ποιους από τους δικαιούμενους.

Άρθρο 35

Αντιμισθία Αντιδημάρχων - Αποζημιώσεις δημοτικών συμβούλων

Με την παρούσα διάταξη προβλέπεται η δυνατότητα καταβολής αντιμισθίας σε όλους τους Αντιδημάρχους χωρίς τους υφιστάμενους πληθυσμιακούς περιορισμούς που θέτει η πρώτη παράγραφος του άρθρου 92 του ν. 3852/2010. Η απάλειψη της συνάρτησης της παροχής αντιμισθίας με το πληθυσμιακό κριτήριο αποσκοπεί στην αποκατάσταση της αρχής της ισότητας ενώ ταυτόχρονα ευνοεί τη συμμετοχή ικανών προσώπων, χωρίς οικονομική δυνατότητα, σε σημαντικές θέσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης. Εξάλλου, η τροποποίηση αυτή θα έχει ελάχιστη – αν όχι μηδενική- επιβάρυνση στους προϋπολογισμούς των Δήμων, καθώς με βάση την ισχύουσα διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3852/2010 τα αιρετά όργανα που δεν δικαιούνται αντιμισθίας λαμβάνουν τις πλήρεις αποδοχές της οργανικής τους θέσης, ενώ σε κάθε περίπτωση οι κατά τα ανωτέρω δαπάνες, καθώς και οι ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη όπου αυτές προβλέπονται, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του οικείου ΟΤΑ. Συνεπώς με βάση το ισχύον καθεστώς οι δήμοι είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν από τον προϋπολογισμό τους, το μισθό της οργανικής θέσης των αντιδημάρχων που δε λαμβάνουν αντιμισθία, με αποτέλεσμα να έχουν προβλεφθεί ήδη σχετικές πιστώσεις στους προϋπολογισμούς τους.

Επιπλέον, με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται η υποχρεωτική αποζημίωση των μελών των Δημοτικών Συμβουλίων, εφόσον δεν λαμβάνουν αντιμισθία, για τη συμμετοχή τους σε ένα

μέγιστο όριο συνεδριάσεων κάθε μήνα, το οποίο ορίζεται σε τέσσερις (4). Η αποζημίωση αυτή, η οποία θα βαρύνει τους προϋπολογισμούς των επιμέρους Δήμων, δεν αποτελεί αμοιβή αλλά καταβάλλεται με σκοπό την κάλυψη βασικών δαπανών σχετικών με τη συμμετοχή των συμβούλων στα δημοτικά συμβούλια.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, λοιπόν, παρέχεται η δυνατότητα κατ' εξαίρεση κατάργησης της συνάρτησης της παροχής αντιμισθίας με το πληθυσμιακό κριτήριο, ενώ προβλέπεται η υποχρεωτική καταβολή αποζημίωσης στους δημοτικούς συμβούλους για τη συμμετοχή τους στα δημοτικά συμβούλια. Τούτο καθίσταται αναγκαίο, διότι η καταβολή αντιμισθίας ή αποζημίωσης, η οποία να δύναται να καλύψει μέρος των εξόδων που προκύπτουν από την πραγματική και ουσιαστική άσκηση των καθηκόντων των αιρετών των Δήμων αποτελεί στοιχείο ενίσχυσης της θεσμικής υπόστασης και του ρόλου τους και, επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι η συμμετοχή στα κοινά δεν θα αποτελεί προνόμιο μόνο όσων διαθέτουν τη σχετική οικονομική άνεση, αλλά αντίθετα κατοχυρώνεται η εν τοις πράγμασι ισότιμη συμμετοχή των Ελλήνων πολιτών στην κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας, και μάλιστα στην πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, που αποτελεί τον εξ ορισμού εγγύτερο προς όλους τους πολίτες θεσμό.

Τέλος, εισάγεται το δικαίωμα άρνησης λήψης της σχετικής αποζημίωσης ή αντιμισθίας, καθώς και η δυνατότητα παραχώρησης αυτής προς κοινωνικό σκοπό.

Άρθρο 36

Επιβοήθηση έργου αιρετών ΑμεΑ

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, διευκολύνεται η άσκηση των καθηκόντων προσώπων που έχουν εκλεγεί ως δημοτικοί ή περιφερειακοί σύμβουλοι και έχουν βαριά αναπηρία, ποσοστού 67% και άνω. Η πολύ περιορισμένη ανάδειξη ΑμεΑ σε θέσεις ευθύνης αιρετών και το υψηλό, καθημερινό και πρόσθετο κόστος που συνεπιφέρει η αναπηρία στη ζωή τους, περιορίζει, κατ' αποτέλεσμα, τη συμμετοχή της κατηγορίας αυτής πολιτών στα κοινά της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με τη διάταξη αυτή σκοπείται η παροχή μέσω διευκόλυνσης της ισότιμης πρόσβασης των ΑμεΑ σε θέσεις αιρετών εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 37

Τροποποίηση άρθρου 243 του ν. 3852/2010

Με τη διάταξη του άρθρου 37, τροποποιούνται τα εδάφια α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 243 του ν. 3852/2010. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι το έργο των ειδικών συμβούλων, των ειδικών συνεργατών και επιστημονικών συνεργατών στους Ο.Τ.Α. β' βαθμού δεν είναι ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του δικηγόρου, ούτε αναστέλλει την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος, σε αντίθεση με την τροποποιούμενη ρύθμιση που ανέστελλε την άσκηση αυτού. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 31 του νέου Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013), ρυθμίστηκε με ενιαίο τρόπο η δυνατότητα των δικηγόρων να διορίζονται σε θέσεις συμβουλευτικού -

επιστημονικού χαρακτήρα σε γραφεία Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Βουλευτών, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων, χωρίς να υφίσταται η υποχρέωση αναστολής του δικηγορικού τους λειτουργήματος, καθώς κρίθηκε ότι η δυνατότητα διατήρησης μιας έστω περιορισμένης επαφής με τη νομική καθημερινότητα, καθιστά το δικηγόρο περισσότερο χρήσιμο στη συμβουλευτική του αποστολή στο πλευρό του δημόσιου λειτουργού όπου υπηρετεί. Επειδή οι αντίστοιχες ρυθμίσεις που αφορούν στους δικηγόρους που υπηρετούν σε θέσεις ειδικών συμβούλων ή επιστημονικών συνεργατών ή ειδικών συνεργατών σε γραφεία Περιφερειάρχων και Αντιπεριφερειάρχων βρίσκονταν σε άλλο νόμο και συγκεκριμένα στον ν. 3852/2010 («Καλλικράτης»), διέλαθε της προσοχής του νομοθέτη να εφαρμόσει και σε αυτή την περίπτωση παρόμοια ρύθμιση, με αποτέλεσμα να παραμένει για τους εν λόγω δικηγόρους η υποχρέωση αναστολής του δικηγορικού τους λειτουργήματος. Με τον τρόπο αυτό, δημιουργείται άνιση μεταχείριση μεταξύ προσώπων που ασκούν το ίδιο λειτούργημα και, μάλιστα, προκαλείται το εξαιρετικά ανεπιεικές αποτέλεσμα, ενώ δεν υφίστανται την υποχρέωση αναστολής του λειτουργήματός τους, είτε εξαρχής (ειδικοί και επιστημονικοί συνεργάτες) είτε κατόπιν απόφασης εξαίρεσης από την αναστολή (ειδικοί σύμβουλοι) οι δικηγόροι που υπηρετούν στις ανωτέρω ειδικές θέσεις σε γραφεία φορέων της Νομοθετικής και της Εκτελεστικής Λειτουργίας που έχουν αρμοδιότητα σε όλη την επικράτεια της χώρας, να υφίστανται την υποχρέωση αυτή οι δικηγόροι που υπηρετούν στις αντίστοιχες συμβουλευτικές - επιστημονικές θέσεις στα γραφεία φορέων της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, που έχουν μικρότερη εδαφική αρμοδιότητα. Με την προτεινόμενη τροποποίηση των εδαφίων α' και β' του ν. 3852/2010, αίρεται η υποχρέωση αναστολής δικηγορικού λειτουργήματος και για τους δικηγόρους που έχουν θέσεις ειδικών συμβούλων ή επιστημονικών συνεργατών ή ειδικών συνεργατών σε γραφεία Περιφερειάρχων και Αντιπεριφερειάρχων, στο πλαίσιο της ισότιμης μεταχείρισης από την Πολιτεία.

Παράλληλα, για όσους ασκούν έργο ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών και επιστημονικών συνεργατών Περιφερειάρχων και Αντιπεριφερειάρχων και έχουν την ιδιότητα του ελεύθερου επαγγελματία σε άλλο τομέα δραστηριότητας, η άσκηση του ελευθέρου επαγγέλματος είναι καταρχήν ασυμβίβαστη. Ωστόσο, με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. β' βαθμού, στο πλαίσιο της συνταγματικής κατοχυρωμένης διοικητικής αυτοτέλειάς τους, να εξαιρούν από τον περιορισμό αυτό περιπτώσεις ελεύθερων επαγγελματιών με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειακού Συμβουλίου και λήψη υπόψη των ιδιαίτερων κάθε φορά περιστάσεων. Σημειώνεται, άλλωστε, ότι η άκαμπτη απαγόρευση της διατήρησης της ιδιότητας του ελεύθερου επαγγελματία κατά τη διάρκεια της άσκησης καθηκόντων συμβούλου, ιδίως στη σύγχρονη ρευστή οικονομική πραγματικότητα, θα μπορούσε να οδηγήσει σε οικονομική του εξόντωση, ενδεχόμενο που θα παραβίαζε κατάφωρα την αρχή της αναλογικότητας. Εξάλλου, σε πολλές περιπτώσεις η αξιοποίηση της γνώσης και της εμπειρίας ελεύθερων επαγγελματιών, μπορεί να είναι σημαντική κατά την άσκηση καθηκόντων συμβούλων και να αξιοποιηθεί έτσι σε όφελος του δημοσίου συμφέροντος. Για το λόγο αυτό, η απαγόρευση άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας κατά την πρόσληψη για την παροχή συμβουλευτικού έργου στους Ο.Τ.Α. β' βαθμού, η οποία λειτουργούσε ως αντικίνητρο και οδηγούσε σε αποχή από τα αντίστοιχα καθήκοντα ικανούς επαγγελματίες, που θα

μπορούσαν εισφέρουν τις γνώσεις και την εμπειρία τους στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πλέον αίρεται, με σκοπό την ενδυνάμωση αυτής.

Άρθρο 38

Αποζημίωση των μελών του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α.

Με την ίδρυση, το 2013, και στη συνέχεια με τη λειτουργία του Οικονομικού Παρατηρητηρίου των Ο.Τ.Α. επιδιώχθηκε, σε μόνιμη βάση, η ορθή εκτέλεση του προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α., η παρακολούθηση των οικονομικών τους, καθώς και η οικονομική τους εξυγίανση. Οι υποδείξεις του Παρατηρητηρίου λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση του ενοποιημένου προϋπολογισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αποτυπώνεται στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής (Μ.Π.Δ.Σ.). Προκειμένου να επιτελέσει το σύνθετο αυτό ρόλο του και λόγω της περιπλοκότητας των θεμάτων με τα οποία ασχολείται και της σημασίας του για τη μείωση των δημοσίων ελλειμμάτων, κρίνεται αναγκαίο κατά τη λειτουργία του εκτός ωραρίου εργασίας των δημοσίων υπηρεσιών να καθορισθεί η σχετική αποζημίωση για τα μέλη του, προκειμένου να μην κωλύεται η λειτουργία του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

«Διατάξεις σχετικές με την οικονομική λειτουργία, τα έσοδα, την περιουσία και την αναπτυξιακή πολιτική των Ο.Τ.Α.»

Άρθρο 39

Κριτήριο επιλογής πιστωτικού ιδρύματος για τις καταθέσεις των Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιούνται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 171 του ν. 3463/2006 με σκοπό να διευκρινιστούν τα κριτήρια επιλογής του πιστωτικού ιδρύματος στο οποίο δύναται να κατατίθενται τα ταμειακά διαθέσιμα των Δήμων ή τα έσοδά των Δήμων που προέρχονται από εκποίηση περιουσιακών τους στοιχείων ή από δωρεές και κληροδοτήματα που προορίζονται αποκλειστικά για την εκτέλεση κοινωφελών έργων. Πιο συγκεκριμένα, με τη διάταξη αυτή εκπληρώνεται η βασική αρχή της χρηστής διοίκησης προς όφελος των διοικουμένων πολιτών - δημοτών και ενισχύεται η οικονομική αξιοποίηση των ρευστών διαθεσίμων των Δήμων, οι οποίοι πλέον δύνανται να διατηρούν λογαριασμό όψεως ή προθεσμιακό σε πιστωτικό ίδρυμα εποπτευόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος, κατόπιν διεξαγωγής σχετικής έρευνας αγοράς, με βασικό κριτήριο το συμφερότερο επιτόκιο.

Άρθρο 40

Διαχείριση πάγιας προκαταβολής

Με τις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010, στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες συστάθηκε πάγια προκαταβολή σε βάρος του σχετικού κωδικού αριθμού του προϋπολογισμού του οικείου δήμου με υπόλογο διαχειριστή τον πρόεδρο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας ή τον εκπρόσωπο της τοπικής κοινότητας. Περαιτέρω στην περ. ι' του άρθρου 82 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι ο πρόεδρος ή ο εκπρόσωπος της τοπικής κοινότητας ενεργεί πληρωμές από την πάγια προκαταβολή. Κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 74449/2010 Υπουργική Απόφαση (Β' 2044) με την οποία προβλέπεται η διαδικασία σύστασης της πάγιας προκαταβολής στις τοπικές και δημοτικές κοινότητες, το ύψος της, οι υπόλογοι διαχειριστές, οι δαπάνες που πληρώνονται με την πάγια προκαταβολή, καθώς και η διαδικασία αποκατάστασής της. Επιπρόσθετα, με το άρθρο 37 του Β.Δ 17/5/-15-06-1959 (Α' 114) «περί οικονομικής διοίκησης και λογιστικού των δήμων και κοινοτήτων» προβλέπεται ότι τα χρηματικά εντάλματα της πάγιας προκαταβολής, εφόσον δεν χρησιμοποιούνται αμέσως, κατατίθενται από τον υπόλογο στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ή στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Εντούτοις, από την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων, καθώς και από τις πρόσφατες νομοθετικές διατάξεις για τις τραπεζικές συναλλαγές προέκυψαν προβλήματα στη διαχείριση της πάγιας προκαταβολής από τους κατά νόμο υπολόγους. Τα προβλήματα αυτά συνίστανται κυρίως στο ότι: α) Το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο έχει περιέλθει στην EUROBANK, η οποία δεν έχει υποκαταστήματα σε όλες τις έδρες των δήμων. β) Η κατάθεση του ποσού της πάγιας προκαταβολής γίνεται σε προσωπικό τραπεζικό λογαριασμό του υπολόγου και, για το λόγο αυτό, δεν εμπίπτει στους ακατάσχετους λογαριασμούς, με αποτέλεσμα, σε περίπτωση προσωπικής οφειλής, να κατάσχεται μέρος ή όλο το ποσό της πάγιας προκαταβολής που παρέχεται για συγκεκριμένες δαπάνες, που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες των υπολόγων προέδρων - εκπροσώπων για την αντιμετώπιση ειδικά προσδιορισμένων αναγκών των τοπικών και δημοτικών κοινοτήτων. γ) Σε περίπτωση θανάτου του υπολόγου διαχειριστή ο οικείος δήμος δεν μπορεί να αναζητήσει τα ποσά που έχει καταβάλει, με αποτέλεσμα τη δικαστική διεκδίκηση τους από τους κληρονόμους του θανόντος ή άλλους δικαιούχους όπως ελληνικό δημόσιο, τράπεζες, κ.λπ.

Με την προτεινόμενη, λοιπόν, διάταξη αίρεται ο περιορισμός ως προς τα πιστωτικά ιδρύματα στα οποία μπορεί να γίνει η κατάθεση της πάγιας προκαταβολής και παρέχεται η δυνατότητα να κατατίθεται αυτή σε οποιοδήποτε τραπεζικό ίδρυμα εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Με τον τρόπο αυτό εξυπηρετούνται καλύτερα οι τοπικές κοινότητες που επιλέγουν τραπεζικό ίδρυμα με βάση τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτά. Η κατάθεση γίνεται σε λογαριασμούς ειδικού σκοπού, των οποίων δεν είναι δικαιούχος ο υπόλογος, αλλά ο οικείος Δήμος ο οποίος δύναται να έχει ξεχωριστό λογαριασμό για κάθε τοπική ή δημοτική κοινότητα. Η επιλογή του πιστωτικού ιδρύματος γίνεται μετά από πρόταση των υπολόγων διαχειριστών και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Τέλος προβλέπονται οι υπεύθυνοι κίνησης των λογαριασμών αυτών οι οποίοι δύναται να είναι και άλλα πρόσωπα πλην του προέδρου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και καθορίζονται με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 41

Διπλογραφικό Σύστημα στα Νομικά Πρόσωπα Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού επέρχεται τροποποίηση στο άρ. 33 του ν. 4257/2014. Η τροποποίηση αυτή κρίνεται απαραίτητη προς διευκόλυνση της διαδικασίας της υποχρεωτικής εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγησης στα Ν.Π.Δ.Δ., ιδρύματα και συνδέσμους των δήμων. Η βασική δυσκολία εντοπίζεται στην έλλειψη υπαλλήλων - λογιστών στους ανωτέρω φορείς για την τήρηση του Διπλογραφικού Συστήματος Λογιστικής, σε συνδυασμό με τον περιορισμό που θέτει η ισχύουσα διάταξη για την ανάθεση της εν λόγω εργασίας σε εξωτερικό συνεργάτη, όταν αυτά εξυπηρετούνται ταμειακά από τον οικείο δήμο. Ταυτοχρόνως, δεν προβλέπεται ρητά από διάταξη νόμου η υποχρέωση του δήμου να αναλάβει παράλληλα με την ταμειακή εξυπηρέτηση του νομικού του προσώπου και την τήρηση του διπλογραφικού συστήματος. Έτσι, με την παρούσα συμπλήρωση - τροποποίηση της διάταξης, ορίζεται ότι, όταν ο δήμος εξυπηρετεί ταμειακά τα νομικά του πρόσωπα και αυτά δεν διαθέτουν υπάλληλους με την απαιτούμενη άδεια λογιστή, μπορεί να αναλαμβάνει και την τήρηση του διπλογραφικού συστήματος λογιστικής τους, εφόσον διαθέτει το κατάλληλο προσωπικό με τα απαραίτητα τυπικά προσόντα, το οποίο μπορεί να ανταποκριθεί στις πρόσθετες υποχρεώσεις. Σε περίπτωση που ο δήμος δεν δύναται, λόγω έλλειψης κατάλληλου προσωπικού ή έλλειψης επαρκούς προσωπικού για την ανάληψη αυτής της υποχρέωσης, παρέχεται η δυνατότητα στο νομικό πρόσωπο, κατόπιν σχετικής βεβαίωσης της οικείας οικονομικής επιτροπής αναφορικά με την σχετικά αδυναμία, να αναθέσει σε εξωτερικό συνεργάτη-λογιστή, κάθε εργασία για την εφαρμογή του διπλογραφικού, βάσει της παρ. 8 του άρθρου 209 του ν. 3463/2006. Επίσης, το νομικό πρόσωπο μπορεί να προσφύγει στην εφαρμογή των ιδίων διατάξεων, όταν έχει μεν δική του ταμειακή υπηρεσία, αλλά δεν έχει το κατάλληλο προσωπικό, ήτοι το προσωπικό με τα απαραίτητα τυπικά προσόντα, για την τήρηση του διπλογραφικού συστήματος.

Άρθρο 42

Υποβολή οικονομικών στοιχείων Ο.Τ.Α.

Με τη προτεινόμενη στην πρώτη παράγραφο του άρθρου αυτού ρύθμιση, επιδιώκεται η διεύρυνση και συστηματοποίηση σε μια ενιαία διάταξη των υπόχρεων φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού για υποβολή των οικονομικών τους στοιχείων στις βάσεις δεδομένων που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, με απώτερο στόχο την ολοκληρωμένη συγκέντρωση και επεξεργασία των οικονομικών στοιχείων του συνόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που ασκεί το ΥΠ.ΕΣ. ως φορέας του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ν. 3852/2010) και υπεύθυνο για τη συλλογή στοιχείων των εν λόγω φορέων.

Με τη δεύτερη παράγραφο αποσκοπείται η αποτύπωση, σε ενιαία διάταξη, των κυρώσεων, σε περίπτωση μη ενσωμάτωσης ή καθυστερημένης ενσωμάτωσης των οικονομικών τους

στοιχείων, με σκοπό να λειτουργήσει αυτό αποτρεπτικά στην εμφάνιση των εν λόγω συμπεριφορών από τους υπόχρεους φορείς. Ενδεικτικά, προβλέπεται ότι σε περίπτωση μη ενσωμάτωσης ή καθυστέρησης ενσωμάτωσης των στοιχείων, μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών να επιβάλλεται παρακράτηση ή μη απόδοση μέρους ή συνόλου των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στον οικείο Ο.Τ.Α.

Άρθρο 43

Προληπτικός έλεγχος δαπανών περιφερειών

Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 17 του άρθρου 282 του ν.3852/2010 προβλέπουν ότι, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος σταθεροποίησης και ανάπτυξης της οικονομίας της χώρας και σύμφωνα και με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, η εκκαθάριση, ο έλεγχος νομιμότητας και η εντολή πληρωμής των δαπανών των περιφερειών διενεργείται από τις υπηρεσίες δημοσιονομικού ελέγχου (ΥΔΕ) του Υπουργείου Οικονομικών, που λειτουργούν σε κάθε περιφέρεια.

Παρά το γεγονός ότι η χώρα βρίσκεται ακόμη σε πρόγραμμα σταθεροποίησης και ανάπτυξης της οικονομίας της, η προαναφερθείσα διάταξη έχει ήδη έμμεσα καταργηθεί, από την ψήφιση της όμοιας του άρθρου 69Γ του Υποκεφαλαίου 4 του ν.4270/2014, όπως συμπληρώθηκε με το ν.4337/2015 και ισχύει. Σύμφωνα με την τελευταία, από 1.1.2017 οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειών, καθίστανται αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις αρμοδιότητες που αφορούν στη δημοσιονομική διαχείριση του φορέα τους και ασκούνται σήμερα από τις ΥΔΕ.

Με την παρούσα προτεινόμενη διάταξη καταργείται και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 17 του άρθρου 282 του ν.3852/2010, που όριζε ότι κατά το ίδιο ως άνω χρονικό διάστημα δεν εφαρμόζεται το άρθρο 275 του ν.3852/2010, ήτοι ο προληπτικός έλεγχος δαπανών των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, έτσι ώστε αυτός να εφαρμοστεί από 1.1.2017.

Επισημαίνεται ότι και πάλι με τον ν.4337/2015 τροποποιήθηκε το άρθρο 31 του ν.4270/2014 και προβλέπεται, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του ν. 4129/2013, ότι δεν θα ασκείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο από 1.1.2019, προληπτικός έλεγχος στις δαπάνες των ΟΤΑ. Ωστόσο, μέχρι την προαναφερθείσα τουλάχιστον ημερομηνία κρίνεται σκόπιμο, στις δαπάνες των περιφερειών και των νομικών τους προσώπων, να ασκείται προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, προκειμένου να αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο οι δύο βαθμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και σύμφωνα με τις διατάξεις του

άρθρου 98 του Συντάγματος, που κατοχυρώνει τον προληπτικό έλεγχο στις δαπάνες των ανωτέρω φορέων.

Άρθρο 44

Χρήση «Τερματικών συσκευών ασφαλών πληρωμών»

Με την προτεινόμενη διάταξη δίνεται η δυνατότητα και στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού να εισπράττουν από του εκάστοτε υπόχρεους ειδικούς φόρους, παράβολα, τέλη ενσήμων, χαρτόσημα, πρόστιμα κλπ μέσω «Τερματικών συσκευών ασφαλών πληρωμών» (P.O.S.) καθώς και δια μεταφοράς χρημάτων μέσω τραπεζικών λογαριασμών (web banking).

Η πρόβλεψη αυτή κρίνεται απαραίτητη για τη διασφάλιση της νομιμότητας καταβολής των οφειλόμενων, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δηλαδή για να εξασφαλίζεται η σύννομη ταμειακή διαχείριση των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και μάλιστα και σε σχέση με τις εισπράξεις μέσω των ανωτέρω μεθόδων μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος. Συνολικά, οι ρυθμίσεις του άρθρου αυτού συμβάλλουν στην προσαρμογή των ταμειακών συναλλαγών των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα με τους πολίτες με όρους σύγχρονης οικονομίας, προς διευκόλυνση των εν γένει συναλλαγών. Άλλωστε, υπό τις παρούσες οικονομικές περιστάσεις, η καταβολή των εν γένει οφειλών με μετρητά, χωρίς χρήση των σύγχρονων μεθόδων ηλεκτρονικής πληρωμής (web banking, κ.ά.) δεν διασφαλίζει την εμπρόθεσμη και τακτική ανταπόκριση των οφειλετών στις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Άρθρο 45

Ταμειακή υπηρεσία Ιδρυμάτων Περιφερειών - Οικονομική διοίκηση ιδρυμάτων δήμων

Βάσει της κείμενης νομοθεσίας περί δημοσίου λογιστικού και της προβλεπόμενης διαδικασίας περί ανάληψης υποχρεώσεων από τους διατάκτες, οι ΟΤΑ και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (νπδδ) και ιδρύματα αυτών, οφείλουν να προσαρμόζονται στα ειδικότερα διαλαμβανόμενα σε αυτή και ως εκ τούτου είναι απαραίτητη η ύπαρξη τόσο ταμειακής, όσο και γενικότερα οικονομικής υπηρεσίας. Ωστόσο, έχει παρατηρηθεί συχνά το φαινόμενο υποστελέχωσης των νπδδ και ιδρυμάτων των ΟΤΑ, με αποτέλεσμα την αδυναμία εφαρμογής των προαναφερόμενων διαδικασιών. Και ενώ για τα μεν νπδδ και ιδρύματα των δήμων υπάρχει νομοθετική διάταξη που προβλέπει τι γίνεται σε περίπτωση μη ύπαρξης τουλάχιστον ταμειακής υπηρεσίας (βλ. παρ. 6 του άρθρου 166 του ν.3463/2006), για την περίπτωση των ιδρυμάτων των περιφερειών υπάρχει νομοθετικό κενό (υπενθυμίζεται ότι οι περιφέρειες δεν έχουν νπδδ, άρθρο 201, ν.3852/2010). Με την ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου αυτού καλύπτεται το προαναφερθέν νομοθετικό κενό, αφού δίνεται η δυνατότητα στα ιδρύματα των περιφερειών που δεν έχουν επαρκές ή κατάλληλο προσωπικό να λειτουργήσει ολοκληρωμένα τόσο η ταμειακή όσο και γενικότερα η οικονομική υπηρεσία τους από αυτούς που τις ασκούν στην οικεία περιφέρεια, κατόπιν σχετικού αιτήματος του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος και απόφασης του περιφερειακού συμβουλίου.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 236 του ν.3463/2006, σε συνδυασμό με τις όμοιες της παρ. 2 του άρθρου 240 του ίδιου νόμου, οι διατάξεις που ισχύουν για τους δήμους και αφορούν τον οργανισμό της εσωτερικής υπηρεσίας, τον προϋπολογισμό, το οικονομικό έτος, τον απολογισμό, την ταμειακή υπηρεσία, τη διαχείριση, τα δάνεια και την περιουσία, εφαρμόζονται και στα ιδρύματα και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών. Δεν γίνεται όμως αναφορά για αναλογική εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων περί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων που αυτοί υποχρεούνται να συντάσσουν, όπως π.χ. τους ισολογισμούς και τα αποτελέσματα χρήσης τους. Στην περίπτωση αυτή, ενώ για τους δήμους προβλέπεται πριν την υποβολή αυτών των οικονομικών καταστάσεων στο δημοτικό συμβούλιο για έγκριση, να ελέγχονται από έναν ορκωτό ελεγκτή – λογιστή, δεν υπάρχει αντίστοιχη ρητή πρόβλεψη για τα ιδρύματα και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Ως εκ τούτου, η παρ. 2 της παρούσας διάταξης αντιμετωπίζει το παραπάνω ζήτημα, διασφαλίζει την αποτελεσματικότερη άσκηση ελέγχου και εποπτείας επί των ανωτέρω φορέων και θέτει μια ακόμη προϋπόθεση για χρηστή διαχείριση των οικονομικών τους.

Άρθρο 46

Τροποποίηση του άρ. 79 του ν. 4316/2014

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η άρση της επιβάρυνσης βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων, έως την 30η Νοεμβρίου 2014, οφειλών των δήμων και των περιφερειών προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον πρόκειται για οφειλές που έχουν παραχθεί από τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν. 4316/2014 (Α' 270), από την ημερομηνία έκδοσης των σχετικών Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων του εδαφίου α' της περ. α' της παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Με τον τρόπο αυτό, επιδιώκεται η απαλλαγή αυτών των οφειλών προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία από προσαυξήσεις, τόκους και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής. Η ρύθμιση αυτή αποβλέπει αφενός στη διευκόλυνση των οφειλετών Ο.Τ.Α. για την τακτοποίηση των οφειλών τους προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία και αφετέρου στην επαύξηση των δημοσίων εσόδων, λόγω απαλοιφής τυχόν επιβαρύνσεων επ' αυτών.

Άρθρο 47

Συμψηφισμός λειτουργικών δαπανών Ο.Τ.Α. και των Ν.Π.Δ.Δ. τους

Με την προτεινόμενη διάταξη, επιχειρείται η επίλυση ζητημάτων που ανέκυψαν σε δήμους της χώρας εις βάρος των οποίων εξοφλήθηκαν οφειλές των ν.π.δ.δ. τους, οι οποίες αφορούσαν σε δαπάνες κυρίως κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και ύδρευσης. Η εξόφληση έγινε σε βάρος του προϋπολογισμού του οικείου δήμου, είτε επειδή ο μετρητής κατανάλωσης παραμένει στο όνομα του δήμου, είτε επειδή έγινε κατάσχεση σε βάρος τραπεζικού λογαριασμού του, ένεκα ειδικότερης και ευνοϊκότερης νομοθετικής πρόβλεψης που ισχύει για την εξόφληση οφειλών προς τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς.

Ελλείπει, δε, νομικού ερείσματος δεν υφίσταται δυνατότητα είσπραξης (επιστροφής) των σχετικών ποσών από το ν.π.δ.δ. στον οικείο δήμο. Σημειώνεται ότι οι κατασχέσεις εις χείρας των δήμων ως τρίτων για οφειλές που δεν δημιουργήθηκαν από αυτούς, δημιουργεί ζητήματα που άπτονται της οικονομικής τους βιωσιμότητας και λειτουργίας σε μια ιδιαίτερα δυσχερή οικονομική συγκυρία. Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθέντων, κατέστη επιβεβλημένο να παρασχεθεί η δυνατότητα, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ολοκληρωθεί κατασχετήρια διαδικασία εις βάρος δήμων για οφειλές των ν.π.δ.δ. τους, όπως αυτές προσδιορίζονται παραπάνω, να συμψηφίζουν τα σχετικά ποσά από τους θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους προς απόδοση.

Άρθρο 48

Ισοσκέλιση ανταποδοτικών υπηρεσιών μικρών Δήμων

Η προτεινόμενη διάταξη κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ζήτημα των μειωμένων εσόδων από τέλη και η αδυναμία ισοσκέλισης αυτών με τις δαπάνες των αντίστοιχων υπηρεσιών, κατά την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού των μικρών πληθυσμιακά δήμων. Είναι προφανές ότι μια υψηλή δαπάνη, λ.χ. της υπηρεσίας καθαριότητας, όπως είναι η αγορά ενός απορριμματοφόρου και ενώ δεν υφίσταται ειδική για το σκοπό αυτό χρηματοδότηση, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με μοναδική πηγή εσόδου τα τέλη που δυνητικά θα έπρεπε να εισπραχθούν από μικρό αριθμό δημοτών. Παρέχεται, ως εκ τούτου, η δυνατότητα στο Δήμο να καλύψει το ποσό που δεν μπορεί ρεαλιστικά να εισπραχθεί από τέλη, από άλλα και μη προορισμένα για ειδικό σκοπό έσοδά του. Σε περίπτωση δε, που η ανταποδοτική υπηρεσία παρέχεται από νομικό πρόσωπο του Δήμου, λ.χ. μια ΔΕΥΑ, παρέχεται, με την παράγραφο 2 της διάταξης, η δυνατότητα ο Δήμος που την έχει συστήσει να την χρηματοδοτεί, προκειμένου τα τέλη που αυτή πλέον επιβάλλει στους δημότες να μην ξεπερνούν σε ύψος αυτά που επιβάλλει ο δήμος της έδρας του νομού, ή η ΔΕΥΑ του τελευταίου. Τέλος, επειδή σκοπός της διάταξης δεν είναι να παρουσιαστεί το φαινόμενο, οι μικροί αυτοί δήμοι να μην επιβάλλουν καθόλου τέλη στους δημότες τους, προβλέπεται ότι θα πρέπει να έχει ληφθεί τουλάχιστον απόφαση επιβολής τελών, το ύψος των οποίων, εφόσον απαιτείται, θα μπορεί να φτάνει μέχρι το ύψος των τελών που έχει αποφασίσει να επιβάλλει ο Δήμος της έδρας του νομού που αυτός ανήκει, με σκοπό τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των πολιτών, τουλάχιστον σε επίπεδο νομού, οι οποίοι θα απολαμβάνουν τα ίδια αγαθά και υπηρεσίες με την ίδια οικονομική επιβάρυνση.

Άρθρο 49

Μεταφορά μαθητών

Με την προτεινόμενη διάταξη δαπάνες μεταφοράς μαθητών συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για τη διενέργεια των οικείων διαγωνιστικών διαδικασιών, που πραγματοποιήθηκαν εντός του έτους 2014, του πρώτου τριμήνου του έτους 2015 και κατά τον μήνα Ιανουάριο του οικονομικού έτους 2016, που πραγματοποιήθηκαν νομίμως πλην όμως δεν τηρήθηκε η αναγκαία προϋπόθεση έγκρισης, προ της διενέργειάς τους, από την αρμόδια Οικονομική Επιτροπή, λόγω καθυστέρησης στην ενημέρωση των αντίστοιχων Οικονομικών Υπηρεσιών, θεωρούνται νόμιμες. Η συγκεκριμένη ρύθμιση είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση της εκκαθάρισης και πληρωμής των πιστωτών σε βάρος των πιστώσεων των οικείων Περιφερειών του τρέχοντος οικονομικού έτους.

Άρθρο 50

Μεταφορά πιστώσεων Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού.

Με την διάταξη του άρθρου αυτού, παρέχεται η δυνατότητα, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, να μεταφέρονται πιστώσεις από έργο σε έργο, ή/και προς ενίσχυση άλλων πιστώσεων εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό, ή για εγγραφή νέων που δεν είχαν αρχικά προβλεφθεί, υπό την επιφύλαξη της ανταποδοτικότητας ή του ειδικευμένου χαρακτήρα των πιστώσεων και τυχόν ειδικότερων διατάξεων. Η ρύθμιση κρίνεται απαραίτητη, καθώς επιδιώκεται η δημιουργία ενός ευέλικτου πλαισίου σε μια ιδιαίτερα ασφυκτική οικονομική συγκυρία. Οι δήμοι καλούνται, κατά περίπτωση, να διαχειριστούν καταστάσεις και ζητήματα που χρήζουν άμεσης οικονομικής διευθέτησης, στερούμενοι συχνά ανάλογων πιστώσεων. Με την εν λόγω διάταξη, λοιπόν, παρέχεται η δυνατότητα στο δημοτικό συμβούλιο να αποφασίζει κατά την κρίση του, τη μεταφορά πιστώσεων από έργο σε έργο ή σε οποιοδήποτε άλλο κωδικό αριθμό δαπάνης, της οποίας η αναγκαιότητα υλοποίησης θεωρείται επιτακτική (π.χ. άμεση εκτέλεση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης) ή μπορεί να θέτει σε κίνδυνο την ομαλή οικονομική λειτουργία του δήμου, διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την αποτελεσματικότερη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και με γνώμονα πάντα την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος.

Άρθρο 51

Τακτοποίηση οικονομικών εκκρεμοτήτων των Ο.Τ.Α. προς το Τ.Π.Δ.

Με το άρθρο αυτό τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 81 του ν. 4316/2014 προκειμένου να δοθεί νέα προθεσμία για την τακτοποίηση των πάσης φύσεως χρεωστικών εκκρεμοτήτων δήμων προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Η παράταση καθίσταται αναγκαία, καθώς δεν κατέστη δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που τέθηκαν με παλαιότερη

ρύθμιση, λόγω αντικειμενικών δυσκολιών, η επίλυση των οποίων καθίστατο χρονοβόρα, όπως για παράδειγμα η περάτωση εκκρεμών ελέγχων που αφορούσαν στον προσδιορισμό του ακριβούς ποσού του χρεωστικού ανοίγματος. Το ζήτημα των χρεωστικών ανοιγμάτων χρονίζει και χρήζει τακτοποίησης, καθώς σε αντίθετη περίπτωση αυτά εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε και, ως εκ τούτου, ελλοχεύει ο κίνδυνος λήψης όλων των μέτρων είσπραξης που προβλέπονται, όπως αναγκαστικών εκτελέσεων επί κινητών και ακινήτων των οικείων δήμων. Η εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης, κατά παρέκκλιση των αναφερόμενων σε αυτή διατάξεων νόμου, γίνεται προς εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανάμεσα στους Ο.Τ.Α..

Παράλληλα, εισάγεται για πρώτη φορά η δυνατότητα στους ΟΤΑ που δεν καταφέρουν να συνομολογήσουν ισόποσα δάνεια με το ΤΠΔ να εξοφλούν υποχρεωτικά το ποσό των χρεωστικών ανοιγμάτων σε είκοσι (20) ισόποσες ετήσιες δόσεις, με ημερομηνία καταβολής κάθε δόσης μέχρι την 30η Ιουνίου κάθε έτους, αρχής γενομένης από την 30η Ιουνίου 2017, χωρίς την επιβάρυνση επιπλέον τόκων και πρόσθετων επιβαρύνσεων. Για την διαπίστωση της ανωτέρω αδυναμίας συνομολόγησης νέου δανείου, αρμόδιο όργανο για να αποφασίσει είναι το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Τέλος, για να τελεσφορήσει η διαδικασία ρύθμισης της παρούσας διάταξης, παρέχεται η δυνατότητα, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, που εγκρίνεται σε ετήσια βάση με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, να συμψηφίζονται αυτεπαγγέλτως τα βεβαιωμένα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ληξιπρόθεσμα χρεωστικά ανοίγματα των Ο.Τ.Α και των Νομικών Προσώπων τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π) σε ποσοστό που δεν επηρεάζει τη συνέχιση της ομαλής λειτουργία τους.

Άρθρο 52

Απαλλαγή από τέλη κυκλοφορίας υπέρ συνδέσμων και Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Με την προτεινόμενη διάταξη, οι κάθε είδους σύνδεσμοι και Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ), ανεξαρτήτως νομικής μορφής, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, απολαμβάνουν τις απαλλαγές από τα τέλη κυκλοφορίας της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του αρ. 17 του ν. 2367/1953, όπως ισχύει, τις οποίες απολαμβάνουν και οι Δήμοι.

Η σύσταση συνδέσμων προβλέπεται από το ίδιο το Σύνταγμα (αρ. 102 παρ. 3), όπου ορίζεται ότι με νόμο μπορεί να προβλέπονται σύνδεσμοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης για την άσκηση αρμοδιοτήτων των τελευταίων.

Παράλληλα, η λειτουργία ΦοΔΣΑ προβλέπεται ήδη από τις διατάξεις του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (όπου ορίζεται μεταξύ άλλων ότι υπόχρεοι φορείς για τη διαχείριση των στεριών αποβλήτων είναι οι ΟΤΑ) και την υπ' αριθμ. 50910/2727/2003 ΚΥΑ, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του νόμου αυτού. Στην τελευταία, περιγράφεται λεπτομερέστερα το έργο των ΦοΔΣΑ, ήτοι η αποθήκευση, μεταφόρτωση, αξιοποίηση και

διάθεση των αποβλήτων, η εκπόνηση μελετών, η λειτουργία εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων κ.ο.κ.

Οι ανωτέρω φορείς έχουν τη μορφή είτε του συνδέσμου είτε τις ανώνυμης εταιρείας και επιτελούν την ίδια αποστολή την οποία συνοπτικά περιγράφουμε παραπάνω.

Στην παρ. 1 του άρθρου 276 «Φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες» του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ, ν. 3463/2006) ορίζεται ρητά ότι «Οι Δήμοι ..., οι Σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, ... απαλλάσσονται εν γένει από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο, τέλος, ...».

Παρά ταύτα, έχει δημιουργηθεί ερμηνευτική αμφιβολία ως προς την απαλλαγή συνδέσμων από τα τέλη κυκλοφορίας οχημάτων, κατ' επίκληση παλαιότερες διάταξης, της περίπτωσης (18) του αρ. 5 του ν. 2459/1997, η οποία καταργούσε ανάλογη απαλλαγή που είχε, όμως, θεσπισθεί με προϊσχύοντες κώδικες. Αποτέλεσμα αυτού είναι να καλούνται οι συγκεκριμένοι φορείς, από την οικεία ΔΟΥ, να καταβάλουν υπέρογκα ποσά για τέτοιου είδους τέλη.

Με την προτεινόμενη διάταξη επιχειρείται άρση της ανωτέρω αμφιβολίας, η οποία μάλιστα κρίνεται απολύτως επιβεβλημένο να καταλαμβάνει όχι μόνο τους συνδέσμους αλλά και συνολικά τους Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, ανεξαρτήτως νομικής μορφής. Η εκ του νόμου εξομοίωση των εν λόγω φορέων με τους δήμους της χώρας, και σε ότι αφορά την απαλλαγή από την καταβολή τελών κυκλοφορίας οχημάτων, συνάδει πλήρως όχι μόνο με τη νομική μορφή τους αλλά, κυρίως, με την αποστολή αυτών.

Άρθρο 53

Ρυθμίσεις οφειλών προς Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Με τη προτεινόμενη διάταξη, εισάγεται δυνατότητα ευνοϊκής ρύθμισης των οφειλών προς τους Ο.Τ.Α. ,που προέρχονται από τέλη, φόρους, δικαιώματα, εισφορές, καθώς και τις προσαυξήσεις, τους τόκους και τα πρόστιμα που τις επιβαρύνουν. Με δεδομένη την παρούσα δυσχερή οικονομική συγκυρία, η παροχή ισχυρών κινήτρων στους οφειλότες κρίνεται αναγκαία, έτσι ώστε να τακτοποιήσουν σωρευμένες και παρελθούσες οικονομικές υποχρεώσεις τους προς τους δήμους. Η συγκεκριμένη ρύθμιση αναμένεται να ενισχύσει το βαθμό εισπραξιμότητας εσόδων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, ιδιαίτερα αυτών που ανάγονται σε παρελθόντα έτη, παρά τη διαγραφή μέρους ή ολόκληρων των προστίμων και των προσαυξήσεων που επιβαρύνουν τις ρυθμιζόμενες οφειλές. Η παρούσα ρύθμιση καταλαμβάνει εκτός από τους Δήμους και τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α.

Αναλυτικότερα, με την παρ. 1 ορίζεται ότι μπορούν να ρυθμιστούν οφειλές από νομικά ή φυσικά πρόσωπα προς τους δήμους αλλά και προς τα νομικά πρόσωπα αυτών. Στη ρύθμιση μπορούν να υπαχθούν και οφειλές που θα βεβαιωθούν εντός ενός μήνα από τη δημοσίευση του νόμου, ώστε να καταλάβουν οι ευνοϊκές ρυθμίσεις της διάταξης μεγαλύτερο εύρος οφειλών. Περαιτέρω, στην ίδια παράγραφο ορίζεται ότι η διαγραφή των προσαυξήσεων θα γίνεται ανάλογα με τον αριθμό των δόσεων, ώστε το κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο να μπορεί να υπαχθεί σε όποια κατηγορία επιθυμεί ανεξαρτήτως ποσού οφειλής. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου προβλέπεται δυνατότητα υπαγωγής στην

παρούσα ευνοϊκή ρύθμιση, οφειλών ήδη ρυθμισμένων, εφόσον ο οφειλέτης θεωρεί ότι η παρούσα μπορεί να αποβεί πιο ευνοϊκή για την αποπληρωμή των οφειλών του.

Με την παρ. 2 ορίζεται ότι οι δόσεις είναι ισόποσες με εξαίρεση την τελευταία, ενώ δεν επιβαρύνονται με προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής. Η καθυστέρηση καταβολής δόσης σύμφωνα με την παρ. 3 επιφέρει αύξηση της μηνιαίας δόσης κατά 5% του ποσού αυτής.

Με την παρ. 4 στις οφειλές που μπορεί να ρυθμίζονται περιλαμβάνονται και οφειλές που τελούν σε αναστολή, οφειλές που είναι σε ρύθμιση, καθώς και οφειλές που εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων ή ενώπιον της οικείας επιτροπής επίλυσης φορολογικών διαφορών. Με την παρ. 5 ορίζεται η προθεσμία υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Ενώ με την παρ. 6 ορίζεται ότι αρμόδια όργανα για την απόφαση υπαγωγής στη ρύθμιση είναι κατ' αναλογία τα όργανα της πάγιας ρύθμισης του άρθρου 170 του ν. 3463/2006. Με την παρ. 7 προβλέπεται ότι σε περίπτωση που ο οφειλέτης ενώ βρίσκεται σε ρύθμιση καταβάλλει άπαξ το εναπομείναν ποσό μπορεί να τύχει των απαλλαγών των προσαυξήσεων για το ποσό αυτό. Με την παρ. 8 προβλέπεται το ποσοστό του συνόλου των οφειλών που πρέπει να έχει καταβληθεί ώστε ο δήμος να δώσει εντολή άρσης της δέσμευσης προς την οικεία ΔΟΥ. Παράλληλα, ρυθμίζονται τα θέματα των αναγκαστικών μέτρων που έχουν ξεκινήσει σε βάρος των οφειλετών. Στην παρ. 9 ορίζονται οι προθεσμίες καταβολής των δόσεων των ρυθμιζόμενων οφειλών. Με την παρ. 10 διασφαλίζεται ότι οι απαιτήσεις των δήμων δεν θα παραγραφούν λόγω της επέκτασης της χρονικής διάρκειας αποπληρωμής των οφειλών. Με την παρ. 11 δίνεται η δυνατότητα και σε πρόσωπα που ευθύνονται μαζί με τον οφειλέτη να υπαχθούν στη ρύθμιση του άρθρου. Ενώ στην παρ. 12 περιγράφονται οι περιπτώσεις στις οποίες ο οφειλέτης μπορεί να χάσει την ευνοϊκή ρύθμιση των οφειλών του. Τέλος, με την παρ. 13 προβλέπεται ότι ποσά που έχουν καταβληθεί μέχρι την υποβολή της αίτησης δεν επιστρέφονται και δεν συμψηφίζονται.

Άρθρο 54

Επέκταση ρύθμισης

Με την εν λόγω διάταξη επεκτείνεται, στους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών, το πεδίο εφαρμογής των αποφάσεων που εκδίδει ο Υπουργός Οικονομικών, κατ' εξουσιοδότηση ειδικών διατάξεων (ειδικότερα του αρ. 8 του ν. 1284/1982 και του άρθρου πέμπτου παρ. 5 του ν. 2275/1994) με τις οποίες παρατείνεται και αναστέλλεται η καταβολή βεβαιωμένων οφειλών προς το Δημόσιο σε εξαιρετικές περιπτώσεις σεισμών, πλημμύρων ή άλλων θεομηνιών από τις οποίες προκαλούνται σημαντικές ζημιές σε μεγάλο αριθμό φορολογουμένων και **εφαρμόζονται αναλογικά** οι σχετικές προβλέψεις.

Με αυτόν τον τρόπο αυτό αίρεται η υφιστάμενη διαφορετική αντιμετώπιση των πληγέντων ως προς τις οφειλές τους προς το Δημόσιο και τους Δήμους, η είσπραξη των οποίων άλλωστε διενεργείται και στις δύο περιπτώσεις κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (αρ. 167 παρ. 1 του ν.3463/2006).

Άρθρο 55

Τροποποίηση διαδικασίας επιβολής και είσπραξης προστίμων του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 (Α' 15)

Με την προτεινόμενη διάταξη, ενισχύεται η σαφήνεια στη διαδικασία επιβολής των προστίμων για παραβάσεις του ν. 4039/2012 (Α' 15) και θεσμοθετείται, η διαδικασία είσπραξης τους από τους δήμους, στα όρια των οποίων διαπιστώνεται η παράβαση. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι αρμόδια όργανα για τη διαπίστωση των παραβάσεων του άρθρου 21 του ν. 4039/2012 είναι και οι δημοτικοί αστυνομικοί. Επιπλέον διευκρινίζεται ότι τα έσοδα από τα συγκεκριμένα πρόστιμα αποτελούν έσοδα των δήμων στα όρια των οποίων διαπιστώνεται η παράβαση και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη βελτίωση των δημοτικών καταφυγίων και κτηνιατρείων και για την αντιμετώπιση των δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του νόμου αυτού. Όπως ήδη προβλεπόταν στο ν. 4039/2012 δίνεται προθεσμία 10 ημερών για να εκφραστούν αντιρρήσεις στο αρμόδιο όργανο. Προβλέπεται τέλος, ότι στην περίπτωση πληρωμής του προστίμου εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής, καταβάλλεται μειωμένο στο μισό.

Άρθρο 56

Αποκατάσταση κοινοχρήστου χώρου από αυθαίρετη κατάληψη και προσωρινή αφαίρεση άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου, σε περίπτωση καθ' υποτροπήν αυθαίρετης χρήσης από τον δικαιούχο

Με την προτεινόμενη αναδιατύπωση επιχειρείται, πρώτον, η άρση των χρονοβόρων διοικητικών διαδικασιών, όσον αφορά στην αποκατάσταση του κοινοχρήστου χώρου από συντελεσθείσες ενέργειες αυθαίρετης κατάληψης και, δεύτερον, η καθιέρωση ευέλικτων και δραστικών διοικητικών διαδικασιών, οι οποίες θα διαφυλάξουν τον κοινόχρηστο χώρο.

Τα δύο πρώτα εδάφια του άρθρου αναδιατυπώνουν την ισχύουσα παράγραφο αφενός για την επιβολή προστίμων στην περίπτωση χρήσης κοινόχρηστου χώρου μεγαλύτερου από εκείνον για τον οποίο έχει δοθεί άδεια, αφετέρου για την περίπτωση χρήσης κοινόχρηστου χώρου χωρίς καθόλου άδεια. Στην συνέχεια περιγράφεται η διαδικασία του επιτόπιου ελέγχου για τη διαπίστωση της παράβασης, η οποία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη και παράδοση σχετικής έκθεσης στον παραβάτη. Αν η παράβαση δεν αρθεί εντός 7 ημερών τα αντικείμενα καταγράφονται και αφαιρούνται από τον κοινόχρηστο χώρο. Ο παραβάτης καλείται εντός προθεσμίας τριών μηνών να αναζητήσει τα αντικείμενα που απομακρύνθηκαν, πληρώνοντας και το ειδικό πρόστιμο για τα έξοδα της απομάκρυνσης.

Αν ο παραβάτης μετά την απομάκρυνση των αντικειμένων προβεί σε νέα παράβαση (δεύτερη παράβαση) αφαιρείται προσωρινά η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου για χρονική διάρκεια 6 μηνών. Η διάρκεια των 6 μηνών μπορεί να καταλαμβάνει είτε εν ισχύ άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου είτε χρονική περίοδο για την οποία δεν υπάρχει δυνατότητα έκδοσης νέας άδειας. Η παραπάνω επισήμανση γίνεται λόγω της ετήσιας ισχύος της άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου.

Άρθρο 57

Μισθώσεις περιπτέρων και κυλικίων

Με την εισηγούμενη ρύθμιση παρατείνεται η ισχύς των ενεργών μισθωτικών συμβάσεων που είχαν συναφθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4254/2014 έως τη συμπλήρωση 10ετίας, ώστε να εναρμονιστούν ως προς τη διάρκεια ισχύος με το άρθρο 27 παρ. 2β του ν.4325/2015 (Α' 47). Επίσης, με την παρ. 2 ορίζεται ότι σε περίπτωση θανάτου του εκμισθωτή, ο μισθωτής μπορεί να συνεχίσει τη λειτουργία του περιπτέρου μέχρι και 2 έτη, έως την έκδοση νέας πράξης παραχώρησης ή την κατάργηση της θέσης.

Άρθρο 58

Δημοτικός Φόρος Δωδεκανήσου

Η ρύθμιση εισάγεται, προκειμένου να επιλυθούν οριστικά ζητήματα εφαρμογής, που προέκυψαν μετά την κατάργηση του Δημοτικού Φόρου Δωδεκανήσου με το ν. 4336/2015. Η κατάργηση του εν λόγω φόρου υλοποιήθηκε σε συμμόρφωση του νομοθέτη προς το νομολογιακό προηγούμενο που διαμορφώθηκε από τις υπ' αριθμ. 4504/2014 και 4505/2014 αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ.

Άρθρο 59

Τροποποίηση του άρθρου 170 του ν. 3463/2006 (Α' 114)

Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται απαραίτητη, καθώς η παρ. 4 του αρ. 170 που προβλέπει την κατάθεση παραβόλου κατά τις διατάξεις του ν. 2648/1998 (Α' 238) καθίσταται άνευ ουσίας εφόσον, έχει ήδη αντικατασταθεί η παρ. 2 του άρθρου 170 του ν. 3463/2006, με το άρθρο 48 του ν. 4257/2014 (Α' 93) όπου προβλέπεται ότι τυχόν προβλεπόμενο από την νομοθεσία που ισχύει για οφειλέτες του Δημοσίου, παράβολο κατατίθεται υπέρ του Δήμου.

Άρθρο 60

Βεβαίωση περί μη οφειλής Τ.Α.Π.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, επαναφέρεται σε ισχύ η παρ. 18 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62), σύμφωνα με την οποία, προκειμένου να συνταχτεί συμβόλαιο μεταβίβασης ακινήτου απαιτείται βεβαίωση του Ο.Τ.Α. α' βαθμού, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο από την οποία να προκύπτει ότι δεν οφείλεται τέλος ακίνητης περιουσίας. Η βεβαίωση για τη μη οφειλή του ΤΑΠ κρίνεται απαραίτητη, καθώς παρέχει στους Ο.Τ.Α. δικλείδα ασφαλείας για την είσπραξη θεσμοθετημένου υπέρ αυτών εσόδου, όταν αυτή δεν διασφαλίζεται μέσω της είσπραξης του από τους παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας. Παράλληλα, οι πολίτες οι οποίοι προβαίνουν στην αγορά ή στην πώληση ακινήτου γνωρίζουν την οφειλή που φέρει το ακίνητο. Περαιτέρω σημειώνεται ότι ο

υπολογισμός του ύψους του ΤΑΠ συνεχίζει να ρυθμίζεται από την παρ. 18, του άρθρου 24 του Ν.2130/1993, χωρίς καμία τροποποίηση.

Άρθρο 61

Τροποποίηση του άρθρου 32 του ν. 4304/2014 (Α' 234)

Η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται απαραίτητη, για λόγους νομοτεχνικής και ερμηνευτικής συνέπειας, προκειμένου να εκλείψουν προβλήματα εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 32 του ν. 4304/2014. Συγκεκριμένα, από τον συνδυασμό των παρ. 1 του άρθρου 5 και παρ. 1 και 5 του άρθρου 6 του Κ.Ε.Δ.Ε. (ν.δ. 356/1974), όπως ισχύει και ο οποίος εφαρμόζεται βάσει του άρθρου 167 του ν. 3463/2006 για την είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α. προκύπτει ότι, μόνο εφόσον αυτά βεβαιωθούν και καταστούν ληξιπρόθεσμα, μπορεί να επιβαρύνονται με τόκους ή και πρόστιμα εκπρόθεσμης καταβολής, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στις διατάξεις αυτές. Το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 32 του ν. 4304/2014 καταλαμβάνει οφειλές που ακόμα δεν έχουν βεβαιωθεί και ως εκ τούτου δεν νοείται σε αυτές τις περιπτώσεις επιβολή προσαυξήσεων. Ο όρος «προσαυξήσεις» που υπάρχει στο άρθρο δεν αφορά τις ως άνω κατά Κ.Ε.Δ.Ε. επιβαρύνσεις, αλλά σχετίζεται με τα πρόστιμα που προβλέπονται σε βάρος των παραβατών της φορολογικής νομοθεσίας, από ειδικότερες διατάξεις, που ρυθμίζουν τις συνέπειες της μη υποβολής δήλωσης, υποβολής ανακριβούς δήλωσης ή εκπρόθεσμης υποβολής. Επομένως, μετά την προτεινόμενη διαγραφή προκύπτει με σαφήνεια ότι δεν οφείλονται προσαυξήσεις για οφειλές, οι οποίες δεν έχουν βεβαιωθεί. Τέλος, με το εδάφιο που προστίθεται αποτρέπεται η επιβάρυνση των οφειλετών με υπέρογκα πρόστιμα, διατηρώντας το χρονικό διάστημα επιβολής αυτών στο όριο που τίθεται από την ισχύουσα γενική διάταξη περί αποσβεστικής προθεσμίας (άρ 2 α.ν. 344/1968), ήτοι τα 5 έτη.

Άρθρο 62

Τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος.

Με την εν λόγω διάταξη τροποποιείται το άρθρο 20 του ν. 2539/1997 (Α'244) αναφορικά με το επιβαλλόμενο, υπέρ των δήμων, τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (Κ.Υ.Ε.). Η εν λόγω ρύθμιση αποσκοπεί αφενός να αποσαφηνίσει το υποκειμενικό πεδίο επιβολής του τέλους αυτούς, ενόψει και της σχετικής πολυνομίας επί του ζητήματος αυτού, και αφετέρου να επανακαθορίσει το επιβαλλόμενο ποσοστό, ενόψει των νέων συνθηκών που έχουν προκύψει. Έτσι στις περιπτώσεις που ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων το τέλος ορίζεται, όπως εξάλλου ίσχυε μέχρι τώρα, απευθείας από το νόμο. Για δε τις περιπτώσεις Ο.Τ.Α. α' βαθμού όπου δεν ισχύει το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, το τέλος δύναται να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, στο πλαίσιο της συνταγματικά κατοχυρωμένης οικονομικής τους αυτοτέλειας (άρθρο 102 παρ. 4 Συντάγματος). Επιπλέον, προβλέπεται η υπαγωγή στο ανωτέρω τέλος των ανάλογων επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός των εμπορικών κέντρων και των πολυκαταστημάτων.

Περαιτέρω, στις επιχειρήσεις στις οποίες επιβάλλεται το ανωτέρω τέλος κατόπιν απόφασης του δημοτικού συμβουλίου, συμπεριλαμβάνονται πλέον και οι σχολές καταδύσεων, καθότι και αυτές υπάγονται σε εκείνες τις κατηγορίες καταστημάτων, οι οποίες διακρίνονται από έντονη οικονομική δραστηριότητα, ιδίως κατά τη θερινή περίοδο. Τέλος, με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 7 αποσαφηνίζεται, στο πλαίσιο των διατάξεων που διέπουν την επιβολή του τέλους των ακαθαρίστων εσόδων, ο τρόπος υπολογισμού του έτσι ώστε να αποφευχθούν οποιεσδήποτε διαφοροποιήσεις ή αμφισβητήσεις αναφορικά με την προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης. Ο διαχωρισμός των εισοδημάτων που προκύπτουν από διαφορετικές οικονομικές δραστηριότητες συμπεριλαμβάνεται άλλωστε και στο συμπέρασμα της σχετικής υπ' αριθμ. 99/2016 ατομικής Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Η προτεινόμενη διάταξη καθίσταται αναγκαία δεδομένης της τροποποίησης που επήλθε στα αναφερόμενα επί των αδειών των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος στοιχεία βάσει της νέας Υγειονομικής Διάταξης Υ1Γ/Γ.Π./οικ.96967/2012 (β' 2718) αλλά και του νέου πλαισίου λειτουργίας των καταστημάτων αυτών, κατ' εφαρμογή του ν. 4442/2016 (Α' 230). Στο πλαίσιο αυτό, η προτεινόμενη διάταξη αποσκοπεί στην προσαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας στη διαμορφωθείσα πραγματική συνθήκη λειτουργίας των επιχειρήσεων που υπόκεινται στο εν λόγω τέλος. Με τον τρόπο αυτό αποσκοπείται η αύξηση των εσόδων των δήμων, λαμβάνοντας όμως υπόψη την ανάγκη για ορθολογική και αναλογική επιβάρυνση των ιδιοκτητών κέντρων υγειονομικού ενδιαφέροντος.

Άρθρο 63

Δικαιώματα χρήσης πόσιμου ύδατος

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 12 του από 24.9/20.10.1958 β.δ. (Α' 171), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, οι κάτοχοι άδειας εμπορίας των ποσίων ιαματικών ή μη ιαματικών νερών που διατίθενται είτε σε φυσική κατάσταση είτε κατόπιν ανάμειξης με χημικές ή άλλες ουσίες ή χυμούς και με οποιαδήποτε ονομασία, κατάσταση και συσκευασία, υποχρεούνται να καταβάλουν δικαίωμα υπέρ των δήμων στα όρια των οποίων βρίσκονται τα νερά. Το δικαίωμα αυτό, το οποίο συνίσταται σε ποσοστό επί των συνολικών πωλήσεων της επιχείρησης, καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου εντός των ορίων που θέτει ο νόμος. Ύστερα από επανειλημμένες τροποποιήσεις του νόμου, το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί πλέον σημαντικά και κυμαίνεται μεταξύ 1,5 τοις χιλίοις έως 3 τοις χιλίοις και 1,5 τοις χιλίοις έως 2 τοις χιλίοις, όταν γίνεται πρόσμιξη του νερού με χυμούς.

Με την προτεινόμενη διάταξη και προς άρση των αδικιών εις βάρος των δήμων, που έχουν δημιουργηθεί από τις ανωτέρω μειώσεις, προβλέπεται η αύξηση των ποσοστών επί τη βάσει των οποίων υπολογίζεται το σχετικό δικαίωμα υπέρ των δήμων. Με τη νέα ρύθμιση το ύψος του δικαιώματος ανακαθορίζεται σε ποσοστό από 3 τοις χιλίοις έως 5 τοις χιλίοις και από 3 τοις χιλίοις έως και 3,5 τοις χιλίοις, όταν γίνεται πρόσμιξη του νερού με χυμούς.

Επιπλέον, διευκολύνεται και ο τρόπος είσπραξης των δικαιωμάτων αυτών καθώς ο υπόχρεος υποχρεούται πλέον να καταβάλει ο ίδιος το σχετικό δικαίωμα και μάλιστα μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα από την έκδοση των παραστατικών πωλήσεων. Σε περίπτωση δε μη καταβολής ή εκπρόθεσμης καταβολής το δικαίωμα επιβάλλεται προσαυξημένο με ισόποσο αντίτιμο. Τέλος, επαναλαμβάνεται η ρύθμιση που ίσχυε και με το προηγούμενο καθεστώς, με βάση την οποία όταν το νερό που διατίθεται ανήκει σε Δήμους, το ύψος του δικαιώματος καθορίζεται ελεύθερα με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Άρθρο 64

Φόρος εισοδήματος επί της ακίνητης περιουσίας Ο.Τ.Α.

Με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 39 του ν. 4172/2013, ορίζεται ότι στην έννοια του εισοδήματος από ακίνητη περιουσία εμπίπτει το εισόδημα, σε χρήμα ή σε είδος, που προκύπτει από την εκμίσθωση ή την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων. Στο άρθρο 46 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι από το φόρο εισοδήματος απαλλάσσονται οι φορείς γενικής κυβέρνησης, με εξαίρεση το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο (το οποίο περιλαμβάνει το εισόδημα από ακίνητη περιουσία) και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων εμπίπτουν και οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, έχουν στην κυριότητά τους ακίνητα που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για στέγαση σχολείων ή μονάδων επαγγελματικής κατάρτισης, παιδικών σταθμών, Κ.Α.Π.Η, εγκαταστάσεων φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών, καθώς και άλλων κοινωφελών χρήσεων, ήτοι ακίνητα δημόσιου χαρακτήρα που εξυπηρετούν κοινωνικό σκοπό.

Σύμφωνα με το άρθρο 29 του ν. 3842/2010 (Α' 58), μέχρι και το έτος 2013, προβλεπόταν ρητά η απαλλαγή από τον φόρο ακίνητης περιουσίας για τα ακίνητα των Ο.Τ.Α. που ιδιοχρησιμοποιούνταν (παρ. 1 περ. η') καθώς και αυτών που παραχωρούνταν δωρεάν κατά χρήση (παρ. 1 περ. θ'). Επιπλέον, με το άρθρο 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287) προβλέφθηκε ότι απαλλάσσονται από την καταβολή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. τα δικαιώματα στα ακίνητα που ανήκουν σε Ο.Τ.Α. και ιδιοχρησιμοποιούνται ή παραχωρούνται δωρεάν στο Δημόσιο. Κατά συνέπεια, λαμβάνοντας υπόψη και το μέγεθος της οικονομικής επιβάρυνσης που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, η διάταξη του άρθρου αυτού κρίνεται αναγκαία, προκειμένου οι εν λόγω φορείς να εξαιρούνται σαφώς από την καταβολή του φόρου εισοδήματος που τους αντιστοιχεί για όσα ακίνητα ιδιοχρησιμοποιούνται ή παραχωρούνται κατά χρήση, χωρίς αντάλλαγμα, στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε ν.π.δ.δ., εφόσον προορίζονται για την εξυπηρέτηση των αναγκών που ρητά αναφέρονται στην προτεινόμενη διάταξη, ήτοι εφόσον πρόκειται για ακίνητα δημοσίου χαρακτήρα που εξυπηρετούν κοινωνικό σκοπό.

Άρθρο 65

Διευκόλυνση της εισπραξης ιδίων εσόδων των Ο.Τ.Α.

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιούνται υφιστάμενες διατάξεις νόμων ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση των υπηρεσιών των δήμων σε πληροφορίες και στοιχεία που αφορούν τους υπόχρεους και τηρούνται από άλλους φορείς με απώτερο στόχο την περαιτέρω βελτίωση της εισπραξιμότητας των εσόδων τους. Συγκεκριμένα, με την πρώτη παράγραφο του προτεινόμενου άρθρου, αντικαθίσταται η παρ. 3 του αρ. 261 του ν. 3852/2010 έτσι ώστε να προβλέπεται ρητά πλέον η ατελής και δωρεάν παροχή των αιτούμενων από τους Δήμους στοιχείων που αφορούν στην ακίνητη περιουσία και στο εισόδημα των υπόχρεων και τηρούνται από άλλους φορείς. Παράλληλα προβλέπεται πλέον προθεσμία τριάντα (30) ημερών εντός της οποίας οι κατονομαζόμενοι φορείς οφείλουν να παρέχουν τα στοιχεία που τους ζητούνται από τους ΟΤΑ α' βαθμού, στο πλαίσιο άσκησης της φορολογικής τους αρμοδιότητας.

Περαιτέρω, με τη δεύτερη παράγραφο εισάγεται ρητά στο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο υποχρέωση του διαχειριστή του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας να διαβιβάζουν αμελητέι στους δήμους τα στοιχεία τιμολόγησης και εν γένει τα δεδομένα των υπόχρεων που τηρούνται για τη συνεισπραξη των ποσών που αφορούν στα δημοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού. Με τον τρόπο αυτό δεν απαιτείται πλέον η υποβολή σχετικού αιτήματος από τους Δήμους, σε όφελος των δημοτικών εσόδων.

Άρθρο 66

Παραχώρηση χρήσης πλατειών και άλλων κοινόχρηστων χώρων έναντι τέλους, χωρίς δημοπρασία

Με το προτεινόμενο άρθρο προστίθενται εδάφια στην παρ. 10 του άρθρου 13 του από 20.10.1958 βασιλικού διατάγματος, ώστε να ρυθμιστεί η δυνατότητα παραχώρησης –έως και δέκα ημέρες- από τους δήμους κοινόχρηστων χώρων, χωρίς δημοπρασία, με σκοπό τη διεξαγωγή εκδηλώσεων, οι οποίες ρητά αναφέρονται στο προτεινόμενο άρθρο και αφορούν εκδηλώσεις κοινωνικής αλληλεγγύης ή δράσεις τουριστικής, πολιτιστικής, καλλιτεχνικής ή δημόσιας εμπορικής προβολής. Ο καθορισμός των κοινόχρηστων χώρων που δύναται να παραχωρούνται για όλης πρόσκαιρη χρήση για τους σκοπούς αυτούς καθορίζεται με κανονιστική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Στην ίδια ή σε άλλη όμοια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζονται οι ειδικότεροι όροι, η διαδικασία παραχώρησης της χρήσης των κοινοχρήστων χώρων και τα επιβαλλόμενα τέλη. Η διάταξη κρίνεται σκόπιμη, για την αποφυγή των χρονοβόρων διαδικασιών δημοπράτησης και για να είναι εφικτή η έγκαιρη διασφάλιση των κοινόχρηστων χώρων που διαχειρίζονται οι δήμοι για παραχωρήσεις περιορισμένου χρονικού διαστήματος, για τις οποίες δεν υπάρχει αντίθετη ρητή πρόβλεψη στην ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 67

Καταβολή οφειλών από προσκυρώσεις και ρυμοτομήσεις

Λόγω της οικονομικής κρίσης υπάρχει σοβαρό πρόβλημα εμπρόθεσμης ανταπόκρισης των Δημοτών στις υποχρεώσεις τους προς τους Δήμους που απορρέουν από οφειλές αποζημίωσης λόγω προσκύρωσης ή ρυμοτόμησης εκτάσεων, σε εφαρμογή του σχεδίου πόλεως. Με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου αυτού, διευκολύνεται η καταβολή των υποχρεώσεων αυτών, αφού διευρύνεται ο χρόνος αποπληρωμής, μειώνεται το επιτόκιο εκπρόθεσμης καταβολής και μετατρέπονται οι δόσεις από ετήσιες σε μηνιαίες. Ταυτόχρονα, διευκολύνεται η προσπάθεια των Δήμων να εισπράξουν οφειλές προηγούμενων ετών, βελτιώνοντας έτσι την οικονομική τους θέση. Η ρύθμιση της πρώτης παραγράφου κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να αρθεί ο περιορισμός ως προς τον ελάχιστο αριθμό δόσεων και να εναρμονιστούν οι επιβαρύνσεις εκπρόθεσμης καταβολής με τα ισχύοντα για την είσπραξη δημοσίων εσόδων. Με τις ρυθμίσεις της δεύτερης παραγράφου, απαλλάσσονται από το νόμιμο τόκο και από κάθε άλλη προσαύξηση οφειλές προς δήμους από την εφαρμογή της παραγράφου 11 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989, που έχουν βεβαιωθεί μέχρι την ισχύ του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως αν έγινε διακανονισμός της εξόφλησής τους σε δόσεις. Οι τόκοι και οι λοιπές προσαυξήσεις, που έχουν καταβληθεί, συμψηφίζονται στο κεφάλαιο της κύριας οφειλής, ενώ τόκοι που έχουν βεβαιωθεί αυτοτελώς, για δόσεις που έχουν εξοφληθεί άτοκα στο παρελθόν, διαγράφονται. Για τον συμψηφισμό, γίνεται νέα βεβαίωση και διακανονισμός εξόφλησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της ίδιας παραγράφου, όπως τροποποιείται με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 68

Απόδοση χρηματικών διαθεσίμων από τον λογαριασμό «Φόρος ζύθου υπέρ Δήμων και Κοινοτήτων» σε μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς δήμους

Με τη διάταξη του άρθρου αυτού καθίσταται δυνατή η απόδοση σε μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς δήμους της χώρας, των χρηματικών διαθεσίμων του λογαριασμού που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο «Φόρος ζύθου υπέρ Δήμων και Κοινοτήτων». Ειδικότερα, βάσει της διάταξης του άρθρου 39 του Β.Δ. 24-9/20-10-1958 (Α' 171), στον λογαριασμό αυτόν κατετίθετο, από τις επιχειρήσεις παραγωγής ζύθου, ο φόρος 3% επί της αξίας του πωλούμενου, στο εσωτερικό της χώρας, ζύθου, υπέρ των Δήμων. Ο εν λόγω φόρος, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των διατάξεων των περ. 13, 14 της Υποπαραγράφου Δ12 του άρθρου 2 του ν.4336/2015 (Α' 94), καταβαλλόταν, από 19.8.2015 και μετά, υπέρ του Δημοσίου, ενώ με τις ρυθμίσεις των διατάξεων του άρθρου 57 του ν.4389/2016 (Α' 94) καταργήθηκε, χωρίς ωστόσο να έχουν προβλεφθεί μεταβατικές διατάξεις, αναφορικά με την απόδοση των διαθεσίμων που είχαν συγκεντρωθεί στο λογαριασμό, για πωλήσεις ζύθου που είχαν πραγματοποιηθεί πριν από την 19.8.2015.

Με τη διάταξη του άρθρου αυτού προβλέπεται η απόδοση, σε μικρούς νησιωτικούς

και ορεινούς δήμους της χώρας, με κριτήρια που συνδέονται με τα γεωμορφολογικά (νησιωτικότητα, ορεινότητα) και δημογραφικά (πραγματικός πληθυσμός) χαρακτηριστικά των δήμων, των κατατεθειμένων, στον σχετικό λογαριασμό του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, χρηματικών ποσών, που αφορούν στον εισπραχθέντα φόρο 3%, για πωλήσεις ζύθου που πραγματοποιήθηκαν έως και την 18.8.2015,

Άρθρο 69

Καθολική διαδοχή Ν.Π.Δ.Δ. σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού

Με την αντικατάσταση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 241 του ν. 3463/2006, που αποτυπώνεται στο παρόν άρθρο, αποσαφηνίζεται ότι, μετά την κατάργηση ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, εκτός από την περιουσία του, που περιέρχεται στο δήμο που το έχει συστήσει, αυτός αναλαμβάνει και όλα τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις έναντι τρίτων. Η διευκρίνιση αυτή κρίνεται απαραίτητη, προς άρση αμφιβολιών ότι η έννοια της περιουσίας ενός νομικού προσώπου περιλαμβάνει όχι μόνον το σύνολο του ενεργητικού (υλικών ή άυλων αγαθών), αλλά και το σύνολο των υποχρεώσεών του, επίσης, έτσι ώστε να υπάρχει ομοιόμορφη αντιμετώπιση του ζητήματος από όλους τους δήμους. Δεδομένου ότι τα εν λόγω νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου συστήνονται από το δήμο, η οικονομική τους διοίκηση και λειτουργία ελέγχεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο, αυτά λαμβάνουν τακτική ετήσια επιχορήγηση από αυτόν, αλλά δεδομένου ότι η δημιουργία οφειλών προς τρίτους οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην μη απόδοση από τον δήμο του συνόλου της επιχορήγησης αυτής, καθίσταται αυτονόητο ότι, σε περίπτωση κατάργησής τους, ο δήμος πρέπει να είναι ο καθολικός διάδοχος όλων των υποχρεώσεων και απαιτήσεων τους. Επιπρόσθετα και προς αποτύπωση της πραγματικής οικονομικής εικόνας των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται στον δήμο, προβλέπεται η διαδικασία διενέργειας απογραφής των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων των καταργούμενων νομικών προσώπων που περιέρχονται σε αυτόν. Επιπλέον, στο πλαίσιο των ανωτέρω είναι απαραίτητο να προβλεφθεί ρητά ότι ο δήμος υπεισέρχεται αυτοδικαίως και σε όλες τις εκκρεμείς δίκες του καταργούμενου νομικού προσώπου, εξομοιούμενος με καθολικό διάδοχό τους.

Άρθρο 70

Συγκρότηση Επιτροπής Εκτίμησης Ακινήτων στις Περιφέρειες

Με το άρθρο 13 παρ. 4 του π.δ. 242/1996 (Α' 179) ορίζεται ότι το τμήμα των ακινήτων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων προς εκποίηση καθορίζεται από επιτροπή που ορίζεται από το νομαρχιακό συμβούλιο. Μετά τη θέση σε ισχύ των διατάξεων του άρθρου 273 παρ. 1 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και κατ' εφαρμογή των κανόνων διαδοχής των οργάνων των Ο.Τ.Α., η αντίστοιχη επιτροπή συγκροτείται από το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο σε επίπεδο Περιφέρειας και όχι Περιφερειακής Ενότητας. Προκειμένου να καταστεί πιο ευέλικτη η

λειτουργία αυτών των επιτροπών, κρίνεται σκόπιμο να εισαχθεί η δυνατότητα συγκρότησης περισσότερων της μίας επιτροπών εντός της ίδιας περιφέρειας, σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας. Με δεδομένο ότι, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3852/2010, σε κάποιες περιπτώσεις, εκδόθηκαν αποφάσεις συγκρότησης επιτροπών ανά Περιφερειακή Ενότητα, λόγω διαφορετικής ερμηνείας της σχετικής διάταξης, ορίζεται ότι οι σχετικές αποφάσεις θεωρούνται νόμιμες, εφόσον δεν πάσχουν ακυρότητας για άλλους λόγους.

Άρθρο 71

Μεταβίβαση σχολικών ακινήτων στους Δήμους

Η προτεινόμενη ρύθμιση επιτελεί ειδικό σκοπό, επ' ωφελεία των δήμων, στους οποίους μεταβιβάζονται αυτοδικαίως, μαζί με τον εξοπλισμό τους, ακίνητα χαρακτηρισμένα, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στα οικεία ρυμοτομικά σχέδια, ως κατάλληλα για την κάλυψη αναγκών σχολικής στέγης, που με οποιονδήποτε τρόπο έχουν περιέλθει στις πρώην νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και ανήκαν σε αυτές κατά κυριότητα, χωρίς να έχουν ανεγερθεί σε αυτά, σχολικές μονάδες.

Η εν λόγω διάταξη κρίνεται αναγκαία, καθόσον η αρμοδιότητα ανέγερσης σχολικών μονάδων μεταβιβάσθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 94 του ν. 3852/2010 από τις πρώην νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις στους δήμους της χώρας. Ωστόσο, και επειδή δεν μεταβιβάσθηκαν τα εμπράγματα δικαιώματα που συνδέονταν με τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες από τις πρώην Ν.Α. στους δήμους, τα ακίνητα τα οποία είχαν περιέλθει στην κυριότητα των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων καθ' οποιονδήποτε τρόπο, με σκοπό την ανέγερση σχολικής στέγης, παρέμειναν στην κυριότητα των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, χωρίς όμως οι τελευταίες να μπορούν να προχωρήσουν στην ανέγερση σχολικών μονάδων.

Για την κτηματολογική τακτοποίηση των άνω ακινήτων, προβλέπεται έκδοση σχετικής διαπιστωτικής πράξης από τον Συντονιστή ή τον ασκούντα χρέη Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την οποία μεταγράφονται ατελώς στα βιβλία μεταγραφών του οικείου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου.

Επίσης, με διαπιστωτική πράξη του Συντονιστή ή του ασκούντα χρέη Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μεταβιβάζονται στους οικείους δήμους και οι σχολικές μονάδες που βρίσκονται στο στάδιο της ανέγερσής, μαζί με τον εξοπλισμό τους μόλις αποπερατωθούν και παραληφθούν νομίμως.

Άρθρο 72

Προθεσμία μεταγραφής αποφάσεων για ακίνητη περιουσία δημοσίων σχολείων

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, ορίζεται ότι, μετά την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας των δημοσίων σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α., κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 1894/1990(Α'110), η μεταγραφή της απόφασης αυτής στα κατά τόπους αρμόδια υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία γίνεται ατελώς, κατόπιν αιτήματος του αρμοδίου δήμου. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, δεδομένου ότι έχει εκπνεύσει η προθεσμία που έθετε η

τελευταία μεταβατική διάταξη του άρθρου 41 του ν. 4257/2014 (Α' 93) και εκκρεμεί η μεταγραφή σχετικών αποφάσεων στα Υποθηκοφυλακεία, για τη μεταβίβαση της ακίνητης περιουσίας των δημοσίων σχολείων.

Άρθρο 73

Τροποποίηση της παρ. 1α του άρθρου 100 του ν. 3852/2010

Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η διεύρυνση του θεσμικού πλαισίου για τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων ώστε να συμπεριληφθεί στο αντικείμενό τους και η υλοποίηση προμηθειών κάθε είδους. Η προσθήκη αυτή κρίνεται αναγκαία καθώς η μη συμπερίληψη μέχρι τώρα των προμηθειών στο αντικείμενο των προγραμματικών συμβάσεων δυσχεραίνει τη συνεργασία και τις συνέργειες μεταξύ των φορέων στους οποίους ο νόμος παρέχει τη δυνατότητα να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις προς επίτευξη του σκοπού ανάπτυξης μιας περιοχής.

Περαιτέρω, με την ρύθμιση αυτή διευρύνεται το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής, ώστε να μπορούν πλέον να συμμετέχουν ως κύριοι συμβαλλόμενοι σε προγραμματικές συμβάσεις τόσο τα δίκτυα Δήμων και Περιφερειών του άρθρου 101 του ν.3852/2010 όσο και η Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης – Αποχέτευσης. Τούτο θα αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμο για τη διευκόλυνση των συνεργασιών με τα νομικά αυτά πρόσωπα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους.

Άρθρο 74

Τροποποίηση άρθρου 69^Ε του ν. 4270/2014

Με το άρθρο 69Ε του ν. 4270/2014, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4337/2015, προβλέπεται ότι οι ΟΤΑ μπορούν να εκδίδουν συμψηφιστικά εντάλματα ένεκα κατασχέσεων σε βάρος τους για την τακτοποίηση εκκρεμοτήτων στη δημοσιονομική τους μεταχείριση. Επιπλέον ορίστηκε ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να καθορίζονται και άλλες περιπτώσεις τακτοποίησης εκκρεμοτήτων με την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων. Εντούτοις και δεδομένου ότι για την εποπτεία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αρμόδιο είναι το Υπουργείο Εσωτερικών, κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθεί ότι ειδικά για τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα ν.π.δ.δ. αυτών, οι νέες αυτές περιπτώσεις τακτοποίησης εκκρεμοτήτων με την έκδοση συμψηφιστικών ενταλμάτων θα καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών. Με τον τρόπο αυτό το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο έχει μια γενικότερη επίγνωση των οικονομικών ζητημάτων των ΟΤΑ, θα μπορεί να εισηγείται ή σε κάθε περίπτωση να συναποφασίζει επί των περιπτώσεων που κρίνεται αναγκαία η ρύθμιση της δυνατότητας έκδοσης συμψηφιστικών ενταλμάτων.

Άρθρο 75

Προγραμματικές συμβάσεις Ο.Τ.Α. με σκοπό την απομάκρυνση πυλώνων υψηλής τάσεως

Με τη ρύθμιση αυτή, λαμβάνεται μέριμνα εκ μέρους του νομοθέτη για τη διαμόρφωση όρων προστασίας της δημόσιας υγείας, με την παροχή δυνατότητας προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού με τη Δ.Ε.Η. ή/ και με τον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Α.Δ.Μ.Η.Ε.) Α.Ε. ή με άλλο νομικό πρόσωπο που έχει τη σχετική αρμοδιότητα, με στόχο την απομάκρυνση πυλώνων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης από κατοικημένες περιοχές. Με τον τρόπο αυτό, αφενός παρέχεται νομοθετική βάση των εν λόγω προγραμματικών συμβάσεων, καλύπτοντας το σχετικό νομοθετικό κενό, αφετέρου παρέχεται η δυνατότητα συμφιλιωτικής επίλυσης του ζητήματος μεταξύ Ο.Τ.Α. και παρόχου ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς να απαιτείται η προσφυγή στη δικαιοσύνη για τη διευθέτηση του ζητήματος, πρακτική που μπορεί να οδηγήσει σε ατέρμονες δικαστικές διαμάχες, χωρίς άμεση επίλυση του προβλήματος.

Άρθρο 76

Χρήση ρυμουλκούμενων από Δήμους για αποκομιδή απορριμμάτων.

Τα οχήματα της καθαριότητας των δήμων με ρυμουλκά και ρυμουλκούμενα διέπονται από τις διατάξεις της Υ.Α. Α2/29542/5347/9.8.1991 (ΦΕΚ 707 Β'), η οποία τροποποιήθηκε το 2008 με την Κ.Υ.Α. Α12/34448/2769 (ΦΕΚ 1112 Β' 13.6.2008), όπου προβλέπονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση αδειών κυκλοφορίας αποκομιδής απορριμμάτων α) σε Συνδέσμους Δήμων ή Κοινοτήτων και β) σε Ανώνυμες Εταιρείες ΟΤΑ.

Επί αυτών των ρυθμίσεων εκδόθηκε η Υ.Α. Α12/37707/3600 (ΦΕΚ 1692 Β' 29.7.2011), η οποία προβλέπει «την κατεξάιρεση προσάρτηση δύο ρυμουλκούμενων οχημάτων σε κάθε ΦΙΧ αυτοκίνητο των 4.000 kg ιδιοκτησίας των ΦοΔΣΑ και αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους (προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, επεξεργασία, ακιοποίηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων)».

Το ζήτημα που προκύπτει είναι ότι η διάταξη αυτή γραμματικά ισχύει για τους ΦοΔΣΑ (δηλ. Συνδέσμους και Α.Ε.), αλλά δεν επεκτείνεται και στους Δήμους καθαυτούς. Οι Δήμοι ωστόσο διατηρούν εκ του νόμου την αρμοδιότητα της αποκομιδής των απορριμμάτων.

Για να επιλυθεί το πρακτικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν σήμερα πλείστοι Δήμοι, προτείνεται με την παρούσα διάταξη επέκταση της ισχύος των διατάξεων της Υ.Α. Α12/37707/3600 ΦΕΚ 1692/29.7.2011 πέραν των ΦοΔΣΑ και στις υπηρεσίες καθαριότητας των Δήμων.

«Διατάξεις σχετικές με το προσωπικό των Ο.Τ.Α. και των νομικών προσώπων αυτών»

Άρθρο 77

Διορισμός καταταγέντων σε πίνακες διοριστέων του ΑΣΕΠ σε περίπτωση κατάργησης ή λύσης των νομικών προσώπων ΟΤΑ στα οποία έχουν κατανεμηθεί.

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται το θέμα των καταταγέντων σε πίνακα διοριστέων του ΑΣΕΠ για τους οποίους ενώ έχουν εκδοθεί αποφάσεις κατανομής, δεν μπορούν εντούτοις να διοριστούν λόγω κατάργησης των αρχικών φορέων διορισμού τους. Με το ν. 3833/2010 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, επεβλήθησαν περιορισμοί στις προσλήψεις στο δημόσιο και τους ΟΤΑ. Οι διορισμοί των επιτυχόντων σε προκηρύξεις ΑΣΕΠ στους ΟΤΑ γίνονται κατόπιν έκδοσης απόφασης κατανομής, ενώ για τους ΥΕ και τους ΔΕ είχαν ανασταλεί πλήρως μέχρι 31/12/2016. Με το ν.3852/2010 (Πρόγραμμα «Καλλικράτης») προβλέφθηκε η συγχώνευση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ιδιωτικού Δικαίου των ΟΤΑ ή η κατάργησή τους και η μεταφορά της αρμοδιότητάς τους (μαζί με προσωπικό τους) στο Δήμο ή σε νομικό πρόσωπο του δήμου για να ασκηθεί με αυτό τον τρόπο.

Στην περίπτωση λοιπόν της κατάργησης νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου των ΟΤΑ, οι διοριστέοι σε αυτά από παλαιές προκηρύξεις πρέπει να τοποθετούνται σε κενές θέσεις του φορέα που αναλαμβάνει να ασκήσει την αρμοδιότητα. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις στις οποίες ο φορέας υποδοχής δεν διαθέτει τον απαιτούμενο αριθμό κενών οργανικών θέσεων στις οποίες θα μπορούσαν να τοποθετηθούν οι ως άνω διοριστέοι. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4305/2014 (Α' 237) δεν παρέχεται πλέον δυνατότητα διορισμού σε συνιστώμενη προσωποπαγή θέση. Επειδή όμως ο διορισμός των ανωτέρω είναι υποχρεωτικός (παρ. 16 του αρ. 17 του ν. 2190/1994) και προς αντιμετώπιση του προβλήματος, είναι αναγκαία η τοποθέτησή τους σε προσωρινές (έως την σύσταση νέων οργανικών) προσωποπαγείς θέσεις με παράλληλη δέσμευση κενής οργανικής θέσης της ίδιας κατηγορίας για όσο χρόνο υφίσταται η προσωποπαγής θέση. Αντίστοιχα, για τους Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ), η τοποθέτηση θα γίνεται σε προσωποπαγείς θέσεις, καθώς στους δήμους ή στα ΝΠΔΔ -φορείς οι οποίοι θα υποδεχτούν τους ως άνω διοριστέους- δεν προβλέπονται οργανικές θέσεις ΙΔΑΧ.

Άρθρο 78

Διορισμοί βάσει πινάκων οριστικών αποτελεσμάτων του ΑΣΕΠ που έχουν εκδοθεί από 1.1.2009 έως 31.12.2015

Η υφιστάμενη, εδώ και πολλά έτη, αναστολή των προσλήψεων έχει αποτελέσει την αιτία μακροχρόνιας καθυστέρησης ολοκλήρωσης των διαδικασιών πρόσληψης των καταταγέντων σε πίνακες διοριστέων, βάσει των πινάκων οριστικών αποτελεσμάτων που έχουν εκδοθεί μεταξύ των ετών 2009 έως 2015. Κατά το διάστημα αυτό, είναι ευνόητο να έχουν μεταβληθεί σημαντικά οι οργανικές και λειτουργικές ανάγκες των Ο.Τ.Α. α' βαθμού που είχαν υποβάλει τις σχετικές αιτήσεις. Η πρόσληψη των καταταγέντων στους οριστικούς πίνακες διοριστέων αποτελεί, σε κάθε περίπτωση, υποχρέωση της Πολιτείας, βάσει της κείμενης σχετικής νομοθεσίας και γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου.

Η υποχρεωτική αναπλήρωση, ωστόσο, των θέσεων που δεν θα καλυφθούν από τους καταταγέντες στους οριστικούς πίνακες, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου δεν υφίσταται πλέον η

συγκεκριμένη οργανική ανάγκη των Ο.Τ.Α. που είχαν αιτηθεί την πλήρωση των σχετικών θέσεων, θα επιβαρύνει τους Ο.Τ.Α. με προσωπικό που ενδεχομένως δεν είναι πλέον απαραίτητο, ενώ θα καταστήσει ιδιαίτερα δυσχερή –ή και παντελώς αδύνατη- την πλήρωση θέσεων, βάσει της προβλεπόμενης διαδικασίας, σε ειδικότητες όπου σήμερα υπάρχουν λειτουργικά κενά και σχετική υπηρεσιακή ανάγκη. Για το λόγο αυτό, με τη διάταξη της παρ. 1 και για λόγους επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος, προβλέπεται η άρση της υποχρεωτικότητας αναπλήρωσης των θέσεων που δεν θα καλυφθούν από τους πίνακες οριστικών αποτελεσμάτων που εκδόθηκαν μεταξύ των ετών 2009 και 2015.

Ο ίδιος δικαιολογικός λόγος καθιστά αναγκαία την πρόβλεψη της παρ. 2, αναφορικά με τους υπαλλήλους που θα προσληφθούν βάσει των ανωτέρω πινάκων οριστικών αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, με δεδομένο ότι οι προσλαμβανόμενοι αυτοί κατατάσσονται σε οργανικές θέσεις στις οποίες ενδεχομένως δεν υφίσταται πλέον αντίστοιχη οργανική, λειτουργική ανάγκη του οικείου Ο.Τ.Α. α' βαθμού, δίνεται η δυνατότητα σε αυτούς να αιτηθούν τη μετάταξη ή απόσπασή τους, ακόμη και πριν από τη συμπλήρωση της υποχρεωτικής διετούς παραμονής και δοκιμαστικής υπηρεσίας στις θέσεις στις οποίες προσλαμβάνονται, με την πρόβλεψη ότι η δοκιμαστική αυτή υπηρεσία θα διανυθεί υποχρεωτικά στους φορείς υποδοχής, οι οποίοι με τη σειρά τους, στην περίπτωση αυτή, θα αποκτήσουν τη δυνατότητα να καλύψουν, υποδεχόμενοι τους υπαλλήλους αυτούς, δικά τους οργανικά κενά, τα οποία σήμερα αδυνατούν να καλύψουν, λόγω της συνεχιζόμενης αναστολής προσλήψεων.

Άρθρο 79

Κάλυψη οργανικών θέσεων σε Ο.Τ.Α. α' βαθμού από προσωπικό που κατατάχθηκε σε προσωρινούς πίνακες διοριστέων του Α.Σ.Ε.Π. και απασχολήθηκε, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 21 παρ. 4 του ν. 3584/2007

Η αναστολή προσλήψεων, που έχει επιβληθεί επί σειρά ετών στους ΟΤΑ έχει δημιουργήσει πολλαπλά προβλήματα στην λειτουργία των υπηρεσιών, καθώς το προσωπικό, που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης, δυσχερώς αντικαθίσταται με νέο προσωπικό, ενώ είναι προφανές ότι το νέο προσωπικό χρειάζεται χρόνο και εκπαίδευση, προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί πλήρως στα καθήκοντα της νέας θέσης του.

Η καθυστέρηση διορισμού των επιτυχόντων προκηρύξεων προγενέστερων ετών, η οποία σε πολλές περιπτώσεις αγγίζει ακόμα και τα 8 έτη, έχει οδηγήσει στην παράταση της απασχόλησης όσων περιλήφθηκαν στους πίνακες των προσωρινά διοριστέων, που απασχολούνται σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 21 παρ. 4 του ν. 3584/2007. Ειδικότερα, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη ορίζει ότι οι υπηρεσίες των όσων προσλαμβάνονται βάσει των προσωρινών πινάκων διοριστέων θα παρασχεθούν, μέχρι την προηγούμενη της δημοσίευσης των ατομικών πράξεων διορισμού των περιλαμβανόμενων στον οριστικό πίνακα διοριστέων, η αναστολή των διορισμών είχε ως αποτέλεσμα την παραμονή των, προσωρινά διοριστέων, επί σειρά ετών στην υπηρεσία τους και την κάλυψη, από τους εργαζόμενους αυτούς βασικών λειτουργικών αναγκών των οικείων Ο.Τ.Α., οι οποίες με την πάροδο των ετών είναι ευνόητο να έχουν σήμερα, σε πολλές περιπτώσεις, διαφοροποιηθεί.

Με την προτεινόμενη διάταξη αξιοποιείται η ήδη προβλεπόμενη στο άρθρο 3 του ν. 3320/2005 διαδικασία των κυλιόμενων πινάκων, με τη διαφορά ότι εν προκειμένω προκρίνεται, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, που συνδέονται με την ομαλή και αδιάταρακτη κάλυψη των σχετικών λειτουργικών αναγκών των ΟΤΑ, με τη συνέχιση της παροχής των αντίστοιχων υπηρεσιών, από προσωπικό που έχει ήδη απασχοληθεί επί μακρόν στις θέσεις αυτές και διαθέτει ήδη πολύτιμη εμπειρία και εκπαίδευση. Με την προτεινόμενη διαδικασία, οι ΟΤΑ θα μπορέσουν να ζητήσουν την ταχεία και λυσιτελή κάλυψη τυχόν αναγκών πρόσθετων θέσεων, με προσωπικό που θα έχει περιληφθεί στους ήδη εκδοθέντες προσωρινούς πίνακες των αντίστοιχων προκηρύξεων, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι έχουν αποδείξει ότι διαθέτουν τα απαιτούμενα από την οικεία προκήρυξη τυπικά προσόντα.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται εξοικονόμηση δαπανών, αφού δεν απαιτείται πλέον η διενέργεια νέας προκήρυξης, ενώ αξιοποιείται πλήρως το προσωπικό, το οποίο πράγματι παρείχε τις υπηρεσίες του επί σειρά ετών και έχει αποκτήσει εμπειρία, που μπορεί να αξιοποιηθεί πλήρως από τους ΟΤΑ, που ζητούν την κάλυψη των θέσεων.

Άρθρο 80

Κατάταξη προσωπικού σε συγχωνευθέντες ΦΟΔΣΑ

Με τα άρθρα 13 και 16 του ν. 4071/2012 (ΦΕΚ Α' 85), ρυθμίστηκε η διαδικασία της υποχρεωτικής συγχώνευσης των συνδέσμων που έχουν συσταθεί ως ΦΟΔΣΑ ή ανώνυμες εταιρείες ή άλλες επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α., κατά κλάδο ή τομέα, που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ, σε ένα Περιφερειακό Σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ, με αυτοδίκαιη μεταφορά όλου του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων, στο νέο σύνδεσμο. Η μεταφορά του προσωπικού ολοκληρωνόταν, κατά το άρθρο 17 του ως άνω νόμου, με την δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της πράξης κατάταξης, που εξέδιδε το αρμόδιο προς διορισμό όργανο, σε κενές οργανικές θέσεις ή, σε περίπτωση έλλειψης τέτοιων, σε προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις. Σκοπός του νόμου ήταν να συνεχιστεί απρόσκοπτα η δραστηριότητα των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων από τον νέο Περιφερειακό Σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ και, για το λόγο αυτό, προβλέφθηκε μεταξύ άλλων και η αυτοδίκαιη μεταφορά του συνόλου του προσωπικού, ενώ, για τους απασχολούμενους με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, προβλέφθηκε η δυνατότητα κατάταξης τους σε θέσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Για τη νομιμότητα της κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων κατάταξης προσωπικού, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, αρκεί το πραγματικό γεγονός της απασχόλησης και με απλή σχέση εργασίας αορίστου χρόνου, καθώς σκοπός του νόμου είναι η αντιμετώπιση του ανακύπτοντος ζητήματος της απώλειας μακροχρόνιας κατά κανόνα, εργασίας των υπαλλήλων στα συγχωνευθέντα νομικά πρόσωπα, καθώς και η αξιοποίηση της αποκτηθείσας εμπειρίας τους. Στο σύνολο δε των συγχωνευόμενων δημοτικών ή περιφερειακών νομικών προσώπων έχουν εφαρμοστεί ίδιες διατάξεις προς εξυπηρέτηση του ανωτέρω σκοπού (άρθρο 269 ν. 3463/2006, άρθρο 69 ν. 3801/2009, άρθρο 109 3852/2010). Η εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων είχε ως αποτέλεσμα να

καταταγούν οι εργαζόμενοι που μεταφέρθηκαν, σε θέσεις εργασίας αορίστου χρόνου και να συνεχίσουν να απασχολούνται και να αμείβονται στο πλαίσιο έγκυρων συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας (ΕφΔωδ 31/2014, ΕλΣυν Τμ. Ι. Πράξη 138/2012, 48/2012, 6/2012, 165/2011, 208/2011, 218/2010, Γνωμ ΝΣΚ 194,2013, 203/2012).

Ωστόσο, εργαζόμενοι των οποίων η πραγματική φύση της απασχόλησης τους ήταν επίσης αυτή της εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, δεν συμπεριλήφθηκαν ανατιολόγητα στις πράξεις κατάταξης των οργάνων διορισμού, παρά το γεγονός ότι σε αρκετές περιπτώσεις η σχέση εργασίας αορίστου χρόνου που τους συνδέει με τα νομικά πρόσωπα ΦΟΔΣΑ έχει κριθεί ή πιθανολογηθεί ακόμα και δικαστικώς ή βεβαιώνεται και από τους ίδιους τους εργοδότες τους.

Με την προτεινόμενη διάταξη αποσαφηνίζεται η δυνατότητα των εργαζομένων, που κατά τη συγχώνευση των νομικών προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 13 ν. 4071/2012 απασχολούνται με σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου και συνεχίζουν μέχρι και σήμερα να απασχολούνται στους Περιφερειακούς Συνδέσμους, να καταταγούν σε θέσεις εργασίας αορίστου χρόνου με την έκδοση πράξης κατάταξης του οργάνου διορισμού των περιφερειακών συνδέσμων, η οποία έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα.

Άρθρο 81

Αναπλήρωση Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων Ο.Τ.Α.

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, δίνεται η δυνατότητα αναπλήρωσης των Γενικών Διευθυντών των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. β' βαθμού, κατ' αντιστοιχία με τα όσα ισχύουν και για τους Γενικούς Διευθυντές του Δημοσίου, για λόγους ίσης μεταχείρισης με αυτούς, αλλά και για λόγους εύρυθμης λειτουργίας των Ο.Τ.Α.

Άρθρο 82

Αποσπάσεις προσωπικού

Με τις διατάξεις των άρθρων 64 του ν. 1416/1984 και 19 παρ. 2β' του ν. 2344/1995, δόθηκε η δυνατότητα απόσπασης υπαλλήλων, από φορείς του δημοσίου, σε Ο.Τ.Α. και στις υπηρεσίες των πρώην νομαρχιακών διοικήσεων. Οι ρυθμίσεις αυτές αξιοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό, ιδίως σε περιπτώσεις νησιωτικών και ορεινών δήμων, προκειμένου να καλυφθούν σοβαρά υπηρεσιακά κενά, που, για διάφορους λόγους, δεν ήταν δυνατόν να καλυφθούν με προσλήψεις νέου προσωπικού. Ειδικά κατά το διάστημα της, ισχύουσας ακόμη, αναστολής προσλήψεων, οι εν λόγω ρυθμίσεις αποτέλεσαν και αποτελούν, σε πολλές περιπτώσεις, τη μοναδική δυνατότητα των οικείων Ο.Τ.Α. να ανταποκριθούν σε βασικές υπηρεσιακές τους ανάγκες, για την κάλυψη των οποίων δεν διέθεταν συχνά ούτε έναν υπάλληλο με την αντίστοιχη ειδικότητα ή κλάδο. Δεδομένου, ωστόσο, ότι οι ρυθμίσεις αυτές θέτουν συγκεκριμένο ανώτατο χρονικό όριο διάρκειας των αντίστοιχων αποσπάσεων, το δε ισχύον καθεστώς περί αποσπάσεων θέτει την προϋπόθεση παρέλευσης διαστήματος μιας τριετίας από απόσπαση σε απόσπαση, σε πολλές περιπτώσεις, οι οικείοι Ο.Τ.Α. (ιδίως

οι μικροί νησιωτικοί και ορεινοί δήμοι) βρίσκονται προ της πιθανότητας να στερηθούν τους υπαλλήλους αυτούς και να περιέλθουν σε απόλυτη αδυναμία κάλυψης των σχετικών, πολύ βασικών συνήθως, υπηρεσιακών τους αναγκών. Με τη ρύθμιση του άρθρου 81, δίνεται η δυνατότητα στους υπαλλήλους που έχουν αποσπαστεί σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, να αιτηθούν εκ νέου την απόσπασή τους, χωρίς να απαιτείται η παρέλευση τριετίας από τη λήξη της προηγούμενης απόσπασης. Επίσης, για τους ίδιους δικαιοπολιτικούς λόγους, προβλέπεται ότι αποσπάσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί, σύμφωνα με τα ανωτέρω, θεωρούνται νόμιμες.

Άρθρο 83

Αντικατάσταση της παρ. 5 του άρθρου 163 του ν. 3584/2007

Με την ανωτέρω τροποποίηση δίνεται η δυνατότητα και στους υπαλλήλους των ΟΤΑ α' και β' βαθμού να αποσπώνται ως ειδικοί σύμβουλοι – ειδικοί συνεργάτες και επιστημονικοί συνεργάτες Δημάρχου ή Προέδρου Συνδέσμου, για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία του Δημάρχου ή του Προέδρου του Συνδέσμου για την επικουρία του οποίου έχουν προσληφθεί.

Άρθρο 84

Δυνατότητα επέκτασης ωραρίου προσωπικού Ο.Τ.Α. με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου

Με την παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4368/2016 (Α' 21), προβλέφθηκε η δυνατότητα επέκτασης του ωραρίου των εργαζομένων στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή σε νομικά πρόσωπα αυτών, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και η μετατροπή αυτού από μερικής σε πλήρους απασχόλησης. Με τον τρόπο αυτό, επιδιώχθηκε η αντιμετώπιση σοβαρών λειτουργικών αναγκών των οικείων φορέων με πληρέστερη αξιοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού, ενόψει και των δυσχερειών που προκαλούνται από την υφιστάμενη αναστολή των προσλήψεων, υπό τις απαραίτητες, σε κάθε περίπτωση, προϋποθέσεις της λήψης της σχετικής απόφασης από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο ή το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου νομικού προσώπου και της διαπίστωσης ότι υφίστανται οι απαραίτητοι προς τούτο πόροι. Για λόγους ισότιμης μεταχείρισης και προς αντιμετώπιση αντίστοιχων αναγκών, με τη ρύθμιση του άρθρου προβλέπεται η εφαρμογή της διάταξης αυτής και στους Ο.Τ.Α. β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών. Επίσης, η εφαρμογή της ρύθμισης επεκτείνεται δυνητικά και στους εργαζόμενους με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, δεδομένου ότι και στην περίπτωση των εργαζομένων αυτών, οι λειτουργικές ανάγκες που κλήθηκαν να εξυπηρετούν μπορεί σε πολλές περιπτώσεις, να απαιτούν τη διάθεση περισσότερων ωρών εργασίας. Τέλος, με την προσθήκη της περ. γ' δίνεται και για λόγους αποτελεσματικότερης κάλυψης των αναγκών καθαριότητας στις σχολικές αίθουσες, δίνεται η δυνατότητα ανάθεσης, σε καθαριστές/καθαρίστριες σχολικών, κτιρίων των οποίων το ωράριο έχει επεκταθεί, καθηκόντων καθαρισμού σχολικών μονάδων και πέραν αυτών, στις οποίες είχαν αρχικώς τοποθετηθεί.

Άρθρο 85

Τροποποίηση της παρ. 8 του άρθρου 26 του ν. 4325/2015

Με τη ρύθμιση αυτή διορθώνεται φραστική αβλεψία της διάταξης του άρθρου 26 παρ. 8 του ν. 4325/2015.

Άρθρο 86

Ρύθμιση θεμάτων προσωπικού για εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία

Με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 40 του ν. 4024/2011, η πρόσληψη έκτακτου προσωπικού για τις ανάγκες εκτέλεσης έργων με αυτεπιστασία υπήχθη σε ένα πολύπλοκο σύστημα επιλογής και διάθεσης προσωπικού, μέσα από ένα ετήσιο κυλιόμενο πίνακα ανέργων εγγεγραμμένων στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ., με εμπλοκή στη διαδικασία τόσο του εν λόγω Οργανισμού όσο και του Α.Σ.Ε.Π. Ο σχεδιασμός και έλεγχος σε κεντρικό επίπεδο, αλλά και οι αδυναμίες πρόβλεψης του συνόλου των αναγκών των Ο.Τ.Α. σε σχέση με την εκτέλεση των έργων (π.χ. απαιτούμενες ειδικότητες) κατέστησαν την προβλεπόμενη διαδικασία αναποτελεσματική και, ως εκ τούτου, στην πράξη ανενεργή, με αποτέλεσμα οι Ο.Τ.Α. να μην εξυπηρετούνται, αφού δεν υπάρχει εναλλακτικός τρόπος πρόσληψης του προσωπικού αυτού. Με την κατάργηση της παρ. 6 του άρθρου 40, επαναφέρεται σε ισχύ το άρθρο 209 του ν. 3584/2007 (Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών Υπαλλήλων), το οποίο προβλέπει μία ευέλικτη διαδικασία, κατάλληλη για τις ανάγκες έγκαιρης και αποτελεσματικής κάλυψης των σχετικών αναγκών.

Άρθρο 87

Ανάθεση καθηκόντων σε υπαλλήλους Περιφερειακών Ενοτήτων νησιωτικών περιοχών

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς ως προς τις προσλήψεις προσωπικού αλλά και τις αυξημένες ιδιαιτερότητες των νησιωτικών περιοχών, παρέχεται, με απόφαση του αρμοδίου Οργάνου, η δυνατότητα ανάθεσης καθηκόντων σε υπαλλήλους άλλης Περιφερειακής Ενότητας από αυτή που έχουν τοποθετηθεί, προκειμένου να διασφαλίζεται η κάλυψη των υφιστάμενων κενών ως προς την ουσιαστική άσκηση των αρμοδιοτήτων σε νησιωτικούς δήμους, με αξιοποίηση της εμπειρίας αυτών. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η ορθολογική κατανομή του διαθέσιμου προσωπικού, με κριτήριο την κάλυψη των πραγματικών και ιδιαίτερων αναγκών των νησιωτικών δήμων, ιδίως κατά την τουριστική περίοδο, κατοχυρώνονται τα δικαιώματα των υπαλλήλων στους οποίους θα ανατεθούν καθήκοντα, αφού τίθεται περιορισμός στο χρόνο απασχόλησής τους, και μάλιστα, με εκλογικευμένο και προβλέψιμο δημοσιονομικό κόστος

Άρθρο 88

Επιλογή προϊσταμένων στους ΟΤΑ α' βαθμού

Τα αρμόδια συμβούλια για την επιλογή προϊσταμένων οργανικών μονάδων στους Ο.Τ.Α. α' και β' Βαθμού διαφοροποιούνται είτε ως προς τη σύνθεση είτε ως προς τη δικαιοδοσία τους από τα αντίστοιχα του δημόσιου τομέα. Ειδικότερα, στα μεν Συμβούλια Επιλογής Προϊσταμένων (Σ.Ε.Π.) των Περιφερειών μετέχουν αιρετοί εκπρόσωποι των εργαζομένων εν αντιθέσει με το δημόσιο, τα δε υπηρεσιακά συμβούλια των Ο.Τ.Α. α' βαθμού επιλέγουν, πέραν των Τμηματάρχων, και Διευθυντές, ενώ στο δημόσιο οι προϊστάμενοι επιπέδου Διεύθυνσης επιλέγονται από τα Συμβούλια Επιλογής Προϊσταμένων.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, προκειμένου, κατά την πρώτη εφαρμογή του ν. 4369/2016, να καταστεί δυνατή η συγκρότηση των Σ.Ε.Π. στις Περιφέρειες αλλά και των υπηρεσιακών συμβουλίων στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α.

Άρθρο 89

Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 4369/2016

Με την εν λόγω διάταξη ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στους πίνακες προακτών και μη, κατά την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 86 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών & Κοινοτικών Υπαλλήλων, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 4369/2016. Ειδικότερα, κατά την πρώτη εφαρμογή του άρθρου η εγγραφή στους πίνακες προακτών γίνεται για όσους συμπληρώνουν τον απαιτούμενο για την προαγωγή χρόνο υπηρεσίας από 1η Μαΐου του έτους έως την 30η Απριλίου του επόμενου έτους, χωρίς να υπάρχει πρόβλεψη για όσους υπαλλήλους συμπληρώνουν τον απαιτούμενο για την προαγωγή χρόνο υπηρεσίας από 1η Ιανουαρίου 2016 έως την 30η Απριλίου του 2016. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, όσοι συμπλήρωναν τον απαιτούμενο χρόνο σε αυτό το διάστημα να μην μπορούν να προαχθούν. Το ανωτέρω εξηγείται δεδομένου ότι αφενός κατά το προηγούμενο έτος δεν συντάχθηκαν πίνακες προακτών σύμφωνα με τις ισχύουσες τότε διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 4024/2011, λόγω της προβλεπόμενης τότε αναστολής προαγωγών (ν. 4046/2012), και αφετέρου λόγω του ότι παγίως οι εν λόγω πίνακες έχουν έναρξη ισχύος την 1η Μαΐου και σε αυτούς περιλαμβάνονται όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο για την προαγωγή χρόνο υπηρεσίας από 1η Μαΐου τρέχοντος έτους έως την 30η Απριλίου του επόμενου έτους.

Η παρούσα ρύθμιση κρίνεται αναγκαία για την εναρμόνιση των διατάξεων που αφορούν στην έναρξη ισχύος των πινάκων προακτών των υπαλλήλων των ΟΤΑ Α' Βαθμού με τις διατάξεις που αφορούν στους υπαλλήλους του Δημοσίου για τους οποίους ήδη με την παρ. 4 του άρθρου 28 του ν. 4369/2016 προβλέφθηκε η σχετική μεταβατική διάταξη.

Άρθρο 90

Πρόσληψη υδρονομέων στις Δ.Ε.Υ.Α. και αναπλήρωση μοναδικού στον κλάδο του υπαλλήλου

Με τη διάταξη της παραγράφου 1, επεκτείνεται και στις Δ.Ε.Υ.Α. ο τρόπος πρόσληψης των υδρονομένων άρδευσης που ήδη εφαρμόζεται από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α., κατά παρέκκλιση των γενικών διατάξεων, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη πρόσληψη εξειδικευμένου ως προς την άσκηση των συγκεκριμένων καθηκόντων προσωπικού.

Με τη διάταξη της παραγράφου 2, παρέχεται εκ νέου η δυνατότητα στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. να προσλαμβάνουν προσωπικό ορισμένου χρόνου αντίστοιχης ειδικότητας με τακτικό, μοναδικό στον κλάδο υπάλληλο που απουσιάζει, λόγω κύησης, τοκετού και μητρότητας, αργίας ή διαθεσιμότητας, για την κάλυψη της ανάγκης που προκύπτει καθ' όλη τη διάρκεια της απουσίας. Αν και η διάταξη δεν είχε καταργηθεί, είχε εν τοις πράγμασι καταστεί ανενεργή, καθώς, με τις διατάξεις του άρθρου ένατου της παρ.20^α του ν. 4057/2012 και του άρθρου 1 του ν. 3812/2009, η πρόσληψη του προσωπικού αυτού υπήχθη τόσο στην έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006, όπως ισχύει, όσο και στην τήρηση των κριτηρίων και της διαδικασίας του ν. 2190/1994, όπως ισχύει. Ωστόσο, οι σημαντικές ελλείψεις προσωπικού που παρουσιάζουν οι Ο.Τ.Α., ιδίως οι μικροί, ορεινοί και νησιωτικοί, επιτάσσουν την επαναφορά της.

Άρθρο 91

Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4440/2016

Η αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 4440/2016 (Α' 224) εισάγεται προκειμένου να προστεθεί το δεύτερο εδάφιο που αφορά στους τρίτεκνους και πολύτεκνους υπαλλήλους των ΟΤΑ, το οποίο εκ παραδρομής είχε παραλειφθεί στην αρχική διάταξη. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση δημοσίων και δημοτικών υπαλλήλων, δεδομένου ότι υπάρχει ρύθμιση ομοίου περιεχομένου στον Υπαλληλικό Κώδικα (αρ.53 παρ.7.).

Άρθρο 92

Άδειες φοίτησης υπαλλήλων Ο.Τ.Α. α' βαθμού στο ΕΑΠ

Η προτεινόμενη διάταξη εισάγεται προκειμένου να εξασφαλιστεί η δυνατότητα χορήγησης των αδειών που προβλέπονται στα άρθρα 65, 66 και 67 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων και σε όσους υπαλλήλους φοιτούν στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Επισημαίνεται ότι η ρύθμιση προτείνεται και για λόγους ισότητας μεταξύ των υπαλλήλων του Δημόσιου Τομέα και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεδομένου ότι το σχετικό δικαίωμα παρέχεται ήδη στους δημόσιους υπαλλήλους βάσει του άρθρου 23 παρ. 2 του ν. 4452/2017 (Α' 26).

Άρθρο 93

Έλεγχος των κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων ΟΤΑ

Η ανωτέρω διάταξη προτείνεται προκειμένου να καλυφθεί το κενό που δημιουργήθηκε στο ρυθμιστικό πεδίο του ελέγχου των κατ' οίκον ασθενούντων υπαλλήλων των ΟΤΑ α' βαθμού με την ψήφιση του ν. 4210/2013 (Α' 254) με τον οποίο εκ παραδρομής καταργήθηκαν οι σχετικές παράγραφοι του άρθρου 62 του ν. 3584/2007 (Α' 143).

Επίσης, όσον αφορά στους ΟΤΑ β' βαθμού, η εφαρμογή του ν. 1943/1991 (Α' 50) για τον έλεγχο των κατ' οίκον ασθενούντων δεν είναι πλέον δυνατή, αν και υπάρχει η υποχρέωση

προς τη διοίκηση.

Άρθρο 94

Μέσα Ατομικής Προστασίας και μέτρα για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων στους Ο.Τ.Α

Με την παρούσα ρύθμιση προβλέπεται κατ' εξαίρεση, για τα έτη 2012, 2013, 2014, 2015 και 2016, η αποτίμηση σε χρήμα και η απόδοση στους δικαιούχους, υπό προϋποθέσεις, των Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) που δεν είχαν χορηγηθεί σε αυτούς κατά τα αντίστοιχα έτη. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, καθώς οι δικαιούχοι των μέσων αυτών, υποχρεώθηκαν, λόγω της μη χορήγησής τους και δεδομένης της απόλυτης αναγκαιότητάς τους ως εκ της φύσης των ασκούμενων καθηκόντων, να τα προμηθευτούν με ίδιες δαπάνες, ενώ οι υπόχρεοι Ο.Τ.Α. περιελάμβαναν το κόστος αυτών κατά τον υπολογισμό του κόστους των αντίστοιχων ανταποδοτικών υπηρεσιών.

Με δεδομένη, εξάλλου, την επιτακτική αναγκαιότητα να χορηγούνται τα Μ.Α.Π. σε είδος, προβλέπεται ότι στο εξής απαγορεύεται η αποτίμησή και η καταβολή αυτών σε χρήμα.

Επίσης, με την παρούσα ρύθμιση προβλέπεται η συμπερίληψη στους δικαιούχους των Μ.Α.Π. και των εργαζομένων με καθεστώς συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου, καθώς, εφόσον οι εργαζόμενοι αυτοί παρέχουν τις ίδιες εργασίες με εκείνες που προβλέπονται στην υπ' αριθ. 53361/11.10.2016 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Β' 1503), δεν δικαιολογείται η διαφορετική μεταχείριση αυτών σε σχέση με το τακτικό προσωπικό των Ο.Τ.Α. και η έκθεση, με τον τρόπο αυτό, των εργαζομένων αυτών στους κινδύνους που συνεπιφέρει η μη χρήση Μέσων Ατομικής Προστασίας.

Με την παρ. 4 προβλέπεται η δυνατότητα και η διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων στους Ο.Τ.Α. και στα νομικά πρόσωπα αυτών, που υποπίπτουν σε παραβάσεις της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία. Σε μια περίοδο όπου τα εργατικά ατυχήματα σε εργαζομένους των Ο.Τ.Α. έχουν πολλαπλασιαστεί και δεδομένης της ιδιαίτερης επικινδυνότητας της εργασίας σε πολλούς κλάδους εργαζομένων των Ο.Τ.Α., η ρύθμιση αυτή κρίνεται απολύτως αναγκαία για τη συμμόρφωση των Ο.Τ.Α. και τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής του σχετικού νομοθετικού πλαισίου.

Τέλος, η παρατηρούμενη επίταση των επαγγελματικών κινδύνων και ασθενειών σε κλάδους δραστηριότητας που τελούν υπό την ευθύνη των Ο.Τ.Α., αλλά και η επιστημονική και τεχνική πρόοδος που έχει σημειωθεί, κατά τα τελευταία έτη, στον τομέα των Μ.Α.Π. και των μέτρων εν γένει προστασίας της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, καθιστούν αναγκαία την επικαιροποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου προστασίας των εργαζομένων. Για το λόγο αυτό, με την παρ. 5 του άρθρου αυτού, προβλέπεται η συγκρότηση Επιτροπής, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων και ειδικών εμπειρογνομώνων, η οποία θα επιφορτιστεί με το έργο της διατύπωσης πρότασης για την αναθεώρηση του σχετικού πλαισίου.

Άρθρο 95

Επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

Με το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 4024/2011 (Α' 226), προβλέφθηκε η χορήγηση επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας και παρασχέθηκε νομοθετική εξουσιοδότηση για τον καθορισμό των δικαιούχων, των όρων και των προϋποθέσεων, καθώς και της διαδικασίας καταβολής του. Με το άρθρο 18 του ν. 4354/2015 (Α' 176), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 54 του ν. 4384/2016 (Α' 78), προβλέφθηκε η εξακολούθηση καταβολής του επιδόματος αυτού, ενώ με σειρά κανονιστικών αποφάσεων έκτοτε, έχουν οριστεί συγκεκριμένες κατηγορίες και ειδικότητες υπαλλήλων που δικαιούνται την καταβολή του επιδόματος αυτού και έχουν εξειδικευτεί οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησής του. Παρά ταύτα, εξακολουθούν, μέχρι σήμερα, να υπάρχουν ορισμένες ειδικότητες υπαλλήλων στους Ο.Τ.Α και σε νομικά πρόσωπα αυτών, που, αν και, ως εκ της φύσης και του αντικειμένου της εργασίας τους, εκτίθενται σε ανθυγιεινές ή/και επικίνδυνες συνθήκες, εντούτοις, δεν λαμβάνουν ακόμη το σχετικό επίδομα. Η χορήγηση, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και στους υπαλλήλους των συγκεκριμένων ειδικοτήτων, του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, πέρα από μία στοιχειώδη οικονομική στήριξη της διαρκούς προσπάθειας των εργαζομένων αυτών να ανταποκριθούν στις ιδιαίτερες δυσχέρειες που συνυφαινονται με τη φύση και το αντικείμενο της εργασίας του και μία έμπρακτη αναγνώριση της σημασίας των υπηρεσιών που παρέχουν στο κοινωνικό σύνολο, συνιστά και μία υποχρέωση της Πολιτείας, που απορρέει από τη συνταγματική αρχή της ισότητας, να διασφαλίσει την καταβολή της συγκεκριμένης παροχής σε όλες τις κατηγορίες εκείνες εργαζομένων που παρέχουν υπηρεσίες οι οποίες δικαιολογούν την καταβολή του. Με τη διάταξη της τελευταίας παραγράφου διευκρινίζεται ότι, με τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού δεν θίγεται καμία από τις κατηγορίες και ειδικότητες εργαζομένων που σήμερα εισπράττουν το σχετικό επίδομα δεν θίγεται.

Άρθρο 96

Θέματα Δημοτικών Αστυνομικών – Άρση δυσμενών συνεπειών από τη διαθεσιμότητα και την υποχρεωτική κινητικότητα

Με τις διατάξεις της παραγράφου 1, ρυθμίζεται το θέμα της μισθοδοσίας των δημοτικών αστυνομικών, οι οποίοι αυτοδικαίως και από την έναρξη ισχύος του ν. 4325/2015 (11-5-2015) κατέλαβαν τις επανασυσταθείσες θέσεις στους Δήμους, θέσεις οι οποίες είχαν καταργηθεί με τις διατάξεις του άρθρου 81 παρ. 1 του ν. 4172/2013 (Α'167), ή μετατάχθηκαν σε άλλες θέσεις του οικείου δήμου ή σε άλλους φορείς, δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 14 και 19 του ν. 4325/2015. .

Επιπλέον, προβλέπεται εξαίρεση από την περικοπή της υπερβάλλουσας μείωσης (προσωπικής διαφοράς) του άρθρου 29 του ν. 4024/2014, των υπαλλήλων που μετατάσσονται ή μεταφέρονται στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης,

των υπαλλήλων που μετατάχθηκαν στο πλαίσιο της ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας του άρθρου 30 του ν. 4223/2013, όπως ισχύει, σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, των δημοτικών αστυνομικών, των σχολικών φυλάκων καθώς και των πρώην δημοτικών αστυνομικών που παρέμειναν στις υπηρεσίες των σωφρονιστικών καταστημάτων. Το ίδιο προβλέπεται και για τις περιπτώσεις μετατάξεων ή μεταφορών υπαλλήλων σε Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού με άλλες διατάξεις, εκτός της ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας. Τονίζεται δε ότι, για λόγους δικαιοσύνης και προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων, η εξαίρεση από την περικοπή της υπερβάλλουσας μείωσης ανατρέχει αναδρομικά στην έναρξη ισχύος των ν. 4223/2013 και ν. 4199/2013 και μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4354/2015.

Με τις διατάξεις της παρ. 3β του άρθρου 19 του ν. 4325/2015 προβλέπεται ότι, σε περίπτωση μη επανασύστασης υπηρεσίας δημοτικής αστυνομίας, οι υπάλληλοι κατατάσσονται σε άλλες υπηρεσίες του οικείου Δήμου, με βάση τα τυπικά τους προσόντα. Με δεδομένο ότι πολλοί από τους υπαλλήλους αυτούς είναι κάτοχοι πτυχίων ανωτέρων και ανωτάτων σχολών, με την προτεινόμενη ρύθμιση αποσαφηνίζεται ότι δεν απαιτείται να έχει παρέλθει οκταετία από το διορισμό τους για την κατάταξή τους σε ανώτερο κλάδο και ορίζεται ότι χρονικό σημείο αναφοράς είναι η ύπαρξη των τυπικών προσόντων κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Αυτό κρίνεται ιδιαίτερης σημασίας, καθώς δήμοι οι οποίοι δεν μπορούν να προσλάβουν εξειδικευμένο προσωπικό, ιδίως ανώτερων εκπαιδευτικών βαθμίδων, θα μπορούν πλέον να αξιοποιήσουν το προσωπικό αυτό.

Εξάλλου, παρέχεται δυνατότητα σε όσους πρώην δημοτικούς αστυνομικούς, υπηρετούν, σύμφωνα με τους οριστικούς πίνακες διάθεσης της Ανακοίνωσης 5/2013 του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, σε Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ή σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, αλλά σε διαφορετική περιφερειακή ενότητα από αυτήν στην οποία υπηρετούσαν πριν τεθούν σε διαθεσιμότητα, να μεταταγούν σε υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή αντίστοιχα σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών στον τόπο που υπηρετούσαν πριν τεθούν σε διαθεσιμότητα.

Άρθρο 97

Παύση πειθαρχικών διώξεων δημοτικών υπαλλήλων και αρμοδίων προς διορισμό οργάνων των ΟΤΑ για μη χορήγηση στοιχείων εργαζομένων

Με την παρούσα διάταξη, λαμβάνεται πρόνοια για να δοθεί τέλος στις δικαστικές περιπέτειες δημοτικών υπαλλήλων και αρμοδίων προς διορισμό οργάνων των ΟΤΑ (δημάρχων, προέδρων ν.π.δ.δ) για τη μη χορήγηση στο πρώην Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στοιχεία των υπαλλήλων οι οποίοι, με τις διατάξεις του ν.4093/2012, τέθηκαν σε διαθεσιμότητα, λόγω κατάργησης της θέσης τους, ή σε αυτοδίκαιη αργία, καθώς και τον αριθμό των θέσεων που καταργήθηκαν σύμφωνα με

τον ως άνω νόμο, τα αντίγραφα των ατομικών διοικητικών πράξεων θέσης σε διαθεσιμότητα των υπαλλήλων που, κατά τη δημοσίευση του, καταλάμβαναν τις καταργούμενες οργανικές θέσεις και τις πράξεις με τις οποίες αυτοί θα τίθεντο σε αργία βάσει αυτού, δεδομένου ότι το παραπάνω ορίστηκε, στον εν λόγω νόμο, ότι συνιστά σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα για το οποίο επιβάλλεται πειθαρχική ποινή προστίμου.

Ως εκ τούτου, με την παρούσα ρύθμιση, προδήλως αναγνωρίζεται ο κοινωνικός χαρακτήρας των ενεργειών και δη παραλείψεων των παραπάνω προς χορήγηση των στοιχείων των εργαζομένων τους και εμπεδώνεται κλίμα εργασιακής ειρήνης εντός των εν λόγω υπηρεσιών ή φορέων.

Άρθρο 98

Καταβολή μισθοδοσίας προσωπικού της Δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής»

Με τις προτεινόμενες διατάξεις διασφαλίζεται η ομαλή και απρόσκοπτη καταβολή της μισθοδοσίας και των ασφαλιστικών εισφορών, του προσωπικού που απασχολείται με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου στους ΟΤΑ και τα νομικά τους πρόσωπα που αποτελούν φορείς/δομές που συμμετέχουν στην Δράση «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής». Τονίζεται ότι η Δράση αυτή απευθύνεται σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες που χρήζουν αυξημένης προστασίας και η επιτυχής υλοποίησή της κρίνεται απολύτως αναγκαία.

Ειδικότερα, με την παρ. 1 αντιμετωπίζεται από τα τακτικά και έκτακτα ανειδίκευτα έσοδα των φορέων, το ζήτημα μη επάρκειας της χρηματοδότησης της Δράσης, ως συνέπεια της εφαρμογής της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν.4415/2016, με την οποία ανανεώθηκαν οι συμβάσεις εργασίας του παραπάνω προσωπικού, καθώς και της αλλαγής στον τρόπο εφαρμογής υλοποίησης της Δράσης ως προς τη διαδικασία ένταξης των ωφελούμενων.

Με τη παρ. 2 αντιμετωπίζεται το ζήτημα τυχόν μη ομαλής ροής της χρηματοδότησης και παρέχεται η δυνατότητα στους φορείς, να καλύψουν τις μισθοδοτικές και ασφαλιστικές δαπάνες από τα ίδια ως άνω έσοδά τους, τα οποία όμως αναπληρώνονται κατά το μέρος της διενεργηθείσας δαπάνης, όταν αποδοθεί η σχετική χρηματοδότηση.

Άρθρο 99

Νομική στήριξη υπαλλήλων Ο.Τ.Α.

Με τη διάταξη της περ. στ' της παραγράφου 5 του άρθρου 244 του ν. 3852/2010, προβλέπεται ότι, εκτός των λοιπών προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν, για να παρασχεθεί, από τον οικείο δήμο, περιφέρεια, τα νομικά πρόσωπα αυτών και τις αποκεντρωμένες διοικήσεις, νομική συμπαράσταση σε υπάλληλο ο οποίος διώκεται ποινικώς για αδικήματα, που αφορούν στην ενάσκηση των καθηκόντων τους, απαιτείται και «θετική εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας». Η προσθήκη της φράσης αυτής έχει

δημιουργήσει σύγχυση και δυσκολίες κατά την εφαρμογή, δεδομένου ότι αφενός δήμοι οι οποίοι δεν διαθέτουν έμμισθους δικηγόρους αναγκάζονται να καταφεύγουν σε διαδικασία ανάθεσης σε εξωτερικό δικηγόρο για τη σύνταξη σχετικής γνωμοδότησης αφετέρου ως προς το εάν η σχετική εισήγηση θα αφορά τον έλεγχο του φακέλου της δικογραφίας ή μόνον το έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων που θέτει η διάταξη για την εφαρμογή της. Για το λόγο αυτό, με τη διάταξη του παρόντος άρθρου, προτείνεται η τροποποίηση της διάταξης, με την αντικατάσταση της φράσης «θετική εισήγηση της Νομικής Υπηρεσίας», με τη φράση «θετική εισήγηση της Υπηρεσίας».

Άρθρο 100

Ρύθμιση θεμάτων μουσικών Ο.Τ.Α.

Με το άρθρο αυτό ρυθμίζεται το ζήτημα της κατάταξης των μουσικών μελών των ορχηστρικών συνόλων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, βάσει Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.), που θα καταρτιστεί από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και τα οικεία νομικά πρόσωπα αυτών, εντός προθεσμίας εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα που ισχύουν στις συμφωνικές ορχήστρες, μπάντες και λοιπά μουσικά σύνολα. Ειδικότερα το εν λόγω προσωπικό κατατάσσεται στις ειδικές κατηγορίες Αρχιμουσικός, Εξάρχων, Κορυφαίος Α', Κορυφαίος Β' και Μουσικός. Για την κατάταξη των μουσικών στις εν λόγω κατηγορίες, λαμβάνονται υπόψη, κατά σειρά, τα τυπικά προσόντα του διορισμού τους, τα καθήκοντά τους, όπως αυτά ορίζονται στην πρόσληψή τους ή προκύπτουν (δεδομένης της ανάγκης αναγνώρισης της υπηρεσιακής και καλλιτεχνικής εξέλιξης που έχει τυχόν μεσολαβήσει) από πράξη ανάθεσης καθηκόντων (η οποία, ωστόσο, ισχύει ήδη κατά τη δημοσίευση του παρόντος) ή από πράξη διαπίστωσης της εν τοις πράγμασι άσκησης τους.

Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ρυθμίζεται το ζήτημα των αποδοχών των μουσικών των Ο.Τ.Α. βάσει της κατάταξής τους στις προαναφερόμενες κατηγορίες, με σημείο αναφοράς το βασικό μισθό της κατηγορίας του μουσικού, όπως αυτός έχει οριστεί σύμφωνα με το ενιαίο μισθολόγιο και χρήση ειδικών συντελεστών υπολογισμού του αντίστοιχου, ανά ειδική κατηγορία, μισθού.

Η εσωτερική οργάνωση και ο καταμερισμός των ρόλων στα ορχηστρικά σύνολα των Ο.Τ.Α. απαιτεί τη μουσική εκτέλεση από συγκεκριμένη θέση. Για καθεμία θέση, υπάρχει περιγραφή ρόλου και συμβαίνει η αντιστοιχισή της με συγκεκριμένο μουσικό όργανο. Η πυραμοειδής διαβάθμιση στις ειδικές κατηγορίες, όπως ανωτέρω αναφέρονται, είναι η μόνη που ανταποκρίνεται στη φύση και στην ιδιαιτερότητα της εργασίας, αλλά και στα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των μουσικών, οι οποίοι, πέραν της θέσης ευθύνης που εξ αντικειμένου κατέχουν, έχουν επιπλέον και ιδιαίτερες υποχρεώσεις, έναντι των απαιτήσεων των μουσικών έργων. Ειδικότερα, πρέπει να βρίσκονται συνεχώς σε πλήρη ετοιμότητα, έχοντας άρτια τεχνική κατάρτιση, επιτελώντας απολύτως μοναδική εργασία, παραμένοντας στην ίδια θέση, καθ' όλη τη διάρκεια της υπηρεσιακής τους πορείας, επιβαρυνόμενοι με την αγορά και συντήρηση ιδιαίτερα μεγάλης αξίας οργάνων, τα οποία απαιτούνται για την εκτέλεση των μουσικών έργων.

Για το λόγο αυτό, με την παρ. 4 του άρθρου αυτού, προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που δεν παρέχεται από την υπηρεσία μουσικό όργανο, χορηγείται στους μουσικούς που

υποχρεούνται στη χρήση μουσικού οργάνου ιδιοκτησίας τους, κατά την εκτέλεση της εργασίας τους, ειδικό επίδομα οργάνου για τη συντήρηση και την επισκευή του, που ορίζεται σε πενήντα ευρώ μηνιαίως. Οι μουσικοί επαγγελματικών δημοτικών χορωδιών (χορωδοί) λαμβάνουν, σύμφωνα με το άρθρο αυτό, ειδικό επίδομα φωνής πενήντα ευρώ μηνιαίως. Ειδικά για την περίπτωση των Αρχιμουσικών, αντί του επιδόματος οργάνου ή φωνής, χορηγείται ειδικό επίδομα βιβλιοθήκης, ποσού επίσης πενήντα ευρώ μηνιαίως.

Άρθρο 101

Παράταση των υπηρεσιών των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), των Κέντρων Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΕΔΗΦ) και Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων και των αντίστοιχων συμβάσεων του προσωπικού των προγραμμάτων αυτών

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, επιδιώκεται η διασφάλιση της απρόσκοπτης παροχής των υπηρεσιών των ΚΗΦΗ-Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, των ΚΕΔΗΦ-Κέντρα Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας και των Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων, καθώς τα μεν ΚΗΦΗ και ΚΕΔΗΦ παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένα άτομα και άτομα με αναπηρίες, μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν πλήρως, τα δε Κέντρα Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων, μέσω της λειτουργίας τους στοχεύουν στην κοινωνική ένταξη και την προώθηση στην απασχόληση ατόμων ευπαθών κοινωνικών ομάδων που βιώνουν πολλαπλό κοινωνικό αποκλεισμό και ζουν υπό μη αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης, με προτεραιότητα στην ομάδα στόχο των Ρομά.

Ειδικότερα, με την προτεινόμενη διάταξη, η διάρκεια παροχής των υπηρεσιών των «Κέντρων Ημερησίας Φροντίδας Ηλικιωμένων» (ΚΗΦΗ), των «Κέντρων Δημέρευσης – Ημερησίας Φροντίδας» (ΚΕΔΗΦ) και των «Κέντρων Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων» των φορέων των ΟΤΑ, καθώς και των συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του απασχολούμενου προσωπικού, παρατείνονται πέραν της καταληκτικής ημερομηνίας της 31.03.2017 που είχε τεθεί με το αρ. 81 του ν.4445/2016 και ως την ένταξη των σχετικών πράξεων ή την υπογραφή των συμβάσεων για τις πράξεις αυτές ή για την ένταξη αυτών στο πλαίσιο των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 του ΕΣΠΑ και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31.05.2017. Η παράταση των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού δεν επιφέρει, όπως προβλέπεται ρητά στη διάταξη αυτή οποιαδήποτε μεταβολή της νομικής φύσης ή του χαρακτήρα τους, ανεξαρτήτως του χρόνου της συνολικής τους διάρκειας και κατά παρέκκλιση κάθε ειδικής ή γενικής διάταξης, δεδομένου ότι, με την παράταση αυτή, επιδιώκεται σκοπός δημοσίου συμφέροντος, που έγκειται στην υποστήριξη των σχετικών προγραμμάτων και τη μη διακοπή των παρεχόμενων από αυτά υπηρεσιών, μέχρι τη διευθέτηση του καθεστώτος χρηματοδότησης των προγραμμάτων.

Άρθρο 102

Μετατάξεις προσωπικού στο Δημόσιο και τους Ο.Τ.Α.

Με τη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, προστίθεται παράγραφος 5 στο άρθρο 33 του ν. 4305/2014, βάσει της οποίας εξακολουθούν να ισχύουν και μετά τη θέση τη δημοσίευση του ν. 4305/2014 και μέχρι την πλήρη εφαρμογή του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, ότι «οι υπάλληλοι που επανατοποθετούνται προϊστάμενοι στις οργανικές μονάδες σύμφωνα με τις παραγράφους 1, 2 και 4 του παρόντος άρθρου πρέπει να διαθέτουν τα τυπικά προσόντα που προβλέπονται στις εκάστοτε ισχύουσες οργανικές διατάξεις για τη θέση που καταλαμβάνουν», με έναρξη ισχύος το χρόνο θέσης σε ισχύ του ν. 4305/2014.

Με την διάταξη της παραγράφου 2, δίνεται η δυνατότητα μετάταξης με μεταφορά θέσης σε ειδικότητα αντίστοιχη του τίτλου σπουδών που κατέχει ο μετατασσόμενος ή παρεμφερούς με τις υπάρχουσες ειδικότητες του κλάδου μονίμου προσωπικού, ύστερα από γνώμη, κάθε φορά, του Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, δεδομένου ότι επιλύονται σημαντικά υπηρεσιακά προβλήματα και διευκολύνεται η εύρυθμη λειτουργία της Διοίκησης. Ειδικά με τις προβλέψεις των παραγράφων 2 και 3, επιχειρείται η αντιμετώπιση της έλλειψης οργανικών θέσεων των ειδικοτήτων των μετατασσόμενων, με δημιουργία προσωποπαγών θέσεων, που θα μετατραπούν σε οργανικές, με την πρώτη τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, ενώ οι προσωποπαγείς θέσεις ιδιωτικού δικαίου, μόλις κενωθούν, καταργούνται. Συγκεκριμένα, με την προτεινόμενη παράγραφο 2, ρυθμίζεται η περίπτωση της μετάταξης σε ανώτερη βαθμίδα (άρθρο 183 ν. 3584/2007), ενώ με την παράγραφο 3 επιτρέπεται η μετάταξη προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, από ειδικότητα σε άλλη ειδικότητα της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας ή σε κενή οργανική θέση αντίστοιχης ειδικότητας, εφόσον κατέχει τα αντίστοιχα τυπικά προσόντα και, αν δεν υπάρχει κενή θέση, η μετάταξη πραγματοποιείται με μεταφορά της θέσης, ύστερα όμως από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου. Αντίθετα, στη δεύτερη αυτή περίπτωση, υπό το μέχρι τώρα ισχύον καθεστώς μεσολαβούσε σύσταση προσωποπαγούς θέσης, χωρίς όμως γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, αλλά με απόφαση του αρμοδίου προς διορισμού οργάνου.

Τέλος, αίρονται αναδρομικά οι εκκρεμότητες για αποφάσεις που εκδόθηκαν πριν από τη δημοσίευση του παρόντος, κατ' εφαρμογή διατάξεων των ν. 4024/2011 και ν. 3584/2007.

Άρθρο 103

Αναγνώριση προϋπηρεσίας εργαζομένων των ΟΤΑ

Με τη ρύθμιση του άρθρου αυτού, συμπληρώνεται η αρχική διάταξη του άρθρου 39 του ν. 4369/2016 και με τους υπάλληλους που ετέθησαν σε διαθεσιμότητα ενός μηνός, μετά την υπαγωγή τους στο Πρόγραμμα Εθελοντικής Κινητικότητας του άρθρου 30 του ν. 4223/2013, όπως ισχύει. Για λόγους ίσης μεταχείρισης, η συμπλήρωση της εν λόγω διάταξης κρίνεται αναγκαία.

Άρθρο 104

Προσωπικό αμειβόμενο με την καταβολή αντιτίμου για τις παρεχόμενες υπηρεσίες

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου 12 του ν. 4071/2012, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 48 του ν. 4325/2015, δόθηκε η δυνατότητα στους ΟΤΑ να συνάπτουν συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου, για την πρόσληψη προσωπικού αμειβόμενου από την καταβολή αντιτίμου και λοιπών αντικαταβολών, κατ' εξαίρεση του περιορισμού της παρ. 3 του άρθρου 37 του ν. 3986/2011, όπως ισχύει. Με δεδομένη, ωστόσο, την υποχρέωση εξ ολοκλήρου κάλυψης της δαπάνης μισθοδοσίας του εν λόγω προσωπικού από το καταβαλλόμενο από τους ωφελούμενους πολίτες αντίτιμο, περιορίζεται δραστικά η δυνατότητα των Δήμων να ασκήσουν, εφόσον έχουν την οικονομική δυνατότητα και τη βούληση, κοινωνική πολιτική υπέρ των ήδη επιβαρυσμένων οικονομικά πολιτών, μέσω της θέσπισης χαμηλών διδάκτρων στις πολιτιστικές και αθλητικές δομές τους, καθώς και χαμηλού εν γένει αντιτίμου στις κάθε είδους παρεχόμενες δημοτικές υπηρεσίες. Ενόψει των ανωτέρω, με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται ότι το κόστος μισθοδοσίας του εν λόγω προσωπικού δεν απαιτείται να καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το καταβαλλόμενο από τους πολίτες αντίτιμο, αλλά αρκεί να καλύπτεται σε ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%), του λοιπού καλυπτόμενου από τον προϋπολογισμό του οικείου φορέα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (Ε.Ο.Ε.Σ.)

Γενικά επί των ρυθμίσεων του Μέρους Τρίτου. Θεμικό και πολιτικό πλαίσιο.

Στο πλαίσιο της θεσμικής αρχιτεκτονικής της πολιτικής συνοχής της ΕΕ της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και, εν προκειμένω, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (στο εξής «ΕΟΕΣ»), επήλθαν σημαντικές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΕΣ, αναφορικά με τη συμμετοχή σε αυτούς φορέων από τρίτες χώρες, τη διαδικασία έγκρισής τους, τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα, και οι οποίες ανέδειξαν τον εξαιρετικά αναβαθμισμένο επιχειρησιακό ρόλο τους στην προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην ΕΕ.

Πράγματι, με δεδομένο ότι η Συνθήκη της Λισαβόνας προσέθεσε την εδαφική διάσταση στην πολιτική συνοχής της ΕΕ, ο Κανονισμός (ΕΕ) 1302/2013 ενίσχυσε τη θεσμική σημασία των ΕΟΕΣ, απλουστεύοντας και βελτιώνοντας τις διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας τους.

Κατά τους όρους του προοιμίου του Κανονισμού, «οι ΕΟΕΣ μπορούν να έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν την προώθηση και την επίτευξη της αρμονικής ανάπτυξης της Ένωσης συνολικά και της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής των περιφερειών της ειδικότερα, και να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη («Στρατηγική Ευρώπη 2020»). Η θεσμική χρησιμότητα των ΕΟΕΣ, όπως επισημαίνεται, οδήγησε τα κράτη μέλη να τους χρησιμοποιούν «επίσης ως νομικό μέσο και σε θέματα συνεργασίας στο πλαίσιο άλλων πολιτικών της Ένωσης, πλην της πολιτικής συνοχής. Στο πλαίσιο αυτό, ο νομοθέτης της Ένωσης έκρινε αναγκαίο να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των ΕΟΕΣ «με τη διεύρυνση του χαρακτήρα τους, την άρση των εμποδίων που εξακολουθούν να υφίστανται και τη διευκόλυνση της ίδρυσης των ΕΟΕΣ και των ενεργειών τους, διατηρώντας παράλληλα τη δυνατότητα των κρατών μελών να περιορίζουν τις δραστηριότητές που μπορούν να αναπτύξουν οι ΕΟΕΣ χωρίς τη χρηματοοικονομική στήριξη της Ένωσης.

Βέβαια, ο ευρωπαϊκός στόχος για μία αειφόρο ανάπτυξη με σεβασμό στη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος αποτελεί και εθνικό στόχο, αφού συνδέεται άμεσα με την ποιότητα της καθημερινής ζωής των πολιτών. Οι ΕΟΕΣ μπορούν να συμβάλλουν θετικά στη μείωση των εμποδίων της εδαφικής συνεργασίας μεταξύ των Περιφερειών της χώρας που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα οικονομικά, κοινωνικά ή δημογραφικά προβλήματα. Σε αυτό το πλαίσιο, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η συνεισφορά τους στην επιχειρησιακή υποστήριξη των Δήμων και Περιφερειών της χώρας προκειμένου η τοπική αυτοδιοίκηση να αξιοποιήσει με το βέλτιστο τρόπο τους ενωσιακούς πόρους της πολιτικής συνοχής της ΕΕ αλλά και άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων, προσαρμοσμένων στους ευρωπαϊκούς και εθνικούς στόχους αλλά και στις δικές τους ανάγκες και προτεραιότητες. Η βέλτιστη αξιοποίηση των σημαντικών αναπτυξιακών πόρων που διατίθενται μέσα από τα συγχρηματοδοτούμενα και τα ανταγωνιστικά προγράμματα της ΕΕ κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 θα αποτελέσουν μια σημαντική παράμετρο ανάπτυξης στην Ελλάδα για τα προσεχή χρόνια, καθώς σε μεγάλο βαθμό είναι και οι μοναδικοί διαθέσιμοι για παροχή κινητήρων αναπτυξιακών επενδύσεων, τουλάχιστον σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχή συμμετοχή των ελληνικών φορέων, και ιδιαίτερα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, στα ευρωπαϊκά προγράμματα, είναι η ικανότητά τους να σχεδιάζουν, να ανταγωνίζονται αντίστοιχους οργανισμούς των κρατών-μελών της ΕΕ και να υλοποιήσουν τα σχετικά έργα που συμβάλουν στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας. Οι ΕΟΕΣ, στο πλαίσιο του καιρίου ρόλου τους για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής των Περιφερειών της ΕΕ μέσω της συμμετοχής τους σε προγράμματα εδαφικής συνεργασίας, σε συγχρηματοδοτούμενα έργα αλλά και σε άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα, αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στις θεσμικές και οργανωτικές αλλαγές σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, στην ενίσχυση της επιχειρησιακής ετοιμότητας των δημοσίων φορέων, των ΟΤΑ, των πανεπιστημίων, στην απόκτηση ιδιαίτερων διαχειριστικών ικανοτήτων από το ανθρώπινο δυναμικό των ως άνω οργανισμών, καθώς και στην εμπέδωση μιας διοικητικής κουλτούρας εξωστρέφειας και ενός συνεργατικού πνεύματος.

Με βάση τα προβλεπόμενα από το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας των ΕΟΕΣ, η χώρα μας, όπως και τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της ΕΕ, θα έπρεπε να έχουν εξετάσει τη δυναμική

προσαρμογή της στα όσα ορίζονται στον Κανονισμό(ΕΕ) αριθ.1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 μέχρι τις 22 Ιουνίου 2014. Λόγω της ασφυκτικής χρονικής προθεσμίας και των τεχνικών ερμηνευτικών ζητημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή του και στα οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κλήθηκε να απαντήσει, αυτό δεν κατέστη άμεσα εφικτό. Η χώρας μας, με τη σύσταση της Ομάδας Διοίκησης Έργου στο Υπουργείο Εσωτερικών για την προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου των ΕΟΕΣ στις ρυθμίσεις του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 και την αντιμετώπιση άλλων λειτουργικών θεμάτων των υφιστάμενων Ομίλων (ΦΕΚΒ΄ 1356/13-5-2016, διόρθωση σφάλματος ΦΕΚ Β΄ 1587/6-6-2016) και την περάτωση των εργασιών της σε χρονικό διάστημα ολίγων εβδομάδων, αποδεικνύει ότι βρίσκεται μεταξύ των ελαχίστων κρατών-μελών που θεσμικά τολμούν να εντάξουν ένα νέο εργαλείο στην αναπτυξιακή στρατηγική τους, παραμερίζοντας παρωχημένες διοικητικές νοοτροπίες και συγκεντρωτικού χαρακτήρα κανονιστικές αγκυλώσεις. Με τις προτεινόμενες διατάξεις, που συνιστούν το αποτέλεσμα των εργασιών της ΟΔΕ, επιχειρείται, όχι απλώς η περιττή αναπαραγωγή των όσων προβλέπει η θεσμική αρχιτεκτονική της πολιτικής συνοχής της ΕΕ της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 για τους ΕΟΕΣ, ούτε ασφαλώς η στείρα επικέντρωση στο αναθεωρημένο κανονιστικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία τους, αλλά κυρίως ο εμπλουτισμός της κείμενης νομοθεσίας με διατάξεις που παρέχουν τα μέσα και τη δυνατότητα σε αυτούς τους Ομίλους που έχουν την έδρα τους στη χώρα μας να ανταποκριθούν στον προβλεπόμενο από την ενωσιακή νομοθεσία αναπτυξιακό ρόλο τους.

Ειδικότερα επί των άρθρων του Μέρους Τρίτου.

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποσαφηνίζουν δομικά στοιχεία των ΕΟΕΣ, ως κατεχοχόν αναπτυξιακών εργαλείων σε ενωσιακό επίπεδο. Με αυτόν τον τρόπο, εισάγονται νέες ρυθμίσεις, ειδικότερα όσον αφορά τη νομική φύση, τους σκοπούς, τη διαδικασία σύστασης, το προσωπικό και την οικονομική βιωσιμότητα των ΕΟΕΣ. Η εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τη σύσταση και λειτουργία των πρώτων ΕΟΕΣ στη χώρα μας (Αμφικτυονία και Εύξεινη Πόλη) αποτελεί τη σταθερή βάση για τις ρυθμίσεις που προτείνονται με το παρόν νομοσχέδιο.

Άρθρο 105

Έννοια και Φύση Ε.Ο.Ε.Σ

Στο άρθρο 138 προβλέπεται ότι ΕΟΕΣ που έχουν την καταστατική τους έδρα στη χώρα μας συστήνονται ως αστικές εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του ΑΚ. Επομένως, ο ΕΟΕΣ συνιστά ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που επιτελεί όμως αποστολή γενικού συμφέροντος, έτσι όπως αυτή προσδιορίζεται πρωταρχικά από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει, και δευτερευόντως από άλλες πράξεις της Ένωσης, όπως ο Κανονισμός (ΕΕ) 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Η επιδίωξη αποστολής γενικού συμφέροντος αναδεικνύεται με ενάργεια τόσο από τις δημόσιες αρχές που μπορούν γίνουν μέλη των ΕΟΕΣ (ελληνικό δημόσιο, ΟΤΑ, πανεπιστήμια), όσο και από τον λόγο ύπαρξης και λειτουργίας τους που σύμφωνα με τον

Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει, αφορά, όπως τονίστηκε παραπάνω, πρωτίστως την εδαφική συνεργασία και συνοχή. Η επιλογή ως νομικής μορφής της αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα οφείλεται στην ανάγκη να προσδοθεί ευελιξία δράσης στους ΕΟΕΣ, προκειμένου να επιτελούν αποτελεσματικά την αποστολή τους. Στο πλαίσιο αυτό, η εξομοίωση των ΕΟΕΣ με τις υπόλοιπες αστικές εταιρείες των ΟΤΑ, οι οποίες σύμφωνα με τις σχετικές κείμενες διατάξεις των νόμων 3274/2004, 3463/2006 και 3852/2010 «συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι τη λήξη του χρόνου που προβλέπεται στη συστατική τους πράξη», αγνοεί πρόδηλα τόσο την ειδική νομική του φύση, όσο και την αποστολή του, η οποία προσδιορίζεται εξ ολοκλήρου από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει.

Άρθρο 106

Σκοποί και δραστηριότητες ΕΟΕΣ

Στις παρ.1-3 προβλέπεται καταρχάς η δυνατότητα οι ΕΟΕΣ να ορισθούν είτε ως ενδιάμεσοι φορείς για την υλοποίηση ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων, είτε ως Διαχειριστικές Αρχές εφαρμογής προγραμμάτων και κοινών σχεδίων δράσης, είτε ως τελικοί δικαιούχοι υλοποίησης έργων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 1299/2013 και στον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.

Συμφώνως προς τη στρατηγική της Ένωσης για μια έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, τα ΕΔΕΤ παρέχουν μια ολοκληρωμένη και εμπεριστατωμένη προσέγγιση της αντιμετώπισης των τοπικών προβλημάτων και οι ΕΟΕΣ αναγνωρίζονται από τους σχετικούς Κανονισμούς των ΕΔΕΤ ως οι κατεξοχήν αρμόδιοι φορείς για την υλοποίηση δράσεων, ιδιαίτερα στις παραμεθόριες περιοχές. Προς αυτήν την κατεύθυνση, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναθέσουν τα καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής σε έναν ΕΟΕΣ ή να αναθέσουν σε έναν τέτοιο όμιλο την αρμοδιότητα της διαχείρισης μέρους ενός προγράμματος συνεργασίας που αφορά το έδαφος που καλύπτει ο εν λόγω ΕΟΕΣ. Η εμπειρία από τους ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί μέχρι σήμερα έχει καταδείξει ότι οι ΕΟΕΣ χρησιμοποιούνται και ως νομικό μέσο και σε θέματα συνεργασίας στο πλαίσιο άλλων πολιτικών της Ένωσης πλην της πολιτικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής προγραμμάτων ή τμημάτων προγραμμάτων που λαμβάνουν χρηματοοικονομική στήριξη από την Ένωση εκτός του πλαισίου της πολιτικής για τη συνοχή (π.χ. ανταγωνιστικά προγράμματα). Έτσι, ο σκοπός των ΕΟΕΣ διευρύνεται, ώστε να καλύπτει τη διευκόλυνση της εδαφικής συνεργασίας και γενικότερα την προαγωγή της, συμπεριλαμβανομένων του στρατηγικού σχεδιασμού και της αντιμετώπισης των περιφερειακών και τοπικών μελημάτων, σύμφωνα με την πολιτική συνοχής και τις άλλες ενωσιακές πολιτικές. Αυτό αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στη στρατηγική Ευρώπη 2020 ή στην υλοποίηση των μακρο-περιφερειακών στρατηγικών (π.χ. Αδριατικής-Ιονίου).

Στην παρ.2 αναγνωρίζεται η δυνατότητα των ΕΟΕΣ να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με τους φορείς του άρθρου 100 του ν.3852/10, δεδομένου ότι και με τις συμβάσεις αυτές ασφαλώς διευκολύνεται η επιδίωξη των καταστατικών, δημοσίου συμφέροντος, σκοπών τους. Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, όπως ισχύει, οι ΕΟΕΣ έχουν σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται στα νομικά πρόσωπα βάσει του εθνικού δικαίου του εν λόγω κράτους μέλους, η οποία συμπεριλαμβάνει τη δυνατότητα να συνάπτουν συμφωνίες με άλλους ΕΟΕΣ ή άλλες νομικές οντότητες, με σκοπό την εκτέλεση κοινών προγραμμάτων συνεργασίας. Παράλληλα, η πρόβλεψη σύναψης προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ των προσώπων, κυρίως δημοσίου δικαίου, που αναφέρονται στο άρθρο 100 παράγραφος 1.α. επιδιώκει να διευκολύνει την αποτελεσματική διεκπεραίωση καθηκόντων που ανατίθενται στα εν λόγω πρόσωπα από τις σχετικές κείμενες διατάξεις. Πολλά εξ αυτών των καθηκόντων, όπως και των σχετικών δράσεων και δραστηριοτήτων, ταυτίζονται με τους επιδιωκόμενους σκοπούς από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει. Επομένως, η μη αναγνώριση της δυνατότητας των ΕΟΕΣ να συνάπτουν τις σχετικές προγραμματικές συμβάσεις έρχεται σε αντίθεση τόσο με το γράμμα όσο και με το πνεύμα του Κανονισμού (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει. Άλλωστε, πέραν του γεγονότος ότι ο ΕΟΕΣ συγκαταλέγεται στους «οργανισμούς δημοσίου δικαίου», κατά τη λειτουργική έννοια, όπως προαναφέρθηκε, το άρθρο 100 παράγραφος 1.α. του ν.3852/2010 διαπνέεται επίσης από λειτουργικό πνεύμα, στο βαθμό που αναφέρεται και σε αμιγώς νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Η προσέγγιση αυτή αντανακλά την επιθυμία του νομοθέτη περισσότερο να διαμορφώσει τις ικανές συνθήκες αποτελεσματικής εκτέλεσης των έργων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο των προγραμματικών συμβάσεων, παρά να περιορίσει την εκτέλεσή τους από τα παραδοσιακά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Κατά συνέπεια, η μη δυνατότητα των ΕΟΕΣ να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις αντιστρατεύεται την αποστολή τους που είναι μεταξύ άλλων η εκτέλεση έργων επίτευξης συνοχής, ιδίως μέσω διακρατικής, διασυνοριακής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η ερμηνεία του άρθρου 100 παράγραφος 1.α. του ν.3852/2010 οδηγεί στην αναγνώριση της δυνατότητας των ΕΟΕΣ να συνάπτουν τις εκεί αναφερόμενες προγραμματικές συμβάσεις, σύμφωνα άλλωστε και με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί σύμφωνης με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερμηνείας μιας αντίθετης προς αυτό εθνικής διάταξης. Περαιτέρω, για λόγους που συνέχονται προς την αρχή της ασφάλειας του δικαίου, οι ΕΟΕΣ μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις, κατά μείζονα λόγο που ο Κανονισμός 1299/2013 αναφέρεται στη δυνατότητα των κρατών μελών να αναθέσουν στους ΕΟΕΣ καθήκοντα διαχειριστικής αρχής, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω. Τέλος, προς επίρρωση των ανωτέρω, στο παρόν άρθρο κατοχυρώνεται επίσης η δυνατότητα εκ μέρους τους παροχής τεχνικής βοήθειας σε φορείς που υλοποιούν έργα ενταγμένα σε Περιφερειακά ή Τομεακά Επιχειρησιακά του ΕΣΠΑ, δηλ. αναφορικά με τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο αυτών των προγραμμάτων.

Άρθρο 107

Σύσταση και συμμετοχή σε ΕΟΕΣ

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ρυθμίζονται οι φορείς που έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε ΕΟΕΣ, η διαδικασία έγκρισης της συμμετοχής αυτής και η κτήση της νομικής

προσωπικότητας των εν λόγω Ομίλων.

Στην παρ.1 του παρόντος άρθρου γίνεται μια ενδεικτική αναφορά στα νομικά πρόσωπα και τους οργανισμούς που έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε ΕΟΕΣ. Δήμοι, περιφέρειες, οι ενώσεις, οι σύνδεσμοι και τα δίκτυά τους, το ελληνικό δημόσιο, συμπεριλαμβανομένων και των αποκεντρωμένων διοικήσεων, τα πανεπιστήμια, αλλά και δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, σε τομείς, όπως η εκπαίδευση και η κατάρτιση, υπηρεσιών ιατρικής περίθαλψης, κοινωνικών αναγκών σε σχέση με την υγεία και τη μακροχρόνια μέριμνα, φύλαξης παιδιών, πρόσβασης και επανένταξης στην αγορά εργασίας, κοινωνικής στέγασης και κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων, έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε ΕΟΕΣ. Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, όπως ισχύει, επιτρέπει σε οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου να γίνουν μέλη ενός ΕΟΕΣ υπό την προϋπόθεση ότι θεωρούνται «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Με αυτόν τον τρόπο, οι ΕΟΕΣ δύνανται να χρησιμοποιηθούν για την από κοινού διαχείριση δημοσίων υπηρεσιών με ιδιαίτερη έμφαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος ή υποδομών. Επομένως, και άλλες οντότητες ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου μπορούν επίσης να γίνουν μέλη ενός ΕΟΕΣ.

Στις παρ.3-7 του παρόντος άρθρου περιγράφεται η διαδικασία έγκρισης της συμμετοχής φορέων σε ΕΟΕΣ και επιχειρείται η αποσαφήνιση για πρώτη φορά του αντικειμένου της έγκρισης, αναλόγως της επιλεγόμενης καταστατικής του έδρας.

Σύμφωνα με τις προτεινόμενες διατάξεις, ο Υπουργός Εσωτερικών είναι ο αρμόδιος για να εγκρίνει τη σύσταση και τη συμμετοχή φορέων αλλά και για τη λύση ενός ΕΟΕΣ. Ωστόσο, κομβικό ρόλο σε αυτές τις διαδικασίες έχει η Επιτροπή του άρθρου 4 παρ.2β του ν.3345/2005, η οποία, ως καθ' ύλην αρμόδια για τις διεθνείς συνεργασίες των δήμων και των περιφερειών της χώρας, χορηγεί σύμφωνη γνώμη πριν την έκδοση των σχετικών υπουργικών αποφάσεων. Η Επιτροπή αυτή ορίζεται ως η αρμόδια αρχή, κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, όπως ισχύει, που παραλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις και τα σχετικά έγγραφα των ενδιαφερόμενων φορέων.

Πιο συγκεκριμένα, στην παρ.4 προβλέπεται, αναφορικά με τη συμμετοχή φορέων σε ΕΟΕΣ, ότι κάθε προτιθέμενος φορέας οφείλει να αποστείλει στην εν λόγω Επιτροπή το αίτημά του, επισυνάπτοντας σε αυτό αντίγραφο της προτεινόμενης σύμβασης και του προτεινόμενου καταστατικού του ΕΟΕΣ στον οποίο επιθυμεί να αποτελέσει μέλος του.

Στην παρ.4 ρυθμίζεται η διαδικασία έγκρισης φορέων σε ΕΟΕΣ που έχουν την καταστατική τους έδρα στο εξωτερικό. Σε αυτήν την περίπτωση εγκρίνεται η συμμετοχή τους μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την περιέλευση στην Επιτροπή του σχετικού αιτήματος. Η εμπειρία που αποκτήθηκε από τη σύσταση των ΕΟΕΣ δείχνει ότι ελάχιστες μόνο φορές τηρήθηκε από τα κράτη-μέλη η προθεσμία των τριών (3) μηνών για τη διαδικασία έγκρισης που προέβλεπε ο Κανονισμός (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει. Με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1302/2013 η προθεσμία αυτή παρατείνεται σε έξι (6) μήνες. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής, προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια δικαίου, η συμμετοχή του προτιθέμενου μέλους στη σύμβαση θεωρείται ότι έχει εγκριθεί, με σιωπηρή συμφωνία, κατά περίπτωση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η εν λόγω προθεσμία αναστέλλεται

σε περίπτωση που ζητηθούν από την Επιτροπή πλείονες πληροφορίες.

Στην παρ.5 ρυθμίζεται η διαδικασία έγκρισης φορέων σε ΕΟΕΣ που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα. Σε αυτήν την περίπτωση, αυτό που εγκρίνεται από τον Υπουργό Εσωτερικών δεν είναι απλώς η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων, όπως προηγουμένως στην περίπτωση της παρ.4, αλλά υποχρεωτικά και το κείμενο της σύμβασης. Εδώ, η προθεσμία των έξι (6) μηνών δεν έχει ισχύ.

Στην παρ.6 του παρόντος άρθρου ρυθμίζεται η περίπτωση της αιτιολογημένης απόρριψης από τον Υπουργό Εσωτερικών του αιτήματος προτιθέμενου μέλους, βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, του δημοσίου συμφέροντος και της γενικής πολιτικής της χώρας. Περαιτέρω, στην παρ.7 προβλέπεται η περίπτωση της συμμετοχής σε ΕΟΕΣ φορέων από τρίτες χώρες. Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, όπως ισχύει, δεν περιέλαβε λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τη συμμετοχή οντοτήτων από τρίτες χώρες σε ΕΟΕΣ που συνιστώνται δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, δηλαδή μεταξύ μελών από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη. Ωστόσο, δεδομένης της περαιτέρω ευθυγράμμισης των κανόνων που διέπουν τη συνεργασία μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών-μελών και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών, κατά κύριο λόγο, στο πλαίσιο διασυνοριακής συνεργασίας βάσει του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (ΕΜΓ) και του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II), αλλά και στο πλαίσιο συμπληρωματικής χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης, καθώς και στο πλαίσιο διακρατικής συνεργασίας βάσει του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, όταν κονδύλια από το ΕΜΓ και το ΜΠΒ II πρέπει να μεταφερθούν προκειμένου να αξιοποιηθούν συνδυαστικά μαζί με κονδύλια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο κοινών προγραμμάτων συνεργασίας, με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1302/2013, προβλέπεται πλέον ρητώς η συμμετοχή μελών από τρίτες χώρες. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 1302/2013, «τρίτη χώρα ή υπερπόντια χώρα ή εδάφη (ΥΧΕ) θεωρείται ότι συνορεύει με ένα κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών του, όταν η τρίτη χώρα ή η ΥΧΕ έχει κοινά χερσαία σύνορα με αυτό ή όταν, τόσο η τρίτη χώρα ή η ΥΧΕ όσο και ένα κράτος μέλος, είναι επιλέξιμα βάσει ενός κοινού προγράμματος θαλάσσιας διασυνοριακής ή διακρατικής συνεργασίας, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας ή είναι επιλέξιμα βάσει άλλου προγράμματος διασυνοριακής ή θαλάσσιας συνεργασίας ή συνεργασίας για θαλάσσιες λεκάνες, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που χωρίζονται από διεθνή ύδατα». Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή αυτή είναι δυνατή όταν επιτρέπεται από τη νομοθεσία της τρίτης χώρας ή από συμφωνίες μεταξύ τουλάχιστον ενός συμμετέχοντος κράτους μέλους και μιας τρίτης χώρας.

Στις παρ.8-9 γίνεται ειδική πρόβλεψη για τη διαδικασία κτήσης νομικής προσωπικότητας και καταχώρησης ανακοίνωσης σύστασης ΕΟΕΣ στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ. Επειδή τα καταστατικά δεν απαιτείται πλέον να περιέχουν όλες τις διατάξεις της σύμβασης, θα πρέπει τόσο η σύμβαση όσο και τα καταστατικά, να καταχωρίζονται ή να δημοσιεύονται, ή και τα δύο. Επιπλέον, για λόγους διαφάνειας, θα πρέπει να δημοσιεύεται ανακοίνωση για την απόφαση σύστασης ενός ΕΟΕΣ στη σειρά C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για λόγους συνοχής, η ανακοίνωση αυτή θα πρέπει να περιέχει τις λεπτομέρειες που ορίζονται στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006, όπως ισχύει.

Στην παρ.10 προβλέπεται επίσης ότι οποιαδήποτε τροποποίηση της σύμβασης και κάθε τροποποίηση του καταστατικού, που συνεπάγεται αμέσως ή εμμέσως την τροποποίηση της σύμβασης, εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, με τη διαδικασία που περιγράφηκε για τη συμμετοχή προτιθέμενου μέλους σε ΕΟΕΣ. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η τροποποίηση σύμβασης αναφέρεται κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, στις περιπτώσεις ένταξης νέου μέλους.

Άρθρο 108

Μητρώο ΕΟΕΣ

Στο άρθρο αυτό εισάγεται η πρόβλεψη για τη λειτουργία Μητρώου ΕΟΕΣ με ευθύνη της Επιτροπής του άρθ.4 παρ.2β του ν.3345/2005, όπου διατηρούνται στοιχεία τόσο για τους ΕΟΕΣ που έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα αλλά και εκείνων των φορέων που συμμετέχουν σε ΕΟΕΣ που έχουν την έδρα τους στο εξωτερικό. Παράλληλα, προβλέπεται και η τυπική υποχρέωση των ως άνω ΕΟΕΣ και φορέων να προσκομίζουν στην Επιτροπή στοιχεία για τη δράση τους δύο φορές το χρόνο.

Άρθρο 109

Προσωπικό ΕΟΕΣ

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις σκοπείται η διευκόλυνση της διοικητικής και επιχειρησιακής λειτουργίας των ΕΟΕΣ, σε πλήρη εναρμόνιση με το λειτουργικό πνεύμα της Κοινής Δήλωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής που περιλαμβάνεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 1302/2013, σύμφωνα με την οποία, «τα κράτη μέλη, όταν θα προβαίνουν σε αξιολόγηση των εφαρμοστέων κανόνων στα μέλη του προσωπικού του ΕΟΕΣ, όπως προτείνεται στο σχέδιο σύμβασης, θα καταβάλλουν προσπάθειες για να λαμβάνονται υπόψη οι επιμέρους διαθέσιμες εναλλακτικές δυνατότητες στο καθεστώς απασχόλησης τις οποίες ο ΕΟΕΣ θα επιλέξει σύμφωνα με το ιδιωτικό ή με το δημόσιο δίκαιο».

Σύμφωνα με το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο του άρθρου 221 του ν.3463/2006, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του ν.3613/2007, οι ΕΟΕΣ μπορούσαν να διαθέτουν προσωπικό αποκλειστικά και μόνον μέσω αποσπάσεων από φορείς του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Η εμπειρία από τη λειτουργία των δύο πρώτων ΕΟΕΣ στη χώρας μας κατέδειξε τον ανενεργό χαρακτήρα αυτής της διάταξης, αφού δεν πραγματοποιήθηκε καμία πρόσληψη βάσει της εν λόγω διάταξης, με αποτέλεσμα την υποστελέχωση των εν λόγω Ομίλων και την αδυναμία τους να εκπληρώσουν ικανοποιητικά την αποστολή τους.

Με τις παρούσες διατάξεις των παρ.1-3, δίνεται πλέον η δυνατότητα κατ' αρχάς αποσπάσεως κατάλληλου προσωπικού που υπηρετεί, είτε στα ίδια τα μέλη των ΕΟΕΣ, είτε περαιτέρω στο Δημόσιο ή ακόμη σε φορείς τους ευρύτερου δημοσίου τομέα.

Παράλληλα, στην παρ.4, εισάγεται η δυνατότητα πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού σύμφωνα με διαδικασίες που προβλέπονται στο καταστατικό των Ομίλων. Είναι ρητή, άλλωστε, και η πρόβλεψη του Κανονισμού (ΕΕ) 1302/2013, «δεδομένης της σημασίας των

κανόνων που εφαρμόζονται στο προσωπικό των ΕΟΕΣ καθώς και των αρχών που διέπουν τις ρυθμίσεις όσον αφορά τις διαδικασίες διαχείρισης και πρόσληψής του, ειδικές διατάξεις που αφορούν τις διαδικασίες διαχείρισης και πρόσληψης προσωπικού θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα καταστατικά τους».

Άρθρο 110

Οικονομική Διαχείριση – Έλεγχος ΕΟΕΣ

Στο παρόν άρθρο ρυθμίζεται η δυνατότητα των ΕΟΕΣ που έχουν την καταστατική τους έδρα στη χώρα μας να καταρτίζουν προϋπολογισμό, ο οποίος εγκρίνεται από το ανώτατο συλλογικό του όργανο, δηλαδή τη Γενική Συνέλευση, σύμφωνα και με όσα ορίζονται στο άρθρο 11 του Κανονισμού 1082/2006, όπως ισχύει. Βασική καινοτομία του παρόντος νομοσχεδίου είναι η ρητή αναφορά, πρόβλεψη και κατοχύρωση των οικονομικών εισφορών των μελών των ΕΟΕΣ ως νομίμων δαπανών.

Ειδικότερα, στις προτεινόμενες διατάξεις της παρ.2, όσον αφορά τις ετήσιες οικονομικές εισφορές των ΟΤΑ-μελών τους, για λόγους που συνέχονται προς την αρχή της ασφάλειας του δικαίου αλλά και για την κατοχύρωση της βιωσιμότητας και της δυνατότητας των ΕΟΕΣ να προγραμματίζουν και να ανταποκρίνονται στα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί, προβλέπεται η διαδικασία παρακράτησης και απόδοσης των εισφορών στην περίπτωση μη καταβολής τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 249 παρ.2 του ν.3463/2006 για τους Συνδέσμους των Δήμων, των οποίων, σαφώς, η λειτουργική αποστολή έχει πολύ πιο περιορισμένο εύρος σε σχέση με εκείνη των ως άνω Ευρωπαϊκών Ομίλων.

Στην παρ. 4 περιγράφονται οι διαχειριστικοί έλεγχοι που διενεργούνται στους ΕΟΕΣ, στο πλαίσιο, είτε της τακτικής, είτε της έκτακτης διαδικασίας. Η παρούσα διάταξη εναρμονίζεται πλήρως με το πνεύμα και το γράμμα του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΚ) 1082/2006, όπως ισχύει, σύμφωνα με το οποίο όλοι οι έλεγχοι πραγματοποιούνται σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου και οργανώνονται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους στον οποίο ο ΕΟΕΣ έχει την καταστατική του έδρα.

Άρθρο 111

Καταργούμενες διατάξεις

Οι προτεινόμενες διατάξεις αποβλέπουν στην αποσαφήνιση του διακριτού χαρακτήρα του θεσμικού πλαισίου των ΕΟΕΣ, σύμφωνα με τα ανωτέρω, και στην αποφυγή εσφαλμένων νομικών συνειρμών με διατάξεις που αφορούν άλλα νομικά πρόσωπα (δίκτυα πόλεων, επιχειρήσεις ΟΤΑ, σύνδεσμοι δήμων), των οποίων η νομική βάση, η φύση και η αποστολή τους δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με εκείνες των ΕΟΕΣ.

Λοιπές διατάξεις

Άρθρο 112

Ρυθμίσεις σχετικές με την Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) Α.Ε.

Οι εισαγόμενες με το άρθρο αυτό ρυθμίσεις αποσκοπούν στην διευκρίνιση νομικών ζητημάτων που αφορούν στη λειτουργία του νομικού προσώπου «Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) Α.Ε.». Σημειώνεται ότι η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., έχει μηδενικά χρέη, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ.6 του ν.1518/85 λαμβάνει ετήσια επιχορήγηση, υπολογιζόμενη ως ποσοστό της τακτικής οικονομικής ενίσχυσης που λαμβάνουν οι δήμοι, η οποία ουσιαστικά αποτελεί την ανταπόδοση των από αυτή παρεχόμενων υπηρεσιών στους δημόσιους φορείς.

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες διατάξεις, επικαιροποιούνται υφιστάμενες ρυθμίσεις του άρθρου 16 του ιδρυτικού της Εταιρείας νόμου 1518/1985, σχετικά με την επ' αυτής ασκούμενη εποπτεία (παρ. 1) και τη δυνατότητα συγκρότησης επιτροπών για την υλοποίηση των έργων (εθνικών και συγχρηματοδοτούμενων) αυτής και από υπαλλήλους του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 14 παρ. 1 του ν.4270/2014 (παρ. 2).

Τέλος, για την αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των σκοπών της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., λειτουργώντας ως ανώνυμη εταιρεία, προτείνεται η εξαίρεσή της από τις ρυθμίσεις της παρ. 5 του άρθρου 24 της υποπαρ. Δ9 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 σχετικά με τη δυνατότητα παροχής ασφαλιστήριων συμβολαίων ή Προγραμμάτων Ιατροφαρμακευτικής Κάλυψης στους εργαζομένους της.

Άρθρο 113

Πληρωμές Κοινωνικών Προγραμμάτων από την «Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.»

Με την παρούσα διάταξη ορίζεται ότι οι πληρωμές που διενεργούνται από την «Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.», στο πλαίσιο της Δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» προς τους Αναδόχους, δηλαδή στις Δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων, παιδιών και προσώπων με αναπηρία, είναι ακατάσχετες, δεν παρακρατούνται και δεν συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές που έχουν οι ανάδοχοι, φορείς του δημοσίου ή του ευρύτερου δημοσίου ή μη κερδοσκοπικά Ν.Π.Ι.Δ., προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα Ασφαλιστικά Ταμεία. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η εύρυθμη καθημερινή λειτουργία και ροή του ζωτικής σημασίας αυτού προγράμματος. Με την προτεινόμενη διάταξη, επίσης, οι ως άνω ανάδοχοι της Δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» δεν χρειάζεται να καταθέσουν φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα. Οι ιδιώτες φορείς θα πρέπει να προσκομίσουν ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα, η οποία ειδικά για την πληρωμή τους από το Δικαιούχο «Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.», θα έχει διάρκεια ισχύος για τέσσερις μήνες αντί για δύο μήνες, όπως ισχύει σήμερα. Η ρύθμιση του θέματος κρίνεται αναγκαία, δεδομένου ότι η καθυστέρηση έκδοσης των ανωτέρω ενημεροτήτων, συνήθως εκ λόγων αντικειμενικών (π.χ. καθυστέρηση στη ροή χρηματοδότησής τους ως δικαιούχων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων), θέτει εν αμφιβόλω την έγκαιρη και αποτελεσματική εξέλιξη της ανωτέρω δράσης. Τα παραπάνω

ισχύουν για τους ίδιους λόγους και για τις πληρωμές που διενεργεί η «Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε.» στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων για την υλοποίηση των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα «Βοήθεια στο Σπίτι» και «Κέντρα Πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας».

Άρθρο 114

Τροποποίηση της περ. (γ') της παρ. 1 του άρθρου 22B του ν. 2937/2001 (Α' 169)

Η τροποποίηση της περίπτωσης (γ') αφορά στον υπάλληλο του Υπουργείου Μεταφορών και Δικτύων, ο οποίος συμμετέχει ως μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευαθ Παγίων. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία μετά την τροποποίηση του οργανισμού του οικείου Υπουργείου, ώστε να μπορεί να καλυφθεί η θέση από τεχνικό υπάλληλο της καθ' ύλην αρμόδιας γενικής γραμματείας.

Άρθρο 115

Μετονομασία Περιφερειακής Ενότητας Καρπάθου σε Περιφερειακή Ενότητα Καρπάθου - Κάσου.

Δεδομένου ότι η Περιφερειακή ενότητα Καρπάθου, σύμφωνα με την περίπτ. ιβ' της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3852/2010, αποτελείται από το Δήμο Καρπάθου και το Δήμο Κάσου, και για λόγους ιστορικούς, η ως άνω μετονομάζεται στο ορθότερον, ήτοι σε «Περιφερειακή ενότητα Καρπάθου- Κάσου».

Άρθρο 116

Τέλεση πολιτικών γάμων

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εκσυγχρονίζεται το θεσμικό πλαίσιο που αφορά στον χρόνο και τόπο τέλεσης των πολιτικών γάμων μέσω μίας ικανής διεύρυνσης αυτού. Ειδικότερα, σύμφωνα με το π.δ. 391/1982, σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα ο Δήμαρχος η ο Πρόεδρος ορίζουν με πάγια πράξη τους μία τακτή ημέρα της εβδομάδας για την τέλεση του πολιτικού γάμου, καθώς και ορισμένο τόπο αυτού, δηλαδή την αίθουσα του οικείου δημοτικού ή το κατάστημα του Δήμου ή της Κοινότητας, ενώ με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται σε κάθε Δήμο, ο Δήμαρχος να ορίζει με πάγια πράξη του, περισσότερες τακτές ημέρες της εβδομάδας, του Σαββάτου και της Κυριακής συμπεριλαμβανομένων, καθώς και τόπο αυτού περισσότερα του ενός δημοτικά κτίρια ή και εξωτερικούς κοινόχρηστους δημοτικούς χώρους. Η παρούσα ρύθμιση ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σύγχρονης πραγματικότητας, όπου η δυναμική των πολιτικών γάμων έχει αυξηθεί κατά πολύ.

Άρθρο 117

Λειτουργία αμαξοστασίων Δήμων και εγκαταστάσεων εξυπηρετούντων μέσα μαζικής μεταφοράς

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 114 του ν. 4070/2012, ορίστηκε ότι οι εγκαταστάσεις διάθεσης υγρών και αερίων καυσίμων, συνεργείων οχημάτων, πλυντηρίων-λιπαντηρίων και χώρων στάθμευσης που εξυπηρετούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς των εταιρειών Ο.Σ.Υ. Α.Ε. και ΣΤΑΣΥ Α.Ε. , των υπαγομένων στο ν. 2963/2001 (Α΄ 268), καθώς και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των επιχειρήσεων τους, που χωροθετούνται εντός των αμαξοστασίων τους, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, παραμένουν και λειτουργούν ως έχουν, επί δύο (2) έτη από την ισχύ του νόμου εκείνου, εφόσον διαθέτουν πιστοποιητικό πυρασφαλείας. Με το άρθρο 60 του ν. 4155/2013, συμπληρώθηκε το πεδίο εφαρμογής της παραπάνω διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 114 του ν. 4070/2012, με την προσθήκη της περίπτωσης των μονάδων τεμαχισμού και συμπύεσης ογκωδών αντικειμένων και βιομάζας.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις κρίθηκαν επιβεβλημένες, διότι με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς έκδοσης άδειας λειτουργίας των εν λόγω εγκαταστάσεων, απαιτείται η προηγούμενη ρύθμιση των πολεοδομικών εκκρεμοτήτων που αφορούν στις χρήσεις γης των εγκαταστάσεων εντός των υφισταμένων αμαξοστασίων. Η χωροθέτηση των εγκαταστάσεων αυτών είναι διάσπαρτη σε περιοχές με ποικίλο πολεοδομικό καθεστώς, εκ των οποίων, σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων, εκκρεμεί η τακτοποίηση, λόγω ιδιαιτεροτήτων της κάθε περιοχής. Το διαδικαστικό αυτό κώλυμα αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα έκδοσης των προβλεπόμενων αδειών λειτουργίας. Εκ του λόγου αυτού και μέχρι τον οριστικό καθορισμό των χρήσεων γης και τον τρόπο που αυτές επηρεάζουν τις δραστηριότητες που ασκούνται εντός των υφισταμένων αμαξοστασίων, είναι απαραίτητο να υπάρξει παράταση της προθεσμίας λειτουργίας των σχετικών εγκαταστάσεων, ώστε να καταστεί δυνατή η έκδοση των απαιτούμενων αδειών λειτουργίας τους. Επειδή, η προϋπόθεση νομοθετικής ρύθμισης του πολεοδομικού καθεστώτος των χρήσεων γης, επηρεάζεται από διάφορες τοπικές ιδιαιτερότητες, οι οποίες διαδικαστικά καθυστερούν σημαντικά την έκδοση των σχετικών προεδρικών διαταγμάτων, προτείνεται η παράταση της ισχύος της υφισταμένης διάταξης νόμου μέχρι την 31.12.2019. Η τροποποίηση αυτή έχει, δηλαδή, ορισμένο χρόνο εφαρμογής, μέχρι την οριστική ρύθμιση των προϋποθέσεων που αφορούν στο πολεοδομικό καθεστώς και στις χρήσεις γης.

Άρθρο 118

Νομική υποστήριξη Ανεξαρτήτων Αρχών

Ο δικηγόρος ως άμισθος, κατ' αρχήν, δημόσιος λειτουργός, δύναται να ασκεί έμμισθη υπηρεσία σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, αποκλειστικά και μόνο με την παροχή εκ μέρους του καθαρά νομικών υπηρεσιών, με πάγια ετήσια ή μηνιαία αμοιβή με τη νομική μορφή της σύμβασης έμμισθης εντολής, η οποία διέπεται από τις γενικές, περί ανεξάρτητων υπηρεσιών και εντολής, διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρα 648 επ. και 713 επ. ΑΚ) καθώς και από τις ειδικές διατάξεις του Κώδικα περί δικηγόρων. Συνεπώς, οι απασχολούμενοι έμμισθοι δικηγόροι που συνδέονται με την ανωτέρω σχέση με φορείς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα δεν αποκτούν την ιδιότητα του υπαλλήλου, ο οποίος τελεί σε σχέση εξαρτημένης εργασίας. Για το λόγο αυτό, οι σχετικές διατάξεις που αφορούν σε θέματα εργασιακά, πειθαρχικά, μισθολογικά κ.λπ. υπαλλήλων του δημοσίου

και ευρύτερου δημόσιου τομέα, δεν εφαρμόζονται για τους έμμισθους δικηγόρους απευθείας, αλλά ρυθμίζονται κάθε φορά με ειδική νομοθετική ρύθμιση, με την οποία προβλέπεται αναλογική εφαρμογή των σχετικών διατάξεων με τους δημοσίους υπαλλήλους. Κατόπιν τούτου και δεδομένου ότι πρέπει να διευκολυνθεί η μετακίνηση και η ορθολογικότερη κατανομή των έμμισθων δικηγόρων των φορέων του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα και των Ανεξάρτητων Αρχών, χωρίς μάλιστα να προκαλείται κανένα δημοσιονομικό κόστος, κρίνεται αναγκαία η νομοθετική ρύθμιση του παρόντος άρθρου.

Με την παράγραφο 2 του προτεινόμενου άρθρου, προστίθεται παράγραφος 12 στο άρθρο 1 του ν. 3074/2012 (Α' 296), με την οποία προβλέπεται, κατ' αναλογία των όσων προβλέπονται για τους δημοσίους υπαλλήλους η δυνατότητα απόσπασης έμμισθων δικηγόρων από το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, Ν.Π.Δ.Δ. ή τον ευρύτερο δημόσιο τομέα στο Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Με τον τρόπο αυτό, εξασφαλίζεται, κατά το ίδιο ως άνω σκεπτικό, ευελξία στη μετακίνηση των έμμισθων δικηγόρων, καθώς και όροι ορθολογικής τους κατανομής, με σκοπό την ουσιαστική ενίσχυση της νομικής υποστήριξης του έργου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, με τη σύσταση δύο (2) θέσεων δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής και τη θεσμική πρόβλεψη δυνατότητας απόσπασης δικηγόρων με έμμισθη εντολή, χωρίς μάλιστα την επέλευση δημοσιονομικού κόστους.

Άρθρο 119

Κέντρα Αποτέφρωσης Νεκρών

Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα εγκατάστασης και λειτουργίας Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Ειδικότερα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 35 του νόμου 3448/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίστηκε ότι η εγκατάσταση και η λειτουργία Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών επιτρέπεται μόνον σε ΟΤΑ Α' βαθμού ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών και σε εκτάσεις ιδιοκτησίας τους ή σε εκτάσεις που τους έχουν παραχωρηθεί κατά χρήση εντός ή εκτός των διοικητικών τους ορίων.

Επειδή η ενεργοποίηση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης προς την κατεύθυνση της ίδρυσης και λειτουργίας των Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών έχει υπάρξει, έως σήμερα, εξαιρετικά περιορισμένη και επειδή η επιλογή της μετά θάνατον διάθεσης του σώματος αποτελεί ενάσκηση ατομικού δικαιώματος, συνάδουσα με το άρθρο 5 παρ.1 του Συντάγματος, ήτοι της κατοχύρωσης της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, η Πολιτεία δεν μπορεί παρά να μεριμνά, προκειμένου η δυνατότητα αυτή να παρέχεται πράγματι στους πολίτες μέσα από ένα πλαίσιο πλήρες και οργανωμένο. Για το λόγο αυτό, με την προτεινόμενη ρύθμιση επεκτείνεται η ως άνω δυνατότητα και στην ιδιωτική πρωτοβουλία υπό το όμοιο αδειοδοτικό καθεστώς, τόσο σε επίπεδο χωροθέτησης και περιβαλλοντικής αδειοδότησης όσο και σε επίπεδο άδειας λειτουργίας, όπως ακριβώς ισχύει στην εθνική έννομη τάξη για κάθε έργο και υποδομή.

Ταυτόχρονα, μέσα από τη συγκεκριμένη νομοθετική διάταξη ο νομοθέτης έχει σκοπό να συμβάλει στην εμπέδωση μίας προοδευτικότερης αντίληψης των πραγμάτων,

επιβαλλόμενης, σε κάθε περίπτωση, από τη σύγχρονη πραγματικότητα, και να ενθαρρύνει σαφώς την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για την εγκατάσταση και λειτουργία των κέντρων αποτέφρωσης νεκρών στη χώρα.

Με την παράγραφο 2 της προτεινόμενης ρύθμισης προστίθεται στην εξουσιοδοτική διάταξη νόμου και ο Υπουργός ως καθ'ύλη αρμόδιος για ζητήματα που άπτονται της δημόσιας υγείας.

www.aftodioikisi.gr

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΠΟΤΣΗ 2010

